AXEL OCH ANNA

M. FL. TECKNINGAR

UR

HVARDAGSLIFVET

AF

FREDRIKA BREMER

STOCKHOLM
BEIJERS BOKFÖRLAGSAKTIEBOLAG
1911

Förord till den elektroniska utgåvan

Fotograferades utan stativ med en Minolta Z3.
Verket digitaliserades av Joakim Ragnvaldsson under 2005.

AXEL och ANNA

ELLER

KORRESPONDENS MELLAN TVENNE VÅNINGAR

*

EN LITEN ROMAN I BILJETTER*Axel till Anna.*

Må fritt februari-stormen ryta vid mina fönster — slå dem ut — tränga in i rummet, draga iskappa öfver mig och allt hvad redbart utom mig där finnes; må fritt farbror dundra och svärja, pigorna gräla, hunden tjuta, papegojan skrika, — i mitt hjärta är vår, — världen är Eden, människorna änglar, och jag salig, — Anna, älskar mig! O säg mig det om än en gång — är det ock verkligen sant, är det möjligt? — Anna, älskar du mig?

Anna till Axel.

Jag var på bal i går, dansade, hörde musik, hörde artigheter, — intet roade mig. Hvarföre? Axel var ej där! Är detta ej svar på din fråga, Axel?

Axel till Anna.

med en ros.

Denna ros, — försmå ej den: Se din afbild, sköna flicka, Och en bild af kärleken Äfven i dess purpur blicka!

Dock, vår kärleks konterfej Skall jag den ej länge kalla; Rosen vissnar, bladen falla, Och vår kärlek vissnar ej.

Vet, se'n Adams tid, min vän, Skillnaden är tecknad vorden: Rosen dotter är af jorden, Kärlek son till himmelen.

Anna till Axel.

Rosen står i vatten, dina verser hvila vid mitt hjärta, och ändå är det ej nöjdt. Hvad vill det då? Det är fem

dagar sedan jag sist såg dig! Om du kunde öfvetala din farbror att komma till oss på visit... men jag vet ju att det är omöjligt,... därföre tyst, tyst oros-ande!

Axel till Anna.

O att jag kunde åstadkomma en jordbäfning, som skulle flytta båda våningarne ihop! Att jag kunde stampa sönder golfvet och komma burdus ned dit, där mitt hufvuds tankar och mitt hjärtas känslor ständigt äro! Detta, Anna, äro simpla möjligheter emot att få den envisa gubben ur fläcken. Jag har nu stått en hel timma och argumenterat mot honom. Man bör lefva med världen, medan man lefver i världen. — »Nej!» — Farbror ser litet illamående ut? — »Nej.» — Farbror behöfver litet distraktion. — »Nej.» — Språka litet politik med muntra grannar. — »Nej.» — Farbror blir en eremit. — »Nej.» — Söta farbror... »Nej.» — Bästa lilla farbror... »Nej och nej och nej!» Sedan jag betraktat denna kedja af nej, oöfverstigligare än Alper och Pyreneer, har jag för mig själf framlagt några frågor. Vill jag ha tvinsot af längtan? »Nej.» Eller gulsot ,af grämelse? — »Nej.» — Vara min farbrors lydiga brorson? — »Nej, icke i detta fall.» — Vill jag göra mig lycklig? — »Ja.» — Se Anna? — »Ja.» — Våga nu genast försöket? — »Ja, hurra!»

Axel till Anna.

Gick ej an. Stängda dörrar. Tant har snufva, tar ej emot. Men nu jag vill se dig och skall se dig. Jag vet hvad jag skall göra. Jag skall gå och ställa mig på gatan midt öfver ditt fönster. Och kommer du ej i fönstret, så står jag där till dess jag blir förstenad.

Anna till Axel.

Nu i regnet? Det förbjuder jag. Ser du ej att det hällregnar?

Axel till Anna.

Våt som en hafsgud, men säll som... som jag själf (ingen finnes sällare), sitter jag åter på min kammare, skrifvande till dig på en tjock lunta med papper, som jag skall renskrifva. Men jag är nöjd med allt: — jag har sett dig,... jag finner nu allting vackert, till och med min farbrors stil. Hvad du är söt, Anna! Du har verkligen merän någon annan den likhet med kronprinsessan, utan hvilken nu för tiden ingen kan vara vacker. Hon har stora, himmelska blå ögon, dina äro väl mindre, men lika himmelska: hon har väl mörkbrunt hår och du ljusbrunt, men formen på det lilla hufvudet, det förtjusande lilla hufvudet, är ackurat densamma, och när jag blott tänker på din näsa, som hennes, fin, liten, förtjusande, — o, jag kan komma i extase!

Anna till Axel.

Men jag är alldeles icke i extase; jag är alldeles icke nöjd, — jag är missnöjd, ängslig. Du har säkert förkylt dig: får snufva, — flussfeber, — katarralfeber — dör kanske! Stå en hel timma i köld och hällregn! — Axel, jag kan icke förlåta dig!

Axel till Anna.

Vi komma på visit till er i afton, vi komma på visit, min allrakäraste onkel och hans allralydigaste nevö. Gud välsigne gubben för det himmelska infallet! Laga för all del, att tamburdörren ej är stängd, och att vi obemärkt kunna komma så långt in, att man för skam skull ej kan mota oss med den eviga osanningen: »herrskapet är icke hemma.»

Snufva, flussfeber? Ja nyser gör jag, och snyter mig, — men det är af otålighet; feber har jag, men det är glädjefeber.

Axel till Anna.

Dö kan jag af förargelse. Kom icke herr P..., den eviga, odrägliga herr P. in genom dörren just som vi skulle gå ut. Farbror vände om, jag skar tänderna. Herr P. satte sig, jag knöt näfven. »Vi ämnade just», började jag (Gud vet i hvilken ton), »gå ut på en visit, vi måste»... »Vi måste slå den ur hågen», föll onkel sin brorson i talet, »det blir för en annan gång.» En annan gång! Jag slog igen dörren med en kraft, så att herr P. flög högt upp från sin stol. Oh uf !!!

Anna till Axel.

Recept på medel mot flussfeber.

Dricka tre glas kallt vatten efter hvarann, n. b. blott ett i kvarten. Gå däremellan tre slag fram och tillbakaöfver golfvet, n. b. blott ett steg tages i minuten, och vid hvart steg upprepa:

Var from och god, Haf tålamod.

Axel till Anna,

Dålig kur. Hjälper intet. Jag har tänkt mig ut en själf. Skicka mig en hårlock. O Anna, blott en enda af mer än hundrade, som du har, — blott en — en enda! Jag skall lägga den mot min mun, min panna, mina ögon, mot mitt hjärta. O, neka mig ej! Jag blir eljest ganska säkert sjuk på allvar. En hårlock, goda Anna, en enda!

Axel till Anna.

en timma senare.

En hårlock! kan du väl vara nog grym att neka mig den? Se, jag ligger på knä och ber därom.

Axel till Anna,

en half timma senare.

En hårlock, en hårlock, en hårlock !!!

Axel till Anna,

en kvarts timma senare.

Jag ber ödmjukast om förlåtelse, att jag så ofta besvärar. Denna gång skall visserligen bli den sista, om ej... får jag en hårlock eller ej ?

Anna till Axel.

Se här, elaka, otåliga människa! Jag bifogar ett litet utdrag af en konversation mellan mig och min tant, hållen denna afton vid tvenne sömniga ljusbleka flammor.

Tant. Männerna äro tyranner.

Jag. Ja, visst äro de det.

Tant. Despoter, som, med lock eller pock, ha sin vilja fram.

Jag. Ja ja, så är det gunås.*Tant.* Gift dig aldrig, mitt barn.

Jag. Nej. Gud bevars, söta tant.

Sof sött, Axel.

Axel till Anna. Befall mig, Anna; att stå sex timmar i hällregn, midt öfver ditt fönster. Befall mig att gå sex mil efter en blomma, som du vill ha. Befall mig att ligga fjorton dagar på knä för dina fötter. Befall mig att låta raka af mig allt mitt hår, för att därmed stoppa din hufvudkudde. Befall mig att, på nästa Innocense, valsa åtta slag kring börs-salen med linjeskeppet fru N. Befall, sköna tyrann - jag lyder. Befall mig framför allt att alla aftnar komma och putsa dina ljus. Deras dunkla lågor tyckas ha den mest förmörkande inflytelse på ditt förstånds eljest så klara ljus.

Anna till Axel. Jag befaller dig att stå eller gå förbi i portgången mellan klockan 12 och 1 i dag. Du kan då hälsa på oss och på min vackra, nya hatt, som min kusin, löjtnant Emil Papperto, försäkrat klär mig förträffligt.

Axel till Anna. Hatten misskläder dig bestämdt. Kullen är för stor, skärmen för liten. Ditt ansikte såg stort och rundt ut, som en fullmåne. Gör, jag ber dig, löjtnant Papperto present af hatten, och låt honom för sin goda smaks skull nyttja den själf.

Om du vill stå i fönstret denna eftermiddag, skall du få se mig rida förbi på min nya häst, min sköna Herkules, som jag i går fick till present af min farbror. Jag är mycket nöjd med hästen, ty de fem täcka fröknarne Mulliton svuro på (då jag här om dagen uppvaktade dem), att de förr ej sett ett så sött kräk.

Anna till Axel. Om det utgör en ridhästs skönhet, att ha tjocka ben, tjock hals, stort hufvud, stora öron, och att galoppera som en ko, så är visst Herkules ovanligt, alldeles ovanligt vacker. Om mitt råd fick gälla, skulle jag be herr Axel W.göra däraf en present till de fem täcka fröknarne Mulliton, och låta dem, för deras goda smaks skull, begagna den själfva.

Axel till Anna.

Om mademoiselle Anna L. vore mera mild och mindre bitande, skulle det kläda henne bättre.

Anna till Axel.

Om herr Axel W. ämnar sig på visit i dag en trappa ner, så får jag härigenom underrätta honom, *att herrskapet icke är hemma.*

Axel till Anna.

Om mademoiselle Anna L. tror, att herr Axel W. ämnat något sådant, får jag härigenom underrätta henne, att hon *bedragit sig*.

Axel till Anna,

tvenne dagar senare.

Annas namnsdag. Jag har på morgonen ridit sex mil, för att ur baron R...s orangeri hämta denna bukett, som jag hoppas att Anna L. ej är nog grym att försmå.

Axel till Anna.

Jag hoppas, att du fått buketten. Den var väl ej utmärkt vacker, men denna årstiden är det ondt efter blommor.

Axel till Anna.

Jag har ej sofvit en blund på tre nätter. Jag tror verkligen, att det djuret Herkules, som jag några dagar ridit uppå, stöter för mycket. Jag har i dag talat med Franz Kunninger, och han skall göra mig kvitt kreaturet, fastän kanske blott för hälften af summan, som det kostat. Men jag frågar ej därefter, bara jag blir det kvitt.

Axel till Anna.

Anna!!!

Anna till Axel.

Axel!!! Jag har bränt upp min nya hatt.

Jag tror, att tant skulle taga emot, om någon kom på visit denna afton, det vill säga någon gammal herre; unga tycker hon icke om. Jag tycker likväl, att en ung, som smyger sig in bakom en gammals rygg, ej skulle göra någon elak effekt.*Axel till Anna.*

Min ängla-flicka, hvilken lycklig sammanträffning af omständigheter. Din tant tar emot visiter, och min förträffliga farbror vill i afton gå, på visit. Han borstar dammet af sig med en ifver, som jag kunde kyssa honom för.

Han har föresatt sig, att bekantskapen i dag skall börjas, emedan han märkt, att hans betjänt gör sin cour för din fasters huspiga, och det, säger han, vill han göra slut på.

Jag har gifvit gubben åtskilliga lefnadsregler. Jag har sagt honom, att nu för tiden kyssa herrarne alltid alla damerna på handen. Han sade, att det var ett dumt mod. Jag finner det fullt af geni. O Anna, jag får då kyssa än en gång din hand, — din hand, — o, förtjusning!

Kommer nu någon herr P., så slår jag ihjäl honom.

Axel till Anna.

Millioner år ville jag ge för en afton, sådan som gårdagens.

Anna, du såg ut som en ängel med ditt lockiga hår och din hvita klädning, — och en ängel, en god, tillbedjansvärd ängel, var du för mig, gjorde mig till den lyckligaste bland varelser, som andas jordens luft. Hvad jag är lycklig! Hvad du måste vara det, som gjort mig så! O, gode Gud! hvilka minuter af himmel har man ej på denna jord, om hvilken man säger så mycket ondt! Litet drömde väl min gode onkel och din söta tant om, att medan de i soffan vid lampskenet arbetade på att slå opp en förlofning, så knöto vi i skymningen vid fönstret en annan. Jag är som en annan människa, sedan jag på fingret känner din ring. Anna min! min Anna! O, hvilken god och ädel varelse måste jag ej bli!

Axel till Anna.

Hvad himlen är klar, hvad luften är frisk. Jag behöfde andas; min sällhet tryckte mig. Jag gick ut, dansade nästan staden igenom, sjöng högt, fick alla människor att gapa på mig, och hade lust att omfamna alla människor. I mitt bröst är en sällhet, som kunde lyckliggöra en half värld. Anna, hvad jag älskar dig!*Anna till Axel.*

Äfven, jag är outsägligt lycklig. Männerna älska väl häftigare, men om bättre, om mera troget... Axel,— det få vi kanske ännu se på oss. Äfven jag känner mig bättre och ädlare. Jag vill blifva god, mild, sann, med ett ord, en verkligt älskvärd kvinna, för att göra Axel lycklig. Därpå tänker jag nu ehvad jag går, står, sitter, syr, spelar, sjunger eller läser, hvilket gör, att intet blir rätt och i rättan tid gjordt. »Hvad kommer åt dig, flicka?» frågade nyss min faster; »jag tror du har feber, dina ögon lysa så... känner du något ondt i hufvudet?» »Jag känner snarare något omkring hjärtat», svarade jag. Genast måste jag ta in en god portion Prinsens och Hoffmans droppar. Du skrattar? Jag med.

Axel till Anna.

»Hvad kommer åt dig, pojke, hvad tusan är du så tankspridd för?» frågade mig i går min hulda farbror. »Skall du skrifva på detta sättet? Papperet upp och nedvändt, pennan upp och nedvänd! Pojke, jag tror du är upp och nedvänd själft» — »Ack, farbror... har farbror någonsin varit kär?» — »Kär, pojke? — Jo, men då tänkte jag också gifta mig.» »Ja, det tänker jag också göra.» — »Också göra? Har man hört på maken! Låt se, 12 sk. för att hålla bröllop med, 12 sk. för att sätta hushåll med, 12 sk. och Guds barmhärtighet att lefva utaf för resten af lifvet. Nå jag gratulerar, solsken till middagen och månsken till kvällen, se det blir man fet på!»

Fatalt, när personer, som naturen nekat all slags urskillning, vilja göra sig kvicka! Fatalt, att han just skulle råka på att räkna till precis 36 sk.!

Anna till Axel.

Såg du hustrun och barnen där midt öfver gatan? Hvad de voro eländiga! Jag kan ej hjälpa dem, jag har nu intet; men du?

Axel till Anna.

Just nu fick jag penningar för Herkules, och mer än jag trodde. Hvad behöfver jag ridhäst, jag kan ju gå! Jag springer!

Axel till Anna,

en dag senare.

De äro hulpne, ej för ögonblicket, men, som jag hoppas för alltid. De ha husrum, kläder, föda, arbete; de kunnaoch vilja arbeta. Deras fräjd talar jag ej om, den liknad genom öfvermåttet, sorg.

Jag bad dem välsigna dig. Jag är rätt innerligt lycklig!

Anna till Axel.

En korg full med blommor och frukter och nederst i botten fem rader skottska pärlor blef i dag på morgonen lämnad till mig af en främmande liten flicka. »Från hvem?» Hon visste icke, hon hade endast fått befallning att lämna den till mig. Axel, det är från dig, det vet jag. Axel, Axel, sådana presenter från dig, som har så litet för dig själf! Jag kan ej taga emot dem.

Axel till Anna.

Om du vill skaffa mig gallfeber, så säger du nej. Goda Anna, att du emottager detta lilla, är min belöning (*min,* hör du), min, för det jag, mera likt en gast än en människa, farit omkring hela dagen (blott för pura människokärlekens skull) utan att äta en bit, stor som ett knappnålshufvud, och till råga på allt fick till supé en dryg sparlakansläxa af min farbror.

Var fullkomligt lugn för mina finanser. Än penningarne för Herkules då, — skulle de räcka till ingenting? Jag har öfver.Jag kan hushålla, min nådiga!

Anna till Axel.

För att frälsa dig från gallfeber, skall jag väl denna gång taga emot dina skänker. Men gif mig inga flera, jag ber dig, åtminstone tills vidare.

Axel till Anna.

När skall då den tiden, den sälla tiden komma, då jag får rätt att ge dig allt, och du ej mer får rätt att säga nej? När skall den tiden komma, då jag slipper nyttja pennan som mina känslors tolk? När skall jag få tala vid dig, när skall jag få se dig?

Detta är för mig den gordiska knuten, som jag fåfängt sträfvar att upplösa. Jag har den största lust att likna Alexander, och genom en enlevering skära af den med ens. Jag har, efter fruktlösa försök i väl halfannan veckas tid, funnit omöjligheten af att på något vanligt och naturligt sätt komma till dig. Nu har jag de mest desperataförslager i hufvudet. Du har väl hört talas om den genifulla mannen, som tände eld på huset för att få omfamna sin älskarinna» Hvad tycker du om honom?

Anna till Axel.

Att han var, är och blir en mordbrännare; och jag har den största fasa för en sådan.

Axel till Anna.

Sätta en stege upp mot ett fönster, och sväfva uppför och in på kärlekens vingar, är och har en så rasande tjuf-tournure, — men, Anna, — att i en luftballong göra sin visit har, tror jag, ej blifvit brukadt sedan den turkens tid, som, enligt persiska sagan, under Mahomets namn, så besökte sin sköna. En omöjlighet vore det inte, och jag ser

möjligheter i allt, utom i att längre lefva utan att se dig.

Anna till Axel.

För alla hedniska resande uppför stegar eller i luftballonger är jag ej hemma. Jag förklarar att jag ej vill känna, ännu mindre älska någon sådan.

Axel til Anna.

Hvarföre visar du dig aldrig i fönstret, hvarföre går du aldrig ut, hvarföre tages det aldrig emot, hvarföre läser du dig så envist och evigt inne? Är det för min skull?

Anna till Axel.

Bästa Axel, min faster är ganska sjuk, det vet du; jag får intet ögonblick gå ifrån henne; det är med möda jag smyger mig till att skrifva till dig, och ber dig för Guds skull hvarken bränna upp mig eller slå sönder mina fönster. Tror du att jag mellan droppflaskor och recepter finner mig ha förträffligt roligt? men det enda jag kan göra, det enda äfven du bör göra, är att vara stilla och afbida tiden.

Axel till Anna.

Vara stilla! Så gärna hade du kunnat säga det åt stormen, som nästan gör att hela huset runkar, och som jag kunde vilja skulle kasta omkull det, om den med en fläkt af kärlekens anda i mina armar ville kasta... Anna, du får ejtaga så noga. det jag nu säger, jag är i fejd med ödet, och vill ha det med ondo eller godo att ge vika.

Axel till Anna.

Människorna ha ju ej leopard- och tigerhjärtan i sina bröst, min Änna/ Tror du, att om vi yppade vår kärlek för våra släktingar, de icke skulle tillåta oss att få någon gång se hvarannan? Anna, du är min sol, mina ögons ljus. Om du länge döljer dig, så är allt stockmörker omkring mig. Skola vi våga försöket, vi ha så litet att förlora därvid, så mycket att vinna. Säg ja!

Anna till Axel.

Du har rätt, Axel. Vi böra våga försöket. Tala först du med din farbror, och dä jag får höra hvad han sagt, skall jag få bättre mod till att yppa mig för min tant. Hon är nu något bättre.

Axel till Anna.

»Tala du med din farbror.» Det är rasande lätt sagdt, men gjordt — ah, det är något helt annat. Vet du, min farbror är en man, som har ett eget humör, och särdeles, rätt särdeles ögon. Dem kan han spänna uti en, så att orden i evighet ej komma ur halsen på den stackarn, som börjar säga honom något, som ej behagar honom; och sedan uppstår ett oväder, som visst icke kan jämföras med något i Sverige, endast med de orkaner, som rasa på västindiska öarne. Emellertid skall jag sy mig en päls af Jobs tålamod och salomonisk vishet, och våga försöket.

Anna till Axel.

Nej, nej bevars! Om du tror att det skulle så misshaga honom, och du ej har kurage... så är det bäst att vi slå hela försöket ur hågen.

Axel till Anna.

Äfven ganska lätt sagdt. Men förr än jag öfverger ett en gång fattadt beslut, — må orkaner, sju gånger värre än dem jag nu går att trotsa, blåsa mig samman och sönder. Farväl, jag är nu rustad till strids, och... går!

Anna till Axel.

Vänta, Axel, vänta! Ack, min goda vän, jag fruktar att detta är ett förhastande. De kunna visst aldrig samtycka. Vi äro ju båda dessutom ännu så unga.*Axel till Anna,*

Jag blir på mitt tjugondeandra år, då jag i höst fyllt ett och tjuge, således myndig. Du är sjutton, fyllda allaredan.

Anna till Axel.

Det är sant... och kanhända vi äro gamla nog. Men ack, Axel, detta är det minsta. Jag inser tusende omöjligheter. De kunna -ej — våra släktingar kunna visst ej samtycka till någon förbindelse oss emellan. Vi ha ju ingenting, min vän. Du har ingen syssla, inga penningar; jag är likaledes utan förmögenhet. Det vore — det är ju dåraktigt, att i så fatta omständigheter vilja gifta sig. Låt oss vänta, min vän, och väl belänka oss, innan vi våga ett steg, som jag nu börjar frukta kunde vålla vår skilsmässa för alltid.

Axel till Anna.

Jag skall snart få mig en syssla.

Anna till Axel.

Vänta då till dess.

Axel till Anna.

Som du befaller. Jag måste beundra ditt tålamod, din försiktighet.

Anna till Axel. Du är väl ej ond?

Axel till Anna. Jo.

Anna till Axel.

Hvarföre, bästa Axel, hvarföre?

Axel till Anna. Ah lappri!

Anna till Axel.

Axel, du gör mig verkligen ganska ondt.

Axel till Anna. Uppehåll er icke, mademoiselle, med att skrifva meningslösa rader. Löjtnant Papperto kunde bli otålig. Jag såg honom, för mer än en halftimma sedan, gå till herrskapet.*Anna till Axel,*

Om löjtnant Emil Papperto gör sin visit hos min tant, och hon vill ta emot honom, så kan jag ju ej köra ut honom. Min goda Axel, var du lugn!

Axel till Anna.

Åh, var du lugn. Jag skjuter mig icke; ej heller dränker mig, ej heller hänger mig, ej heller förgiftar jag mig. Åh, jag är lugn lugn och trankil, som du. Jag endast funderar på hvilken väst, röd eller grön till färgen, skall bäst passa en lycklig friare-fysionomi. Jag medger att naturen ej skänkt mig ett rödt och hvitt porslins-ansikte, som löjtnant Pappertos, och de damer, som tycka om ett sådant, måtte finna ett brunt och bistert mindre behagligt. Men det finnes de, som ändå kunna rätt väl fördraga ett af det slaget. Jag ärnar mig nu till Mullitons. Betty Mulliton är verkligen en rasande täck flicka.

Anna till Axel.

Jag gratulerar. Om du ej ännu är deciderad i anseende till västen, så ber jag dig nyttja den i medföljande paket innelagde, som jag stickat åt dig, eller snarare, som jag köpt åt dig, ty hvar maska kostar en sekund af min nattsömn. Jag tror att den rätt väl skall kläda ett brunt och bistert ansikte. Min hälsning till Betty Mulliton.

Anna till Axel.

För Guds skull, Axel, huru är det? Man har åderlåtit dig! Du är sjuk! Jag är det nästan af oro. Axel, Axel, hvad du är vild och oförnuftig!

Axel till Anna. Vid litet svalare blod och litet lugnare sinne, skyndar jag att säga ett ord, som man i min barndom förgäfves med stryk sökte bringa öfver mina läppar; för att undvika hvilket jag i senare tider slagits, och som jag

nu vid dina fötter, min Anna, ängel af godhet och tålamod, längtar att utropa, och det är: förlåt, o förlåt!

Anna till Axel.

Doktorn, hör jag, har förbudit dig att tala, och förordnat några dagars stillhet och lugn. Var lydig, min bästa Axel, och visa därigenom, att du håller af mig.Tänk ej heller på något ledsamt. Jag gör mig till din osynliga sjukvakterska, kommer och sätter mig vid din hufvudgärd i min hvita klädning och mina ljusa lockar, som du sist var så nöjd med. Se på mig får du inte, den gröna sänggardinen drar jag för. Du måste slumra, och då vill jag sjunga för dig en liten vaggvisa, hör... eller snarare hör inte, utan sof du!

»Unga Axel har jag kär», Anna sjöng med suckar tunga; Ty hon tänkte: »Axel unga» Herre Gud, så svartsjuk är!»

»När han kan som fästeman, Ack, så hård och svartsjuk vara, Hur skall det sig sammanpara, När vi hustru bli och man?»

»Skall jag gråta alla dar, Axel alla dagar banna? Grymma Axel, falska Anna! Sälla afundsvärda par.»

Axel, ja jag har dig kär; Men skall så vår sällhet blifva? Bäst att strax på båten gifva Äktenskapet, visst det är.

Axel till Anna.

Axel hörde Annas sång, Ville harmonien ej störa; Tyckte visan god att höra, Blott att den var något lång.

Så sjöng han med manlig röst: »Anna, vill du ro mig hämta, Aldrig med min låga skämta, Den är lifvet i mitt bröst.»

»Och hvem bättre kan än du Svartsjuks-yran från mig drifva, Salig ro för evigt gifva? Söta Anna, blif min fru.»

Anna till Axel. Anna hörde Axels sång, Tyckte näsvis nog den vara. Sade: »därpå skall jag svara, Axel, dig en annan gång.»19

Axel till Anna.

Icke så, goda Anna, icke så, men så här:

Anna smak i rådet fann, Som förnuftig tog det an. Blef god hustru åt god man, Därpå onaturligt vann.

Anna till Axel.

Nå, som du vill. Sjuka bör man ej motsäga. Tag då och då en tesked af detta äpple-gelé, som jag skickar dig, och som jag kokt åt dig. Det skall göra dig godt.

Axel till Anna.

Anna, jag är melankolisk. Fåglarne kvittra utanför mitt fönster och bygga bon under taket. Jag måste ligga till sängs, — det enda roliga jag har är att säga doktorn ovett och slå sönder hans medikamentsflaskor, som ingen styrka ha uti sig.

Anna till Axel.

Roa dig snarare med att läsa denna lilla bok, som jag skickar dig; där stå goda och sanna saker. Ofta när jag varit nedslagen och stämd till att se allt mörkt, när alla själens strängar hos mig råkat i disharmoni, har läsningen af en god bok stämt dem åter, och vid deras ljuft klingande melodi har jag tänkt:

Böljan stiger, böljan sjunker åter Under jullen uppå lifvets flod: Låt oss hoppas! svag är den som gråter; Låt oss hoppas! Gud är vis och god.

Och om än för stunder stormen ryter, Natten mörknar, allt blir hemskt och tungt; Se en vink, och floden stilla flyter, Himlen klarnar, vinden andas lugnt!

Och de rika, blomsterklädda stränder Vinka seglarn på den stilla flod. Dit han styr; med tacksamt knäppta händer, Glad han säger: Gud är vis och gad!

Axel till Anna.

Det är han, det är han, och du är en ängel, Anna! Men svårmodighetens ande har nu en gång i dag bemäktigat sig mig till kropp och själ. Jag tänker nu eller sna-rare grubblar för mycket för att kunna läsa, En fatal blandning af gråbruna och svartfärgade föreställningar omgifva mig i min enslighet, som vålnader, uppstigna ur svarta Tartaren. Hvad skall det blifva utaf dig, Anna, med denna tant, snål och hård, som ej vill öppna sina dörrar för unga, hyggliga männer? Skall du år från år sitta med henne, torka som hon, bli surögd som hon (hvad under, då du ej ser annat än henne) och smittas af hennes Hosta?

Hvad skall det blifva af mig med denna farbror, som låter mig renskrifva sina memoarer och tankar, till dess mina bli orediga? Hvad, säg mig, hvad?

Anna till Axel.

Hvad som helst utom ovärdiga, otacksamma varelser. Axel, du får aldrig mer ur denna ton tala om min tant. Hon har sina mindre goda egenskaper, men hon har äfven sina goda, och menar mig dessutom väl, det vet jag. Hellre än att förlöjliga hennes ålderdoms bräckligheter, ville jag ha dem själf. Din farbror, Axel, har, som du själf sagt mig, gjort dig mycket godt.

Axel till Anna.

O, de äro Båda änglar utan tvifvel, riktiga ljusens änglar, men som låta oss sitta i stockmörkret. Jag är sjuk och ledsen.

Anna till Axel.

Axel, jag är så glad i dag. Jag har så goda förhoppningar! Hvarifrån och huru? Hör I Jag var i går i kyrkan. Luften var kall, vinden stormig. Faster ville ej låta mig gå. Jag bad och bad, till dess »nej mitt kära barn» ändtligen förvandlades uti »nå, så må du få gå då, envisa stycke!» hvilket uti mina öron lät rätt harmoniskt.

För hvem jag rätt innerligen bad i kyrkan lär du väl kunna gissa. Jag bad så af innersta hjärtat, så hoppfullt, som någonsin ett barn kan bedja en allgod fader. Då jag med djup andakt tillika med församlingen steg upp, för att sjunga det himmelska Halleluja, bröt en solstråle klart och underbart fram genom kyrkfönstret och upplyste Westins härliga altartafla. Trons, kärlekens och hoppets änglar, knäböjande kring den uppståndnes graf, stodo på en gång så, lefvande, så öfverjordiskt sanna, att man tyckte demöppna läpparne och förena sig i vår lofsång. I mitt hjärta uppsteg, mäktig och ljuf, en innerlig öfvertygelse: allt skall ännu bli godt! och, obeskrifligt rörd, böjde jag mig ned att för dig och mig emottaga den högtidliga välsignelsen. Axel, allt skall ännu bli godt!

Axel till Anna.

För din skull, min Anna, ljufva ängel, skall jag bli välsignad och genom dig.

Äfven jag har i dag i min själ blott glada känslor, ljufva förhoppningar, gamla, goda, bekanta, mig hjärtligt välkomna. Jag har suttit uppe vid fönstret, smakat af ditt förträffliga äpplegelé, och sett huru en klar mars-sol bortsmälte isfrosten, som den kalla natten lagt på vår grannes järnplåt-tak. Därunder filosoferade jag så här: såsom himlens ljus och värma låta nattens isslöja försvinna, skall äfven därifrån en bättre lyckas strålar genombryta den nattliga frostdimma, som skymmer vår sällhets perspektiv. Jag såg så länge och aningsfullt däruppå, att jag slutligen uti en af de figurer, som solens segrande, framskridande strålar bildade i den motsträfvande isen,, tyckte mig tydligen se bukten och formen af min egen näsa. Litet längre bort, tätt vid skorstensfoten, igenkände jag med förtjusning bildningen af din hvita, mildt rundade panna, som blygsamt tycktes dra sig undan solens kyssar. O Anna, jag måste visa dig en gång hur sött det såg ut; jag skall föreställa solen.

Anna till Axel.

Jag försäkrar dig att jag ej. är nyfiken. Du är då åter uppe, hvad jag gläder mig! Det må i dag hända mig hvad förtretligt som helst (blott det ej rör dig), så skall jag skratta däråt.

Axel till Anna.

Ha ha ha ha! Vet du öfver hvad jag skrattar? Öfver mig själf, min ängel. Jag har så goda förhoppningar och aningar, att jag skulle finna det helt naturligt, om nu plötsligt genom dörren skulle stiga in någon god vän och säga: »Axel, du har blifvit en stenrik man.» Jag tror ej heller det skulle förvåna mig, om genom fönstren skulle segla in små Amourer, som åt en stackars Amoroso hämtade talismaner, för att befalla öfver alla lyckans håfvor: ejheller skulle jag mycket gapa, om i en hast taket skulle öppna sig för att låta inströmma guldregn; allt tycker jag är möjligt i dag, intet skulle förvåna mig. Jag här, till välkomnande af mitt främmande, öppnat min dörr och mina fönster, och under det jag skrattande promenerar fram och åter i rummet kastar jag då och då en frågande blick i taket.

Axel till Anna.

Förb... drag! Ber dig om förlåtelse, men jag är vid elakt humör. Jag har måst stänga dörr och fönster... blef stel och styf af köld och drag i alla lemmar. Ingen kom. Och i stället att höja min blick till taket, har jag så noga granskat golfvet, att jag efter moget pröfvande kan försäkra dig, att det måtte varit en erzslarf som lagt det, emedan ingen tilja är lika i höjd eller bredd med den andra. Jag måste nu gå ut och hämta luft. Jag är frisk, jag vill vara frisk, farbror och doktor må säga hvad de vilja.

Axel till Anna.

Anna, Anna, min Anna, min Anna! goda Anna, förträffliga Anna, ängla-Anna! Anna, min Anna. min fästmö, min hustru, sjung, hoppa, juckhej, victoria!

Anna till Axel.

Axel, Axel! obegripliga Axel! Hvad är å färde, hvad står på?

Axel till Anna.

Jag har syssla, jag har syssla!!! Han kom, den förträffliga vännen, den himmelens ängel, in genom dörren. Jag höll på att skuffa omkull honom, då jag skulle gå ut. O, hvilken vän! Det är han, som cederar mig sysslan, som varit honom tillbjuden, och lönen, emedan han ej behöfver den. Han är rik. Han har gjort mig så. O, visa mig nu en dödlig, lyckligare än jag, en älskare, hvars... fast måhända, dock — om han redan vore gift karl. Men det skall äfven jag bli inom kort;... om du vill, min Anna,... o Anna!

Anna till Axel.

Goda Axel, är det möjligt? Är det verkligen sant. Knappt kan jag tro det, fatta det kan jag ej. Axel, min goda vän - skola vi verkligen bli lyckliga?*Axel till Anna.*

Vi skola bli det. Mitt hela lif skall ägnas att göra din sällhet, och din skall alltid bli, som den nu är — min. Vi kunna när som helst gifta oss. Jag har en honorabel syssla. Lönen är väl ej stor, men våra behof skola vara få. Lifvets bekvämligheter äro gjorda mest för gammalt folk som ingen hjärtats sällhet mer kunna njuta. Då man ej kan älska och älskas mer... godt, då är det bäst att sofva och, hvilande på mjuka soffor, drömma att man är lycklig. Vi, min Anna, som i lifvets maj fått plocka dess skönaste blomma, vi skola vakna njuta sällheten och vara lyckliga, äfven om vi vore fattiga, ja, om vi än måste umbära allt. Minns du, hur vi vid Medevi med rörelse läste om detta äkta par, som ännu, efter 25 års sammanlefnad, ansåg sig så obeskrifligt sällt? O, min Anna, minns du det?

Anna till Axel. I sanning, bästa Axel, — nej.

Axel till Anna.

Åtföljde af en vän, promenerade herr L. och hans fru genom en skog; de blefvo där varse några zigenare i den uslaste belägenhet. L:s vän beklagade dessa arma varelser, hos hvilka förenade sig alla naturens fysiska plågor.»Nå väl», sade herr L., »om, för att få med henne (sin hustru) tillbringa mitt lif, jag hade måst underkasta mig ett sådant tillstånd som dessas, så skulle jag ha tiggt sedan trettio år, och vi skulle ändå ha varit mycket

lyckliga!» »Ack ja», utropade hans hustru, »äfven så hade vi varit de lyckligaste bland varelser!»

Hvilka ord, min Anna, hvilka ord! De utsades under Englands himmel. Låt oss bli värdiga att en dag säga dem under Sveriges.

Anna till Axel.

För Guds skull... bästa Axel... du menar väl icke... ? Jag förstår ej rätt hvart du syftar,... men nog bekänner jag, att svälta, frysa och tigga skulle synas mig mindre roligt. Hvad menar du? Zigenerska blir jag aldrig, det säger jag dig, vore det äfven blott för den horribla färdens skull.*Axel till Anna.*

Är ej heller nödigt. Ingenting skall hindra min hustru från att vara snöhvit, så till kropp som till kläder.

O min älskade Anna, slå ej med kallt uträknande världs- och småhetssinne till jorden mina sköna sällhets-tempel! Låt oss bli lyckliga, ej för andra, men för oss själfva! Vill du, så kunna vi det visst. Min lön är visst ringa, som jag redan sagt, ett intet emot hvad jag önskade kunna tillbjuda dig. Trehundrade riksdaler riksgälds är vår årliga inkomst. Det är visst litet, ganska litet, men din kloka hushållning, min sparsamhet och ordning skall likasom töja ut hvar styfver. Människan behöfver så litet för att lefva,... själfva lifvet är ju så kort. Med liten egendom har man få omsorger; ju mindre omsorger, ju mindre sorger och bekymmer.

Med liten barlast far lätt och lustigt jullen öfver ömsom stigande, ömsom sjunkande böljor. Låt oss modigt stiga uti: vinden är gynnande, stränderna blomsterklädda, himlen molnfri, och framför oss går kärlekens milda stjärna, som lyser oss fram till hamnen. Jag är nu mycket upprörd; efter hand skall jag för dig utveckla mina planer.

Anna till Axel.

Min goda Axel, på lifvets haf blåsa sällan zefirer,... där tumla rätt vilda stormar. Jag fruktar mycket, att jullen utan barlast skall kastas omkull vid första vindstöt.

Axel till Anna.

Om man är rädd och pultron — ja, — om man förlorar jämnvikten vid minsta pust. Men bort med liknelser! De förvilla blott; jag vill gå rakt på saken.

Jag har (du vet det) en liten gård nära staden. Den är väl liten: ganska liten och knappast värd 300 riksdaler; men man kan allt för väl bo där. Tak öfver hufvudet var allt hvad våra förfäder fordrade, då de byggde sina hyddor. Och hvad voro de icke för härdigt och härligt folk. Vi äro mindre och vi ha mer. Två rum och kök har vårt lilla sällhetstempel, ett grönskande potatisfält omgifver det, och en trädgård, där lätt de skönaste fruktträd, de vackraste blommor kunna trifvas, förvandlar hela det lilla stället till ett verkligt paradis. Ett litet hönshus... Anna, jag förlåter dig ej, om du skrattar.*Anna till Axel.*

Jag skrattar visst icke, bästa Axel.

Axel till Anna.

Ett litet hönshus, ville jag säga, är äfven på stället, och dess trefliga inbyggare skola göra oss både nytta och nöje. Hvad inredningen angår, så, bort från mig, du luxus och fördömda öfverflöd, som gjort mitt fädernesland fattigt! Far hän, falska begrepp om hvad som passar, som är hederligt, om hvad som är anständigt; föraktliga fördomar, som alla blott upprepen: man skall göra som andra, faren hädan! Till er vänder jag mig, enkla seder, forntidens ära, måttlighet och tarflighet, förfädrens lära, varen välkomna och härsken i mitt stilla hem. En soffa af trä synes mjuk, då man där sitter vid den älskades sida, och en skål mjölk, en enda enkel rätt, framsatt af din hand på ett bord, vid hvilket en vän, en vän som vet värdera hvad redliga hjärtan bjuda, ej skall vägra att taga sin plats... o hvilken måltid! Konungar, kejsare, bjuden mig in i edra gyllne salar! Stolt och föraktande skall Annas lycklige make svara nej! O, min ljufva Anna, i detta lilla jordiska paradis, huru fort, huru sällt måste ej våra dagar framflyta! Hand i hand genom lifvet vi vandra, och vid lifvets slut, så ljuft i hvarandras armar vi dö I Men förlåt, jag vill ej uppröra dig, gråt ej min Anna!

Anna till Axel.

Jag gråter visst icke, bästa Axel!

Axel till Anna.

Våra kläder böra vara enkla, som vår föda och hela vårt lif. Hvitklädd måste du alltid vara; du är då så lik en ängel. Trädgården sköter jag själf, gräfver, rensar, planterar och vattnar, med din tillhjälp, de dagar, som jag ej i staden sköter min syssla. Inomhus ordnar och regerar oinskränkt min alltid flitiga, alltid omtänksamma lilla husfru. Då jag återkommer ifrån mitt utarbete eller ifrån staden, skall din harpa och din röst flytta mig i himmelen, eller förtära vi tillsammans en enkel måltid, som var aptit och vår glädtighet kryddar. Om aftnarne, då stora världen under gäspningar söker nöjet, där det aldrig funnits, på supéer, där moralisk svältkur hålles, eller påbaler, där man dansar som på dagsverke, om aftnarna läsa vi tillsammans Tegnérs poemer, Coopers och Walter Scotts romaner, och njuta, under det vi förädla våra hjärtan, alla de nöjen, som snillet kan skänka inbillningen, känslan och smaken. Spektaklerna få vi ej försumma; för att se Almlöf spela, bör man snarare försumma att äta och sofva. Vi äro således som oftast där. Men en piga måste du ha, det är sant, ty du får vid spisen hvarken bränna ditt ansikte eller dina händer. Dessutom måste du alltid vara med mig, då jag är hemma. O Anna, säg, skola vi ej vara obeskrifligt lyckliga?

Anna till Axel.

Jag hoppas det visst, min goda vän; om just alldeles på samma sätt, som du uttänkt, vet jag icke. Jag fruktar att den som minst passar för ett enkelt herdelif, är just du; dessutom är detta nog besynnerligt sammansatt. Minns du hvad du en gång sade mig, din farbror gaf dig i handpenningar årligen?

Axel till Anna.

För tus... (jag svor inte), jag kommer ihåg det nu. Fulla trehundrade riksdaler, jämt min hela, nya lön... och detta var alltid rent slut vid årets slut. Men, ängla-Anna, som gift skall du få se helt annat, då skall jag bli onaturligt hushållsam, — se på hvar styfver.

Anna till Axel.

Mycket roligt för din hustru! Gärna, bästa Axel, ville jag äfven se på hvar styfver och töja ut hvarenda en, men med allt det fruktar jag, om vi följa din plan, att vi småningom närma oss likheten med ett zigenarherrskap. Minns du, att du dricker tre koppar kaffe hvar morgon, och då du en afton var hos oss, såg jag att du ingen föraktare var af ganska öfverflödig proportion rån och skorpor till tre koppar te.

Axel till Anna.

Jag skall hädanefter äta hafresoppa alla mornar och ölost alla kvällar... doppa spisbröd, efter du tror det andra blir för dyrt. Du har rätt. Man bör, som patriot, dessutom afsäga sig bruket af alla öfverflödsartiklar, som ej frambringas af fosterlandets jord.Topp Anna, vi äta (ett år till denna månad) hvar morgon en spilkum hafresoppa, hvar afton en skål ölost, i vårt lilla paradis! Det är dessutom mycket bättre för både hy och hälsa, än det välsignade te- och kaffe-pjasket. Och smakte det äfven china och rabarber...

Hvad Anna Hebe skänker i Skall all för Axel nektar bli.

Anna till Axel.

Hafresoppa har jag ganska svårt att svälja, och ölost är nu en gång för alla min aversion.

Axel till Anna.

Den som föraktar att med mig dela en spilkum hafresoppa, föraktar helt säkert äfven (och det har jag nog från begynnelsen märkt) det lilla jag eljest kan bjuda... mitt hjärta, min hand... Det är sant, att det är så ganska litet. Jag dåraktige, som kunde vara så oerhördt dristig... som kunde tro... men jag börjar inse min förvillelse!

Anna till Axel.

Om jag just ej äter gärna hafresoppa och ölost, så hindrar det icke, att jag ju kan nöja mig med litet kall mjölk

mornar och aftnar, i stället för kaffe och te. Ja, en skål kall mjölk och ett stycke spisbröd skall smaka mig förträffligt. Det är allt hvad jag behöfver.

Anna till Axel.

Det lilla, nätta huset och trädgården (som blir) finner jag förträffligt trefliga, men nog har du, bästa Axel, i din ömma partiskhet, trott mig om en nog vidsträckt verksamhets-förmåga. Jag genomser, bäfvande, alla mina tillkommande åligganden. Vara hvitklädd alltid och gräfva i trädgården, städa, sopa, spinna, väfva, koka i sällskap med en piga, spela på harpa och sjunga, ordna och sköta allting inomhus, och ständigt vara med dig, då du är hemma (hvilket jag ville hoppas blir den större delen af dagen), mata hönsen, fara på spektaklet, läsa romaner med dig, med ett ord, vara på en gäng sex eller sju personer. Min goda Axel, du och många andra med dig, som fordra för mycket af sina hustrur, få väl ha tålamod med dem i framtiden*Anna till Axel,*

en dag senare.

Jag fruktar att du är missnöjd, Axel. Men denna gång, min goda vän, har du väl litet orätt. Dela ljuft och ledt med dig i lifvet, är min iraierligaste Önskan, det vet du. Blott för din skull ville jag, att det ljufva måtte vara öfvervägande, och din målning af vår framtid ger mig föga hopp därtill. Du ser genom ett brandgult färgadt glas, som visar föremålen hvarken sant eller rent. Jag skall alltid säga dig sanningen, Axel.

Anna till Axel,

en dag senare.

Emellertid... vore det en möjlighet, och om din farbror och min faster tillåta... skulle jag visst icke säga nej. Vi äro ju unga, vi kunna arbeta. Endast vi ur din räkning få stryka ut den alltid hvita klädseln, musiken, spektaklet och den så angenäma, så välgörande, men, i så fatta omständigheter, för mycket tidsödande läsningen.

Anna till Axel.

Verkligen smakar hafresoppa ej så illa,... och ölost drack jag i går afton friskt. Det smakar väl ej godt, men det gör kanske godt.

Axel till Anna.

Min ängla-goda Anna, du skall aldrig smaka eller göra det allra, allraminsta, som du ej har en alldeles afgjord lust för. På vatten och bröd förtjänte jag att sitta, om jag ville annorlunda. Ser du, himmelska flicka, så alldeles tjocka alivaret var det väl just icke med träsoffan och den enda rätten och den enda pigan... Jag har, ser du, spekulation på min farbror. Han skall väl för skams skull biträda oss något, då vi så kapitalt hjälpa oss själfva. Min farbror är långt ifrån att vara hårdhjärtad! Han håller dessutom rätt mycket af mig, det vet jag.

Anna till Axel.

Min tant är visst äfve stundom god, och älskar mig ömt på sitt vis, det vet jag; hon har gifvit mig flera prof därpå. Möjligtvis skulle hon äfven göra något för oss.*Axel till Anna.*

Anna, vi skola tala vid de kära släktingarne,... är det icke så? Vi skola säga allt. Skulle de säga nej, så... Anna, jag har din tro... du är redan min inför Gud... och min blir du; människor skola ej skilja oss! Försöka böra vi likväl, att få människor att... vara människor.

Anna till Axel.

Ja, Axel, låt oss försöka att beveka deras hjärtan, emot hvilkas vilja och befallningar vi dock ej böra eller skola handla. Ja, låt oss försöka.

Axel till Anna. Nå väl! I morgon.

Anna till Axel.

I morgon!

Axel till Anna,

en dag senare.

Min dyra farbror är litet knarrig på morgonstunden i dag. Kaffet var svalt, och nyheterna i tidningarne ej till lags. Regentenna bära sig dumt åt, säger han. Jag skall väl akta mig att göra sammalunda. Jag måste vänta till litet längre fram på dagen.

Anna till Axel.

Min söta faster är äfven vid ledsamt humör. Hon har förlagt en plåtsedel och slagit sönder en flaska eau de rose, men man skulle tro att det varit jag, som gjort det. På tre timmar minst törs jag ej säga ett ord.

Axel till Anna.

Hela förmiddagen har farbror dundrat politik. Ryssland och ottomaniska riket ha fått påskrifvet ömsom. Jag har med outtröttligt tålamod hört därpå, och sagt: »ja, nej, så mycket bättre, min farbror», eller: »så mycket värre, min farbror», allt som det passade sig efter gubbens idéer. Hvad hjälpte det? Han förirrade sig allt mer och mer, vände sig mot mig, tyckte sig i min person se en representant af turkiska nationen, blef rosenrasande, så att jag, för att undvika att få stryk som Stora Porten, måste i hast göra minreträtt genom dörren. Jag är förtretad öfver den förlorade förmiddagen.

Anna till Axel.

Fem gånger har jag på denna förmiddag öppnat munnen för att börja mitt lilla tal; fem gånger tillslutit den åter. Att be om något hade visst varit fruktlöst, ty min tant i sitt soffhörn, med sammanknäppta läppar och stränga ögonkast, såg ut som ett lefvande nej!... Men i eftermiddag.

Axel till Anna.

Nu är gubben fast, han skall inte slippa mig. Han sofver middag. Jag skall väl vakta, att hvarken han går ut, ej heller någon in till honom, innan jag fått säga. honom: »jag älskar Anna, jag måste ha henne till hustru eller dö!»

Anna till Axel.

Axel, hur mitt hjärta klappar! Äfven min tant sofver middag, då hon vaknar, skall jag tala; må hon ej väckas för snart, då är hennes lynne ej godt... tyst, Minette! jama icke så! se där kaffegräddan, ät och tig! Ack, där surrar ju en stor fluga... sätter sig kanske på hennes näsa,... nej, — min goda ängel förde den förbi! Godt, hon sofver lugnt. Men en gång skall hon dock vakna... och jag tala! Jag darrar under det jag skrifver.

Axel, hvad mitt hjärta klappar! Jag hör det slå!

Det är plågsamt!

Känner du det så äfven, Axel?

Axel till Anna.

Mitt hjärta klappar visst både fortare och hårdare än någon klockas pendel, men jag önskade, om ock det skulle kännas aldrig så plågsamt, att det skulle slå hårdt, som en kopparslagares hammare, för att kunna väcka och muntra upp min förträffliga farbror, som, enkom mig till pina och plåga, sofver middag i ett. Intet är så odrägligt, som att vänta, att lefva i ovisshet — att bereda sig. Jag har hostat, sjungit, larmat utanför hans dörr... fåfängt! Hvar gång jag lyssnar, får jag den förtreten att höra honom snarka. Vore ej nyckeln ur dörren, kunde man komma in och lätt hitta på något medel att ramla ikull öfver soffan, eller något annat artigt manér för att väcka den sofvande. Mennu är det för rasande. Jag har lust att tända på mina gardiner, för att få eldtrumman förbi hans fönster,

Anna till Axel.

Var ej tokig, Axel, begå inga dårskaper. Min tant sofver ännu eller låtsar sofva, ty hvar gång jag gått fram och

tittat på henne, har jag sett klart öppnade ögon hastigt fara ihop och slutas till. Säkert har hon märkt, att jag väntar hennes uppvaknande, för att säga henne något. Sofver din farbror ännu?

Axel till Anna.

Ännu och evigt. Hans långa bullrande andetag liksom suga bort luften för mig, jag känner mig som i ett källar-hvalf. Låtsar din tant ännu sofva?

Anna till Axel.

Ännu allt jämt. Hvad skall jag göra?

Axel till Anna.

Så i Herrans namn! nu har han vaknat och smugit sig bort, som en råtta rädd för katten. Jag hörde något sakta skrammel vid hans dörr; som jag störtade ut för att se efter, förnam jag nederst i trappan ett klifs klafs utaf galoscher, som brådskande skyndade ut genom porten. Jag sprang efter, ropande: »min farbror, min farbror! jag har något att säga min farbror*!» — »I morgon är också en dag!» svarade han utan att vända hufvudet. Jag är desperat. Han har märkt något.

Anna till Axel.

Ack, Axel, min tant har låtsat sofva ända tills nu. Det är sena aftonen, med henne den sämsta tiden på dagen, för att göra bekännelser. Må det bli som din farbror sade, i morgon! Ack, jag tycker mig med detta uppskof ändå vunnit något!

Axel till Anna.

En dags fruktlös väntnings-pina, en sömnlös natt, se där min vinst. Men i morgon!!!*Axel till Anna,*

vid midnatten.

Jag kan icke sofva; Anna, jag har mörka aningar, morgondagen skall ej hämta oss något godt. Jag har nu en ej obetydlig penningsumma i mina, händer, jag har sålt... men lika mycket, hvad gör det till saken. Anna, skulle det... om våra... men därom är bäst att tala, se'n ödet sagt sitt.

Jag tror, goda Anna, att midnattens timma låter mig se spöken. Anna, jag känner djupt, att om du ej skall gå vid min sida, blir hela lifvet för mig ett spöke, det vill säga ett fasansfullt intet!

Axel till Anna.

Klockan slår ett, Anna; detta slag är svårt. Vi äro ett. I lifvets morgonstund ha vi förenat oss. Jag vet, att intet kan åtskilja oss. Hvarföre skrifver jag då så allvarsamt? Hvarföre är jag så dyster?

Axel till Anna.

Hvad nattens timmar skrida långsamt! Tänkande på dig, skrifvande till dig, söker jag att vinga minuterna. Nu, då allt är så tyst och stilla omkring mig, hör jag bättre stormen i mitt inre. Jag kan ej begripa, huru allt kan vara så tyst, så stilla, så dödt,... är ej detta världen... äro här ej människor, vaka ej i deras bröst passioner? Lefver jag ensam, och ha uti min själ allena förenat sig alla oros-andar, som flyktat ur hvilande bröst? Min milda Anna, jag känner det, det är öfver ett stormigt haf, som din milda anda skall gjutas. Men då skall äfven allt bli frid!

Axel till Anna.

Jag har sökt hvilan... fåfängt! skild från dig, skall jag ej njuta den mera. Dessa hjärtats vingade slag - och hvart slag en känsla... huru sträcka de ej, huru till evigheter göra de ej minuterna! Och allt omkring mig är så lugnt! Hör, kyrkans klockor slå tu... skall då intet vakna? ingen smärta, ingen kärlek, ingen trånad genom natten höja sitt rop ? Allt är tyst... jag vakar ensam. Dock nattväktarns röst... men huru liknöjdt förkunnar han ej världen — att domen kommer!*Axel till Anna.*

Det är morgon. Världen vaknar, — jag är ej mer så ensam. Det är dag äfven i min själ. Jag är lugn. Stunden är

inne. Det är — Nu!

Anna till Axel.

Jag har fått hvad du i natt skrifvit till mig. Axel, kunde du tro dig vaka ensam? Hörde du ej mitt hjärtas slag? O huru besynnerligt, att en sammansättning af träd, mossa och kalk, hvad som för dig är golf, för mig tak, skall hindra tvenne människohjärtan att förstå hvarandra! Ack vore detta *nu* dock litet längre *borta;* jag darrar!

Axel till Anna.

Ännu har jag hopp, älskade, dyrkade Anna! Ännu är intet afgjordt. På morgonen, under det min farbror drack sitt kaffe, tog jag mitt parti, bad Gud, tänkte *Anna!* drog andan och gick in till honom. »Min bästa farbror!» började jag lugnt och högtidligt. — »Min bästa brorson», svarade han, »hvad skall nu *min* bästa farbror göra?» — »Min farbrors — godhet...» — »Nå väl då... min godhet... ?» — »Jag önskar... jag har...» — »Jag önskar... jag har... nå det var ju förträffligt!» (Ett högst fatalt manér har gubben alltid haft, att säga efter mina ord; det gör, att de låta en gång till så dumma.) — »Min farbror... jag är kär!» — »Kär, ja det har jag nog sett på din gulsotsfysionomi se'n ett halft år, det är kärlekens färg.» — »Min farbror... mitt hela lifs väl eller ve beror af ett ord. O min bästa farbror, som»... Nu kom en människa, som jag hade önskat satt på blåkulla, in med tidningarne. »Min gosse», sade farbror, »kom igen om ett par timmar, så få vi talas vid. Nu måste jag kasta en blick på sakernas ställning mellan Turkiet och Ryssland.» Jag var just icke vid något tålsamt humör; jag tog tidningarne, stoppade dem i min ficka och sade bestämdt: »farbror måste först höra mig.» Han stoppade fingrarne i öronen, spände i mig sina ögon, som tvenne klor, och ropade: »ej ett ord, ej ett ljud! gif mig på stunden igen tidningarne eller hör jag aldrig mer på dig!» Jag skrek, han skrek högre; slutligen måste jag arma lilla vestanvind gifva efter för nordanstormen. Farbror blef god igen och jag gick, ty han hade hvarken hört eller förstått mig, sedan han fått ögonen fästade på den kära paragrafen,Snart är en timma förliden. Ännu en till och jag går. O min Anna, mitt enda!

Axel till Anna.

Turkar och ryssar, ryssar och turkar! hvad äro de och deras intressen för mig?... halmstrån, — papperslappar; — och för dessas skull måste jag här sitta som i en brinnande ugn. Ah! nu Anna!

Axel till Anna.

Det är förbi! allt förloradt... Ej en gnista hopp kvar... Jag kan ej se hvad jag skrifver.

Anna till Axel.

Äfven för mig... jag fick rakt nej... och så hårda uttryck! O Axel, nu först känner jag huru obeskrifligt jag älskar dig!

Axel till Anna.

Förödmjuka mig! Hota mig! Löjligt besatt... hota att skicka bort mig... skicka mig... Ah, man känner mig icke.

Anna till Axel.

Tant vill gifta mig inom kort, men det är icke med dig.,. den person, säger, hon, har eget hus, eget ekipage, och är för öfrigt en hederlig karl. Jag måste le; Axel, jag har sagt henne det... du eller ingen!

Axel till Anna.

Anna, låt oss fly! Fly från dessa tyranner, som vilja mörda vår sällhet. Jorden är stor — där skall finnas för oss äfven en vrå. Alla människor äro ej barbarer. Min är du. Jag besvär, jag befaller dig att följa mig. I morgon mer härom. Håll dig beredd. Min föresats är orubblig. Vi skola fly.

Anna till Axel.

Axel, nej! Det vore orätt. Axel, sansa dig... Axel, min vän, min älskade, lugna dig... för min skull!

Axel till Anna.

Var mig i afton klockan mellan tio och elfva till mötes i porten, som är åt gränden till. Var lugn, allt är beredt.jag har penningar. Du är under mitt beskydd... det är med mig du går; din plikt är enkel... att följa mig. Klockan mellan tio och elfva.

Anna till Axel.

Nej, Axel! Det är orätt, det är oförnuftigt. Vi bryta gudomliga och mänskliga lagar, för att kasta oss i elände. Jag älskar dig öfver allt ting, men behöfver ej, skall ej blindt lyda eller följa dig, då du ej följer den goda och rätta vägen. Och vore intet annat hinder, så är detta för mig nog. Min faster är sjuklig och gammal, hon har blott mig. Jag skall ej så öfverge henne. Axel, sansa dig, jag ber, jag besvär dig!

Axel till Anna.

Det är således du, du, som ej vill... som nekar... som bryter... du, som jag trodde så *min!* Anna, Anna! är det mig du vill bedraga eller dig själf. Denna rika, denna hederliga mannen... är det ej han, som gör att du föraktar mig och min fattigdom. Är han ej i detta ögonblick hos dig — han — denna mannen — denna förhatliga Emil? Svara, Anna!

Anna till Axel.

Jag föraktar att svara på en sådan fråga. Axel, jag älskar och jag beklagar dig. Axel, var du den man, som blifvit ansedd värdig att vara en kvinnas allt. Var stark för hennes skull, var ren i tankar som i vilja. O Axel, min enda, min älskade vän, var du mitt stöd och mitt exempel i denna svåra stund. Gif mig du efterdömet af undergifvenhet, — ej för ett hårdt och blindt öde, men för en allvis faders vilja, under hvars vård vi alltid vandra, må det än se aldrig så förtvifladt ut.

Haf tålamod... vi äro ju ännu så unga... låt oss vänta; låt oss vara tåliga... allt kan ännu med tiden vändas till godt.

Axel till Anna.

Du är ganska lugn!... ganska försiktig... ganska tålig... ganska nöjd. Jag förstår dig. Anna, Anna!

Anna till Axel.

Hvad skall jag säga för att lugna dig för att ställa dig tillfreds. Jag älskar dig obeskrifligt, Axel, menäfven därföre vill jag förblifva dig värdig. Erhöll väl någonsin ännu sin älskares aktning den kvinna, som blindt gifvit vika för hans passion?

Föreställ dig, Axel, att du blifvit några år äldre, att du är gammal (det faller sig naturligt nog, då man är olycklig och lider, minuter äro långa och hämta erfarenhet såsom år); föreställ dig, att jag vore din dotter; hvad skulle du då säga mig? Skulle du ej så varna: spill ej för ögonblickets ringa sällhet ditt och din väns hela lifs lycka. Var stilla, afbida tiden, det är oftast det enda och klokaste vi kunna göra. Han, som du så högt, så innerligt älskar, skall en gång göra rättvisa åt den, som ville lida för honom, genom honom, hellre än att med en tanke mindre ren, med en gärning... brott mot plikten, fläcka ett hjärta som är helgadt honom, honom och dygden.

Anna till Axel.

Intet ord från dig, min Axel! Kan du ännu vara missnöjd med mig? Ja, Axel, jag är lugn — ty jag är undergifven ... men lycklig... ack det är så förbi!

Vill du ej säga mig ett vänligt ord? Jag behöfver det så väl!

Anna till Axel.

Axel, Axel! hvilka vilda demoner måtte nu ej rasa i din själ! Axel, bed! Minns du på hvilkens vink hafvets upprörda böljor sänkte sig; »och det vardt stilla lugnt.» Till Honom bed.

Anna till Axel.

O Gud! jag är obeskrifligt orolig! Axel, kunde jag få se dig på ett par minuter blott? Hvad du måste vara

olycklig! Axel, huru straffbar vore du, om du kunde tvifla på, om du ett ögonblick kunde glömma, kunde vilja glömma, att Anna älskar dig.

Anna till Axel.

Vet du, Axel, hvad en kvinnas kärlek är? Vet du hvad hon säger med de orden... *jag älskar dig?* Hör Axel! Ditt lif är mitt, din dygd min ära, din sorg, din glädje min, din kraft mitt stöd, ditt mod mitt hopp,... men ditt fall, din vanära, min död!*Anna till Axel.*

Axel... Axel... jag vet det... du har trenne nätter varit borta. Jag har lyssnat, din fot har på dessa ej stigit på ditt golf. Jag såg dig ifrån fönstret i går afton, din blick var vild, hela ditt utseende förstördt, din gång osäker. Hvart går du, Axel ? O gå ej bort från mig! på pliktens och tålamodets väg allena kan du finna Anna. Axel, Axel, kom igen!

Anna till Axel.

Axel, kom igen! Jag kan ej, jag vill ej förlora dig. Hör mig! Se jag gråter, tårarne väte mitt papper, se dem... de skymma mina ögon,... min Axel, kom igen!

Anna till Axel,

Jag skall ej förebrå dig... frukta ej ett ord, som du ej ville höra, ej en blick, som du ej ville se. Jag är ju din vän, din fästmö,... i framtiden kanske en gång din maka... Axel, minns det, — en gång din maka!

Axel till Anna. Aldrig... aldrig... aldrig!

Anna till Axel.

Till ditt bröst vill jag luta mig, och bedja: för min skull... förlåt dig själf!... Hvad du ock må hafva gjort... min Axel... *jag älskar dig ändå! Din* är jag, *din* blir jag!

Axel till Anna.

Aldrig... aldrig mer! Jag är dig ovärdig, Anna! Jag har glömt... glömt allt... dig, mig själf — Gud. Jag har spelt!... Ha förförarn, förrädiska vän! Jag har förlorat allt hvad jag ägde... mer än jag ägde... andras egendom. Jag måste fly från mitt fädernesland. Luta dig ej till mitt bröst, där är afgrunden... fatta ej min hand,... den är blodig... Farväl. Dö, arma flicka, om du kan. Jag... kan ej dö!

Axel till Anna.

Jag hade förhärdat mig mot all din ömhet... lämnat ouppbrutna dina bref. Nu har jag öppnat dem... för att låta ännu några droppar eld rinna på min förtviflansbrännande glöd... för att bli tokig om möjligt... Det blef annorlunda... nu tränga de ljufva orden välgörande in i min själ, som en aftondagg genom hårdt tilltorkad jord.

Anna, du skall ej förtvifla om mig, — jag skall ej förtvifla om mig själf. Jag har varit ganska brottslig... jag skall lida och försona... Hvad som vållade mitt fall? Jag vet icke... förtviflan... svartsjuka... helvete!

Axel till Anna.

Du låter ej säga mig ett ord! Men är jag väl värdig det? Kunna väl himlens rena änglar tala till brottets söner?

I morgon natt skall jag resa. Ett bref skall underrätta min farbror om allt. Han skall ej neka sin olycklige, landsflyktige brorson förlåtelse. Förlåtelse! — se där det högsta jag nu kan hoppas på. Förlåtelse, hvilket ord... huru saligt att vara förlåten! Jag ber min farbror göra mig arflös... och betala mina skulder. Jag fruktar, att han ej gör det senare. Anna, — i min yrsel lånade jag en betydlig summa af en vän, ej rik, med hustru och flera små barn. Han älskade mig, han trodde mig, han gaf sitt allt, jag bedrog honom, jag spelade bort hans små barns kläder och föda... Med mitt blod ville jag betala honom nu... Ånger med tigerklor, som söndersliter mitt hjärta... hvad båtar du honom?

Axel till Anna.

Jag har varit ganska brottslig — ganska straffbar... inför dig vill jag anklaga mig — jag behöfver det. — Jag visste mig synda och syndade ändå... Det är förbi... min frid ligger bakom mig... den tid då jag ej kände ånger. Rasande öfver min förlust, fordrade jag ut min lyckliga motspelare. — Jag sårade honom illa... nästan dödligt. Man bar honom hem till hans mor... hans gamla mor!... Det var hennes älskling... hennes enda barn... kanske dör hon... väl henne!

Anna till Axel.

Axel, bed! Låt oss bedja!

Axel till Anna. Jag kan ej, — — ej nu! Jag ser honom... henne... de hungriga små... deras far. O, hvad har det blifvit utaf mig!...Det är bättre nu. Bed för mig, Anna! Jag tror på förböners kraft. Jag är ej värdig. Du är mycket god...

Nästa natt skall jag resa! Till Tyskland ämnar jag.. till norra Tyskland. Jag skall bjuda ut mig; till något skall man väl finna mig duglig.

Axel till Anna.

Mina ögon brinna... sömnen flyr dem... det är ej underligt; om jag kunde gråta, men det vore för godt för mig. — Jag har något på mitt hjärta, som tynger.-, som fräter... det är samvetskval. Anna, om du kunde lägga din hand på mitt bröst,... men är jag väl värd att lindras?

Anna till Axel.

Här, Axel, tag dessa droppar opium, de skola gifva dig sömn och hvila. Anna ber för dig, Anna gråter öfver dig. Anna älskar dig.

Axel till Anna.

Jag har äfven en liten syster,... ett litet lidandets barn, för hvilket min far på sin dödssäng bedt mig dra omsorg. Jag bifogar hennes adress; om du kan, så gå till henne... säg henne, att hennes stackars bror är... säg henne, att han är död! Ringen, som jag innesluter, skall, försåld, räcka att för några månader betala hennes pension. När jag kan skall jag skicka mera, men genom dig. Tack, hulda, goda ängel, för hvad du skickat. — Nästa natt... efter några timmar... skall jag resa... ifrån dig!

Axel till Anna.

Efter tvenne timmar skall jag resa... Försålda kläder ha skaffat mig respenningar.

Anna, du har varit min skyddsängel. Jag äfven har nu kunnat bedja... jag är stilla, undergifven... jag skall lida och försona, jag skall åter hoppas på mig själf. Du har ej öfvergifvit mig, Gud vill förlåta mig. Jag vill lefva för att blifva det värdig.

Jag skall nu taga afsked af dig... af dig, det är af sällheten... och af allt... som gjort mig lifvet kärt. Men allt är mitt fel. I denna högtidliga stund, då jag går att säga dig ett långt, kanske ett evigt farväl, vill jag för dig lägga öppen min hela själ. Hvad jag skall säga är sanning,det skall göra din tröst, det skall gifva dig lugn, för en framtid, där Axel skall vara så fjärran skild från dig.

Jag tror på Gud, barmhärtig, vis och allestädes närvarande. Jag är en kristen till min tro: att mina gärningar framdeles måtte vittna om denna min tro, låt oss båda bedja till Honom, som kraften ger!

Jag tror att du, min Anna, älskar mig, och att hvart min irrande varelse på jorden må kastas, skall ett hjärta känna med mig, en tanke följa mig. — Ljufva medvetenhet af en ängels närvarelse!

Skyddande skall denna min fasta tro förena sig i mitt hjärta med minnet af mina fel... brott äro de... och, härdande det emot frestelserna, af mig dana denna bättre människa, som Anna ville älska.

Axel till Anna,

en half timme senare.

Jag har ännu ej bedt dig förlåta mig, och jag har ändå gjort dig så mycket ondt... Axel, svag, häftig,... var ej värdig dig, Anna. Förlåt honom dock; uti *ett* var han stark... i sin kärlek... och den skall lefva med andedräkten i hans bröst. Förlåt honom alla dina tårar... se mina rinna.., välkomna olycksvänner... baden hennes fötter! Tårar af ånger, af kärlek, af smärta och af vällust... rinnen, rinnen, hvad I kunnen vinna, är förlåtelse!...

Din hårlock... får jag behålla den? Jag skall bära den på mitt hjärta, och främling, irrande och ensam i den vida världen, skall jag med den dock föra med mig något, som talar till mig om ängeln, som var min.

Var min... nu min ej mer! Jag har ett ord att säga... mitt sista ord... ack det är svårt! Anna, du är fri! Jag har mera ingen rättighet till din hand.

Axels är fläckad, Annas är fri! Din ring återsänder jag. Nu är allt slut!

Kl. 11.

Stunden är inne. Jag har stått vid fönstret och betraktat himmelen. Stjärnorna tindra klara... klara, som på den afton — minns du den? — då vi växlade ringar, sågo upp till himmelen och voro saliga som änglar. Aftonstjärnan strålade då mildt och klart ned öfver oss. Någon gång, Anna, då sorgliga minnen af flydda stunder ej skola vara dig ovälkomna, se på denna stjärna och tänk på Axel!Mången gång under ensliga vakor, skall hans blick hvila på den i fröjd och smärta.

Minuterna skynda. Välsigne dig Gud, min Anna, och vakte dig hans änglar!

Sverige skall, vill Gud, en dag återse en värdigare son.

O mitt fädernesland, må jag i skötet af din jord, som bar min vagga, få bädda min graf! En graf, som Anna med en tår skall fukta.

Min ungdom, min glädje, mitt land, min Anna... ack! allt, allt... farväl!

Anna till Axel.

Axel, bästa Axel, res ej i natt! Res ej i natt, på mina knän ber jag dig därom. Dröj ännu en dag... Nästa natt må du resa, om intet dessförinnan förändrat sig. — Jag... ack jag vågar ej ge dig förhoppningar, som lätt kunna bli bedragna... men kanske... o Axel, kanske finna vi medel att betala dina skulder. Dröj en dag... Anna ber dig.

Axel till Anna.

Hvarföre dröja... hvad du hoppas på är en omöjlighet ... Ack, du vet ej hvad det är att dröja, när allt är så... det är, som att i dödskvalen dröja med att dö. Och hvarföre — för en omöjlighets skull! Allt var jag öfver... dessa plågsamma känslor... taga afsked än en gång!!! Dock du vill det!

Axel till Anna.

Hvarföre skrifver du ej? Timmarne äro så långa. Jag lider mycket, men det gör mig ändå godt att tänka: du har velat det.

Axel till Anna.

Intet ord från dig! Hvad vill det betyda?... Det är afton re'n, en hemsk och stormig afton... Anna, i min själ är det hemskare ännu. Skrif mig till ett lugnande ord!

Axel till Anna.

Min själ är olycklig — så retlig — jag har så mycket lidit, jag lider så mycket än. Alla vilda plågoandar äro än så nära mig, o frukta att reta upp dem! Anna, säg mig ett ord!*Axel till Anna.*

Och likväl vill jag hvila, måste jag hvila vid dig. Du kan ej bedraga mig. Ja, jag känner det, du kunde mörda mig — jag skulle kyssa dolken, och tro på dig ändå.

Axel till Anna.

Löjtnant Papperto är hos dig! — Huru kan han så ofta få komma dit, där jag omöjligt kunnat få inträde ?... och det så sent tilll Hvarföre är han hos dig? Är det han, som skall betala mina skulder, eller kanske du och han tillsammans? Jag är verkligen högst rörd!

Axel till Anna.

Anna, jag tror dig... ja, jag tror dig än... fastän... men jag är olycklig, förtviflad... säg mig, hvad gör du, hvad vill du?

Axel till Anna.

Jag hör berättas att löjtnant Papperto till din förmån afsagt sig en betydlig förmögenhet, som blifvit honom testamenterad af en släktinge till er båda — en släktinge, Gud vet hvem... hin håle, för min del alltför gärna. Jag hör berättas att du omfamnat löjtnant Papperto... hvilat i hans armar, vid hans bröst! Jag hör berättas att ni äro förlofvade. En beställsam vän har skyndat att hugna mig med dessa nyheter... Är detta sant, Anna ? Död och helvete, är det sant?

Axel till Anna.

Anna, om du är en sådan... om du så öfvergifvit mig... dig... hvad skall det bli utaf mig, Anna?... På hvem skall jag mera tro?

Axel till Anna.

Din tystnad är svar. Det är då så! Ha kvinna, kvinna! Orm, odjur... o hvad kan jag säga, som har uttryck? Hvar skall jag finna ord, som uttrycka mening? Förhatliga betalning af mina skulder!... betalning med en själ såld till... ha, ha, ha, ha... förstår du mig?... jag skrifver ut mitt skratt, ha, ha, ha, ha! Nu skall jag då resa, rik på nya erfarenheter. Natten är inne, stunden är inne, hurra!välkomne stormvindar, som broderligt hälsen min panna, och dansen på min nattliga väg!... Ja nattlig... nattlig...nattlig!... Farväl, Anna... jag lämnar dig min för... Jag beklagar dig!

Anna till Axel.

Axel, Axel, dröj! Ack förlåt... jag kunde ej förr skrifva... Det klaraste ljus ned i det djupaste mörker det var för mycket! jag kunde ej bära det. Emil är en ädel man. Jag har omfamnat honom, men för din skull... Jag förmår ej mera... Jag är din, Axel, din!

Anna till Axel.

Jag är ganska sjuk. O, jag trodde väl aldrig att sällheten kunde vara så tung. Jag kunde ej bära den. Axel, vi äro rika. Löjtnant Papperto vill förena oss, vill förmå våra släktingar... L., som du sårat, skall lefva; dina skulder skola bli betalda; allt skall bli godt! Stackars Axel, hvad jag har beklagat dig! Förlåt mig all din oro, din förtviflan: jag var ur stånd att gifva dig en förklaring då du behöfde och begärde den.

Anna till Axel,

en dag senare.

Min sjukdom tar till, men jag är fullkomligt redig. Jag drar ihop mina sänggardiner, säger mig vilja sofva, men skrifver till dig. Jag fruktar dock att det är oläsligt... Om jag dör... om jag dör, så kan och skall jag testamentera till dig min förmögenhet. Med en del däraf skall du betala dina skulder... med det öfriga skall du söka göra dig själf lycklig... och andra;... men ... spela aldrig, Axel, aldrig mer!

Anna till Axel,

en dag senare.

Bered dig på allt, min vän; jag har kanske blott en dag att lefva än. Axel, öfverlämna dig ej till förtviflan. Jag

skall aldrig öfvergifva dig. Igenom denna värld, igenom ömsom glada, ömsom tunga skiften, skall du ej gå ensam; osynlig skall Anna följa dig, trogen som då hon bar din ring, som himlens barn ännu sin Axels brud. Skulle väl själar, som en gång så väl funnit hvarann, någonsin och genom något kunna skiljas... tvenne flammor, som förenat sina lågor, brinna skilda hvar för sig? O nej! min ande skall omgifva dig, vara när dig, följa dig alltid; du skall känna den nära dig, ljuf som en vårfläkt...eller som en blomsterånga — eller som en smekning en kyss — ren och mild som en månskensstråle. Då du känner dig god — stark, eller då du känner dig lycklig, eller tröstad, eller hoppfull... eller blott lugn... så tro, att din Anna är dig nära!

Anna till Axel.

Nu vet jag, nu förstår jag den, denna syn så skön.. I som så mycket rörde mig. Tron, kärlekens och hoppets änglar vid en graf, upplyste af Guds härliga sol. Den var för dig, min Axel. Ifrån den stilla graf, där Anna snart skall hvila, skola dessa tre visa dig vägen till det hem, där hon väntar dig.

Anna till Axel.

Jag börjar bli oredigare. Ännu några ord till dig, min Axel... fast jag ej rätt vet, om jag ej redan en gång skrifvit dem. Min förmögenhet har jag testamenterat dig. Jag kunde det efter rätt och lag. Med en del däraf skall du betala dina skulder...

Min Axel, spela aldrig mer! Med den öfriga delen skall du göra dig lycklig - och andra. Om du gifter dig — blif en god man!

Ej häftig - Ej svartsjuk — Ej spelare -

En hustru lider så mycket af dessa fel. Det är orättvist och det är grymt att plåga den, som af dig väntar sitt hela väl.

Gör godt åt de fattiga. Gör aldrig ondt åt någon. Duellera aldrig. Blod kräfver blod. Blif god i Gud. Tänk på Anna!

Axel till Anna.

Hvad jag nu skall göra, säger jag dig förut, på det du måtte vara beredd, och ej bli skrämd. Jag kommer ner till dig!... slår sönder tambur-dörren, alla dörrarne, om de äro stängda... slår omkull eller ihjäl hvar och en som vill hindra mig, går fram och sätter mig bredvid dig, för att med en förtviflans kraft, som skall tvinga ödet på min sida, och segra på själfva döden, kvarhålla den ängla-anden i din ängla-kropp. Jag följer mitt bud*Axel till Anna,*

tre dagar senare.

Jag kom till dig, Anna, vild af namnlös förtviflan - såg dig — blef stilla, och lärde att bedja. Jag såg dig nära att öfvergifva mig för detta bättre hem, dig så välkändt, hvarifrån jag var bannlyst... och förmådde ännu bedja!... Du är mig återgifven... åt jorden och åt mig!... och nu, himlens änglar, lären mig att bedja... att tacka!

Axel till Anna,

en dag senare.

Man vill ej tillåta mig att vara hos dig... du behöfver lugn, säger man. Ja, min Anna, jag medger, att min natur har ingen likhet med västanvinden... men den skall få det allt mer. Ditt sista bref, min Anna, skall alltid hvila vid mitt hjärta. Som en talisman skall det verka där, emot allt ondt och till allt godt. Emil har jag omfamnat som min välgörare och vän. Tillsammans ha vi i dag gått till L., min motspelare och mitt offer. Han är utom all fara. Till hans mor vände jag mig med det svåra ordet *förlåt* (som jag gunås nu kommit i riktig vana att begagna) och med handslag ha L. och jag lofvat hvarandra att aldrig mera spela.

Axel till Anna.

Genom den ädelmodige Emils omsorger äro mina skulder redan betalda. O jag ovärdige min lycka! Den tynger, den nedtrycker mig. Om jag kunde i ett år vara trappist, bära tagelskjorta, piska mig litet alla dagar, ligga på

spikar, gå tigande med nedslagna ögon, icke få se himmelen, gräfva min egen graf,... då tror jag att jag skulle repa litet bättre mod, till att våga bli lycklig.

Jag sade detta nyss åt Emil i mitt hjärtas fullhet. Han skrattade och frågade om jag, till en början af min möjliga botöfning, ville afstå från att se Anna på en månads tid. Så godt vore det att genast begrafva mig! Anna du är mitt lif, mitt allt. Trappist-lifvets strängheter äro intet, alla fysiska plågor lekverk,... men att ej få se dig... se där marter, se det är död!

Axel till Anna.

Jag ville med mina andetag kunna suga upp tiden, och därmed skynda den stund, då jag åter får se dig, ochändå njuter jag droppa för droppa denna tid, hvars alla minuter föra till dig mera lifskraft, mera styrka. Frukta ej min närvaro, min söta Anna, jag skall vara stilla, lugn! orörlig, som din pendyl, endast jag nära dig får räkna dess timmar. Jag vill se hvad man ger dig; huru man vårdar dig. Tag icke in någon medicin, det tjänar till intet, då man är på bättringsvägen, blott att skämma tänderna och att lära grimaser. Förtär intet annat än det, som är dig angenämt, hvad man ock må säga dig!

Axel till Anna.

Vänta, och vänta, och evig vänta! Goda människor, som så lugnt och odrägligt manen till tålamod, och att vänta, och att vara stilla, er måtte himlen i sin vrede ha skapat af så mycket jord, att I ens ej kunnen göra er föreställning om eld och luft. Er barometer, ständigt vid den monotona höjden af stadig och vacker väderlek, har ej minsta gemenskap med dem, som i känsliga bröst ständigt falla och stiga från lugn till storm, från solskensväder till nederbörd. Gud välsigne er, godt folk! Jag är er hjärtinnerligen gramse.

Axel till Anna.

Det är du, Anna, som gjort, att jag ej mer känner dessa tryckande kval, — dessa samvetsagg. Det är du, som gjort allting godt igen. Frukta dock ej, min Anna, att, fastän följderna af mina fel, — brott voro de, — genom Guds nåd så snart blifvit utplånade, frukta ej att deras minne skall någonsin slockna i min själ. Glömma skall jag aldrig! — hvar stund skall jag påminna mig hur ifrigt jag bör söka låta dig glömma hvad jag en gång var. Min milda Anna, blott du skall glömma!

Anna till Axel.

Jag kan åter hålla pennan! Åter skrifva till Axel... min Axel!... Ännu får du ej komma till mig. Jag är för svag. Att återse dig med full sansning, vid full känsla af vår sällhet... därtill är jag för svag ännu.

Anna till Axel.

Tack, Axel, för blommor, frukter och allt hvad du skickat mig. Mitt rum liknar nu en skön trädgård. — Min tant är väl ej nöjd med denna förvandling, men hon törs ejsäga ett ord däremot. Hon har för dig fått en sådan panisk förskräckelse se'n den stund, då du ifrån dörrtröskeln till mitt rum lyfte henne högst upp på bokskåpet och bad henne »vara i ro!» att hon ej vågar röra något, som kommer ifrån dig. Hon tyckes frukta att någon elektrisk gnista kunde spraka från de döda ting, som du vidrört. Hvad mig angår, finner jag blommorna så sköna, frukterna så goda, att jag med innerligaste välbehag ser mig omgifven af dem, ehuru de komma från den vilde, ondsinte Axel.

Axel, vi ha likväl varit orättvisa mot våra släktingar. Vi ville kasta oss i elände. De ville förhindra det. Hade de väl orätt? De voro kanske för hårda, men deras afsikt var god.

Axel till Anna.

Du mår sämre idag, sade mig Rosina!... den allt för starka blomsterlukten... o min Gud! ack jag olycksfågel! Kasta, vräk ut hvarenda en kruka genom fönstret på gatan;... genast nu på stunden. — Jag kommer eljest och gör det själf. Anna, får jag? — Anna, låt mig komma!

Anna till Axel.

Af barmhärtighet för de stackars förbigåendes hufvuden, och af rättvisa emot de oskyldiga blomkrukorna själfva, ha dessa ej blifvit utkastade genom fönstret på gatan,... endast flyttade ur mitt rum i ett annat, där jag vill första gången möta min Axel, då jag blir stark nog därtill. Till mig får du ej ännu komma. Var fullkomligt lugn för mig. Jag är bra nu åter.

Axel till Anna.

Nå Gud ske lof! Det är allt hvad jag kan säga! Borde du ej ändå kanske ta in någon stärkande medicin? Fråga doktorn, bästa Anna! Eller ock är det bäst att jag talar vid honom, då han kommer ifrån dig, den lyckliga människan!

Anna till Axel.

Få se om du känner igen mig, Axel, då vi få återse hvarann. Jag är af min sjukdom ganska förändrad. Mager, blek, med insjunkna ögon och kinder. — Ej vacker mer... ej det ringaste lik kronprinsessan.*Axel till Anna.*

Se, Anna, jag föreställer mig att du blifvit harmynt, att du blifvit halt, att dina ögon blifvit små och vinda, som tants, att din näsa blifvit platt, dina tänder svarta, dina händer gröna, ditt hår rödt, dina fötter stora;... Jag föreställer mig att detta nu är min Anna, sådan hon för min skull blifvit; — min Anna med sitt ängla-hjärta, sin himmelska godhet... och vid denna Annas fötter längtar brinner jag att ligga, för att säga henne: »Anna, jag är dig ovärdig, — men jag älskar dig obeskrifligt... förakta mig ej!... förskjut mig ej, älska mig för min kärleks skulll Blif åter fattig... men blif min, och, tiggande zigenare, skall jag ännu, hvar dag af mitt lif, tacka himlen och dig för en sällhet, hvars öfvermätt jag knappt förmår bära!»

Anna till Axel.

O svärmare! Dina vingar skulle, fruktar jag, ej länge bära dig. Var emellertid lugn, så strängt skall du ej bli pröfvad; vacker är Anna ej mer... men så ser hon ej ut. Bästa Axel, när skall du bli mindre häftig, mindre öfverdrifven, mera sansad?

Axel till Anna.

När du blir min maka. När jag hvar dag, hvar timma får se dig, höra dig, vara med dig. Dock, hvad jag sist skref, var ej öfverdrift, ej svärmeri, det var mitt hjärtas innerligaste, sannaste känsla.

Anna till Axel.

O den obeskrifligt ljufva vårluften! genom öppnade fönster njuter jag den, sittande bland dina blommor. Solen genomtränger mig med nytt lif och värma, fåglarne kvittra på terrassens knoppande träd; allt är skönt, mildt och härligt. Om det finnes en känsla på jorden ljuf, saliggörande som utpressar sköna tårar af vällust och frid, så är det den man erfar, då, efter öfverstånden smärta och sjukdom, man stilla återvaknar till lifvet... och till ett lif, dit blott) vårfläktar, blott blommor vinka oss. Huru stilla är allt, huru rent inom oss, huru öppet för glädjen, huru böjdt till allt godt! Jag har i dag, under sköna, oskattbara stunder, hälsat lifvet och tackat dess allgode gifvare. I morgon, Axel, väntar jag dig. I morgon vid middagstiden.*Axel till Anna.*

I morgon! Mer kan jag ej säga. Allt är för mig — i morgon.

Anna till Axel.

Vi skola vara stilla, Axel, och lugna. Vi voro barn förut; vi äro gamla nu... vi ha lidit, låt oss ej glömma det. Som stormar, hvilka rena luften, äro passionerna för våra själar, då de upphört att rasa; må det så varit äfven för oss. Axel, vi skola vara lugna, klara, rena och fridfulla, som denna sköna vårdag.

I dag vid middagstiden, Axel. De skönaste apelsiner har jag gömt, för att äta med dig.

Du måste äfven se huru väl vårdade dina blommor äro. Vattna och sköta dem har varit mina återkommande krafters första och kära öfning.

Axel till Anna.

Jag har sett dig! På flera timmar har jag ej kunnat skrifva. Nu är det afton... mörkt, tyst, lugnt... nu är jag stillare. Men blott ett vet jag, ett känner jag. Jag har sett dig!

Aocel till Anna.

Anna, du är himmelskt god, — änglaskön! o, du har intet jordiskt! Din kärlek blott! Anna, o hvad du är allt för mig!

Axel till Anna.

Hur intagande du var i den hvita, enkla dräkten! Var alltid så klädd, Anna. Hvitt klär ej alla, men denna färg tyckes gjord för dig, du snöhvita oskuld. Sittande uti den mångfärgade blomstervärldein, så enkel, så hvit, så outsägligt skön, syntes du mig en ren ängel, hvars höga ödmjukhet all jordens härlighet måste hylla! För ett ögonblick sänktes som ett flor för mina ögon; jag tog det för en sky, som kringsväfvade dig, och trodde, en sanslös minut, att du skulle sväfva upp till det land, som högt ofvan skyarne är. Vid dina knän, med dina händer uti mina händer, min mun mot din mun, vaknade jag... såg dig... såg mig, såg jorden — nej himmelen!

Axel till Anna.

Jag kan knappt vänja mig vid min lycka, så hastig,så stor, så oförtjänt är den. Hvar morgon öfverraskar den mig nästan som en jordbäfning. Och jag måste väl femtio gånger nämna Annas ljufva namn, innan hjärtats stormande slag stilla sig.

Nu behöfver jag se Emil, och säga honom, att han är en ängel. Jag skall gå till honom. Ah, just nu kommer han till mig!

Axel till Anna.

Hus köpt, möbler där... hushåll i ordning... affärer oafgjorda, lyst i dag... bröllop om åtta dar!... Emili hvem är du ? »Är du en ängel — en Gud ?» — »Jag är... Annas älskare!» — »Åh för tus... det skall du låta bli.» — »Jag skall bli er bägges vän.» — »Du får aldrig komma i mitt hus!» — »Jag skall det ej heller... ej nu... jag skall resa.» — »Men du kommer igen?» — »Som gift, farväl, Axel! Blif Anna värdig, blif lycklig!»

Denna Emil... och... och jag! Anna, hvad tycker du om denna Emil?

Anna till Axel.

Han är bättre, ädlare än Axel,... men Axel endast älskar jag... Så oförnuftigt, så osammanhängande är människohjärtat, så svagt är mitt. Förebrår du mig, Axel?

Axel till Anna.

Anna, försona mig med dig själf. Jag är ej, jag kan ju aldrig bli dig värdig!

Anna till Axel.

Jag älskar dig... och blir om få dagar din maka... som af dig väntar hela sitt väl, — hela sin sällhet.

Din lilla syster skall komma till oss. Jag vill vara hennes mor.

Axel till Anna.

När himmelens änglar satt sig för att genom välgärningar göra en människa klok och god, så vill jag hålla tio mot ett, att det skall lyckas.

Jag skrifver ej mera till dig, Anna... jag blir hos dig.

Biljetter påminna mig blott om stängda dörrar, svartsjuka, tvifvel och förtviflan; och bort med stängda dörrar, svart förtviflan, svartsjuka och allt svart... ja äfven medbläck — bort med det! Måtte det aldrig behöfvas mellan min hustru och mig!

Anna till Axel.

Amen.

Janne till sin syster Ulla.

Kära Ulla!

I Nu är ko... respon ... dansen, som den kallas, slut, vet du Ulla. Hela vårterminen, vet du, har jag sprungit trappa upp och trappa ned med små skrifna papperslappar, som kallas biljetter, vet du, mellan ett ungt fruntimmer och en ung herre. Och alltid hade jag i handen ett par skor eller ett par stöflar, som jag alltid skulle blanka, och oskyldig såg jag ut, som min blanksmörje-butelj. Och vet du, för hvar biljett, som jag skjutsade fram, kröp i min ficka en skilling, eller två eller tre skilling, och ett par gånger hela nio daler. Ett par gånger, vet du, fick jag mig två duktiga örfilar af den unga herrn, som väl var het något öfver höfvan; och det var för det jag icke hade någon biljett, då han påstod att jag skulle ha, från det unga fruntimret nämligen. Men därföre fick jag sedan plåster af plåtsedlar, så jag hade gärna tagit emot fler, efter som jag tyckte det var förmånligt. Huru många biljetter det sammantaget var, är mer än mitt fattiga hufvud kan komma ut med att räkna. Summan är den, att jag lagt ihop trettio riksdaler; att jag lämnar den här dyra staden Stockholm, däj en smörgås kostar mer än hela magen är värd; att jag springer hem till Småland, köper åt vår mor en stuga, och sätter mig ner i ro hos henne, efter mina strapatser. Jag har ingen förtjänst här nu mera. Ko... respon... dansen är slut. Herrskapet ha gift sig med hvarandra. Guds fred.

TVILLINGARNE

Tvenne små söta törnros knoppar (de sista i min trädgård) ha bortfrusit under denna oktober-natt. Jag gladde mig så innerligen åt, att med tvenne sköna törnrosor fägna min gamla mor, som ännu af blommor har en innerlig fröjd och som, isynnerhet vid denna årstid, anser och kallar dem för sina nipper. Nu hänga mina förhoppningsfulla knoppar lif- och färglösa på den fostrande stjälken. De äro förbi, — min lilla namnsdags-glädje äfven.

Jag betraktade dem länge, och kände därvid tårar i mina ögon. De ägnades ett minne, — tvenne rosenknoppar af en ädlare natur, hvilka likasom dessa lofvade sköna blommor, och som dessa tidigt vissnade för lifvets nattfrost.

Edvard och Elna, mina unga vänner, — huru ofta i ensliga stunder omgifva mig ej edra vänliga bilder! Som milda vårvindar fläkta mot mig minnena se'n den tid, då jag så ofta var med er, — hörde er, såg er, och uti er det skönaste som Gud skapat på jorden.

När jag blir varse någon härlig frukt, fallen innan den nått sin mognad, någon blomma, hvars knopp är stungen, något älskvärdt och godt, som snart försvinner, tänker jag — — Edvard och Elna!

Se där det sköna landstället, omgifvet af härliga parker, där de bodde med deras lyckliga mor! De voro de yngsta af många dem hon födt, de enda, som hon ej ännu måst begråta.

De voro hennes älsklingar och hennes enda.

Hon hade öfvergifvit hoppet om den sällhet att vara lycklig mor, då vid hennes redan annalkande ålderdom Edvard och Elna skänkte hennes dagar lycksaligheter, dem hon under lifligare års rosenröda fantasier ej ens kunnat ana.

Födde på samma timma, tycktes allt mellan Edvard och Elna af naturens hand vara förenadt. Anletsdrag, åtbörder, röster hade fullkomlig likhet, endast att hos Edvard,isynnerhet vid senare år, allt var starkare utsagdt, som hos systern förblef ljuft sammansmältande kvinnligt behag.

De voro så sköna, att man ej utan rörelse kunde betrakta dem. Ett öga, tröttadt af det myckna obehagliga och sårande, som öfverallt möter, kunde med vällust hvila på dessa ljufva varelser, som i den rena glorian af barndomsoskuld stodo där likasom löften om en skönare och bättre skapelse.

Deras leenden voro isynnerhet förtjusande: i dessa afspeglades deras själar, djup af oskuld och glädje, — tvenne daggdroppar lika, som, från himlen nedgjutna att uppfriska jorden, i deras rena inre återgifva dess bild.

»Lyckliga barndom!» har jag hört, med saknande suckar, utropas af tusende, som redan druckit djupare ur lifvets bägare, vid hvars bräddar barnen endast sätta sina läppar och kyssa bort det lätta eldfulla skummet. »Lyckliga barndom, dig är gifvet att under lekar dricka glädjens rena nektar, då vi under mödor och arbete i den grumliga drycken oss räckes fåfängt söka en vederkvickande droppe!»

Och likväl tyckes mig, att man ej med rätt prisar barndomen så säll. Huru många tårar gjutas ej af barnen! Tårar af otålighet, af saknad, af vrede, tårar, som skammen och förebråelserna utpressa, tårar af afund, harm och förtviflan, med ett ord, af alla de passioner, som för mognare bröst förgifta lifvets dryck.

Det är sant, de behöfde ej rinna, dessa tårar, om alltid en vis och förbarmande hand afvände törnen från gångstigen, där lifvets små pilgrimer vandra. Men ofta, alltför ofta, afvänder man dem ej, — man sår dem dit. Tvång, orättvisa bannor, växa som giftiga nässlor upp kring de arma små. Huru ofta har jag ej sett det huru ofta ej utropat: stackars barn, stackars små barn! Hvarföre födde man er till ett lif, hvars få vårblommor man ej låter er plocka?

Frihet — frihet, nöjets västanvind, hvars rena anda allena till utveckling lockar hvarje skapelsens blomma, — frihet skänke man er, oskyldiga små, som — födda för odödligheten — måsten, för att hinna ert mål, vandra genom ett stormigt fält! Frihetens fläktar, ej tvångets Samumvind följe edra första steg, och världen skall då ej se så många matta vandrare digna kraftlösa ned och blott släpa sig fram på vägen.

I oskyldig frihet förflöto Edvards och Elnas första år. Den sköna vänliga naturen var deras vagga. På fälten, i skogen och lundarne lekte de och hvilade ömsom. Man hörde dem ofta, då de, med armarne lindade kring hvarandra, lågo i trädens skugga, på mjuka gräsvallen, tala om änglarne, hvilkas vingar de sågo i skyarne, som, delade af lätta vindar, sväfvade fram på den blå himmelen högt öfver skogens mörkgröna toppar. De sågo dem le, ja, de talade stundom förtroligt och barnsligt med dem, berömde deras skönhet, som (sade de) var ännu mycket vackrare än deras. Ofta höjde sig deras klara barnröster, för att följa med de toner af himmelska harpor, som de hörde blanda sig med skogarnes sus. Deras mor, som alltid var nära dem, trodde på verkligheten af dessa syner. Och hvad kan man väl säga däremot? — att man själf ej erfarit något sådant, — men huru sällan var man änglalik och lycklig som Edvard och Elna!

Hvar och en, som kände dem, måste tillstå, att han förr aldrig sett deras likar, och mången undrade i from hänryckning, om dessa barnen äfven voro som andra dödliga.

Kring deras hvita pannor föllo ljusbruna lockar; som stjärnor strålade därunder ögonen fram i mild förtjusande glans. Barndomens granna leenden öppnade ständigt deras vackra läppar, och bildade i de rosenröda kinderna dessa små gropar, som man, jag vet ej rätt hvarföre, så gärna vill kyssa.

Deras hela kroppsbildning var så skön, deras händers skapnad isynnerhet så fullkomlig, att jag sett en skulptör fälla tårar vid deras betraktande, och en gammal trädgårdsmästare, eljest ringa känd för belefvenhet och fina seder, låna sig ett par handskar, för att kunna leda lilla Elna kring trädgården, hvars skönaste blommor snart lågo i hennes musslinsförkläde.

Vana att beundras, de visste ej ännu hvarföre, visade sig Edvard och Elna gärna för hvem som ville se dem, och läto lugnt leende berömma och smeka sig.

»Vi äro så sköna», sade de i oskuld, okunniga om hvad skönhet är, och om det, att världen anser dess ägande för lycka. Det angenäma intryck, de visste sig göra, tycktes likväl skänka dem nöje, men blott därföre, att det gjorde andra godt.

»Se på oss!» sade de till en gammal gubbe, som begrät förlusten af sin enda son, »se på oss och gråt ej mera.»

Vana att framkalla leenden på alla anleten, blefvo de förundrade öfver, att man kunde se på dem och ändå gråta. Sorgsna öfver att ej kunna trösta, började de gråta med. Hvad deras leenden ej förmått, verkade nu deras tårar.

Gubben tog dem i sina armar och kände sig lisad, som af änglars deltagande. Sedan hörde man dem säga till bedröfvade: »se på oss, vi gråta med dig.»

Så öfvade dessa små kristne redan vid vaggan deras Mästares föreskrifter.

Man kallar barn goda. Jag förklarar att jag sett få, som ej varit hårda och grymma. Medvetslösa (därföre oskyldiga) barbarer, plåga de ofta på det rysligaste djur, nog små och nog värnlösa, för att blifva deras offer. Nyfikna betrakta de deras ryckningar under tortyren, och frukta sällan att förorsaka en smärta, hvars uttryck ger deras rörliga fantasi nya intryck. O, att så många människor, som redan veta, redan själfva erfarit hvad smärta är, likna dessa grymma små! De äro ej som dessa — oskyldiga.

Ofta, när jag sett deras nöjens grymhet och de plågor, som deras nödvändiga behof (som de kallas), deras vetgirighet, deras omänsklighet förorsaka millioner oskyldiga varelser, har jag med knotande smärta utropat: — »människan, denna varelse, som af alla på jorden mest lider och mest låter lida — o, hvarföre blef hon skapad?»

Dock vet jag, att en dag allt skall bli godt, inga tårar fällas, ingen smärta vara mer. Böjande ödmjukt mitt hufvud, vill jag stilla hoppas på och vänta det högre ljus, som oss här blef nekadt. Gud är, tystna människoknot!

Edvard och Elna voro ej grymma, som vanligtvis människornas barn. Ännu visste de ej hvad lidande, hvad smärta är, men de likasom anade det, och deras ifrigaste bemödanden voro alltid att lindra och hjälpa, där de sågo dess rysliga uttryck frambryta. Krälade en plågad mask i stoftet, släpad af myror, blef han snart genom deras händer befriad och lagd i säkerhet upp i det mjuka myrfria gräset. Hvar gång de sågo en liten fågel, van vid skogarnes frihet, inom en bur under fruktlöst flaxande om fängelsets järntrådar slå sitt lilla hufvud, tårades deras ögon, de bådo om dess frigifvande, och om deras böner (hvilket dock sällan hände) voro förgäfves, lade de tillsammans

sina sparpenningar och köpte den. Ut på fältet bar det då med de lyckliga små. Fängelsets dörr öppnades, och då den lilla frigjorda fången, under jubilerande kvitter, flög cirkel på cirkel i den fria luften öfver deras hufvuden, då upphöjde barnen klappande sina händer, och högt af glädje slogo deras hjärtan.

Ingen dag gick förbi, på hvilken de ej motverkade något ondt, eller medverkade till något godt. Liten var väl ännu barnens verkningskrets, och ringa hvad de kunde verka på. De voro unga artister, som öfvade sig tidigt i de sköna och ädla roller, de sedan skulle utföra på världens stora skådeplats.

Till de bon, som ofta gossar i grym och förmäten öfning af unga krafter roa sig att röfva eller plundra, buro Edvard och Elna föda. De satte den vid de träds eller häckars fot, där de små luftiga familjerna byggt sina sommar-hyddor. »Modern behöfver nu ej flyga långt (sade de), och små ungarne få ej vänta och hungra!» Dit, där modern i gräset bäddat sina ägg, nalkades de varsamt, tysta sådde de grynfödan ut, fruktande mycket att skrämma den rädda fågeln, som ofta småningom blef så van, vid de små änglarnes besök, att hon endast flög kvittrande upp, satte sig på en närstående buske och afbidade, lugnt gungande, barnens bortgång, som glada och ej litet tacksamma för dessa bevis af förtroende smögo sin väg så sakta och lätt, att gräset reste sig i deras fotspår, såsom böjdt endast af zefirer.

För att undvika att trampa på myror, som alltid i affärsresor strömma fram öfver vägarne, eller på källfrön, som hoppade för deras fötter, stannade barnen, eller gjorde några stegs omväg. Aldrig dödade de själfvilligt något djur, ingen fluga, ej en gång en mygga, dessa luftens parias, som för den bildade delen af människosläktet ingen misskund finna. »Det är så roligt att lefva», sade de söta små, rädda att beröfva ett lif den lifvets tjusning, de trodde alla känna som de. En gång såg jag till och med lilla Elna gifva sina hvita armar och händer till pris åt dessa rofgiriga blodsugare. »Jag ger dem kvällsvard», sade hon leende, »de sågo så magra och hungriga ut.» — »Det gör icke mycket ondt», tillade hon för sin brors skull, som nu för första gången visade manlighetens något härsklystna sinne, och förbjöd systern att någonsin göra så mer, om

hon ej ville att han skulle förstöra hela myggsläktet, hvilket förmodligen ej syntes honom svårare än för Alexander världens eröfring.

Elna måste gifva efter. Myggorna blefvo bortjagade, och nu sökte Edvard genom kyssar på betten hindra dem att svullna. Barndomens friska leenden strålade på deras anleten under det de lekande stridde, Edvard för att gifva kyssar, Elna för att undvika dem.

Jag sade att de aldrig med flit dödade ett enda djur; — jag hade orätt. Då de sågo ett litet kräk, som låg kämpande i dödsplågor, en fluga eller mal som bränt sig på ljuset, en krossad men ännu lefvande mask, då gick Edvard, som den minst blödiga, att med bortvändt öga och förbarmande fot påskynda det ögonblick, då plågan blef till intet.

»Det är bättre att dö, än att lida», sade de, och bleka vände de sig bort.

»Dessa barn äro för goda för denna jord», — sade de som kände dem. »De skola visst ej lefva länge.»

Och likväl, min Gud, bland så många smärtor, bland så mycket ondt, skulle det göra godt, om du tilläte dem att dröja, dessa syner, som liksom åter uppenbara för oss stjärnan, den vi förlorat ur sikte, som mildt och välgörande påminna oss om hvarifrån vi komma och hvart vi gå.

Jordens gode och älskvärde! — om jag önskar att I måtten dröja, är det för vår skull, ej för er. — Om den Allbarmhärtige ville till sitt sköte återkalla dessa gnistor af sin ande, som för ett ögonblick skulle värma och lysa en ovärdig jord, — huru väl är det ej af honom, huru godt för er!

Barndomens majdag hade för Edvard och Elna förflutit, deras ungdom bröt in. De hade lefvat femton år.

Mycket var dock ej deras barnasinne förändradt. Den första blåsippa som stack fram under snön, det första smultron som rodnade för junisolens strålar, framkallade ännu glädjens purpur på deras kinder, och deras medvarelsers fröjd eller smärta framlockade, nu som förr, deras leenden eller deras tårar. Endast att de nu mer än förr närmade sig människorna, såsom de värdigaste för deras omsorger.

Ingen hydda fanns på en mil omkring, som de ej hade besökt. Deras mors godhet gaf dem oupphörligt tillfälletill den saliga njutningen att göra människor godt. »Säg oss hvad ni behöfva», sade de till de fattiga och sjuka, »om vi kunna, skola vi hjälpa er.» En mjukare bädd, en sundare föda, en liten penningehjelp, ett förord skänktes ömsom de behöfvande, alltid åtföljdt af milda vänliga ord, som, utsagda af tvenne de ljufvaste röster, gjorde ett intryck, lika djupt som välgörande. Där ej hjälp behöfdes, sökte de väcka åtminstone en liten glädje, små skänker åt gubben och gumman, namnam åt barnen delades ut, och dessa senare isynnerhet, som af välgärningar merendels värdera högst dem, som bevisas deras sockerälskande tungor, alla små, amatörer af stoj och namnam, åtföljde och hälsade Edvard och Elna ständigt med gälla fröjderop.

Man varnade deras mor för de missbruk, som så mycken godhet kunde åstadkomma. Hon svarade: »låt oss ej vara så fruktande: ett enda tillfälle att göra godt förloradt, hvilket lätt genom misstroende händer, är en oersättlig förlust. Jag medger, att genom för liten försiktighet vi stundom kunna blifva bedragne af andra, men genom för mycken bedraga vi oss själfva. Och sedan — om ni visste hvad jag känner, då jag hör hvarenda mun välsigna mina barn!»

Om man ville tacka Edvard och Elna rätt efter deras sinne, så skulle man säga dem: »jag är bättre nu, mina plågor äro lindrigare»; — eller: »jag är gladare och lyckligare»; — eller: »Gud är god, han låter oss ej misströsta», — då uppfylldes deras hjärtan af den renaste glädje, och de tackade Gud.

Ej blott till den fattiga och mindre bildade folkklassen sträcktes deras lyckliga bemödanden, deras välgörande omsorger; och ej allena sorgen med tårar, smärtan som ropar, sökte de lisa. Dessa tysta bekymmer, denna tärande oro, dessa små men odrägliga plågor, lika tusende knappnålsstygn, dem man ej gärna erkänner, och som pina desto mer, alla dessa vedervärdigheter, som hänga som kedjor vid den fina och bildade världens slafvar, anade de och ville och sökte med förbarmande händer lätta. En blick, som i en obevakad stund tolkade ett betryckt hjärta, en åtbörd, en rörelse, som förrådde förlägenhet, merendels en följd af sinnets oro, undföll sällan deras blickar, och alltid hittade de på något medel att åtminstone för några ögonblick gifva en angenäm känsla åt dem, som tycktes sakna hjärtats frid och tillfredsställelse.Om Elna i ett sällskap såg några medsystrar, som voro vanlottade

till det yttre och tycktes, på ett eller annat sätt, förråda en plågsam medvetenhet af att vara obehagliga, så sökte hon genast bli bekant med dem; hon log mot dem, smekte dem, och ville på allt sätt ge dem tillkänna, att hon fann dem älskvärda, att hon gärna var med dem. Genast var äfven Edvard henne till hjälp, och den uppmärksamhet, hvarmed han visade dem tusende af dessa små tjänster, som aldrig kunna begäras, men som äro så roliga att emottaga, hans otvungna muntra artighet, förenad med systerns förtjusande vänlighet, gjorde ett oemotståndligt intryck. Såg åter Edvard ynglingar nedsatte eller öfvers edde och modfällde, så var det alltid med dem han sökte komma i samtal. Dansades det, så presenterade han dem för sin syster Elna, som alltid föredrog dem, i sitt hjärtas godhet, framför de rika, sköna och förnäma unga herrar, som täflade om att erhålla en af hennes strålande blickar.

Huru många gånger har jag ej sett anleten, som visade nedtryckta eller missnöjda eller förbittrade sinnen, uppklarna under tvillingarnes inflytande, och småningom återspegla deras milda och strålande leenden! De mest fula drag förskönades därigenom, och i deras behagligare uttryck läste man länge därefter den ljufva tron: »vi kunna ändå finnas älskvärda.»

En afton på en bal i det gröna blef jag varse att Elna ej mer hade en bukett, som brodern gjort åt henne af trädgårdens skönaste blommor. Jag frågade om hon förlorat den. »Jag har gifvit bort den», svarade hon rodnande, och lämnade mig i detsamma för att dansa. Nyfiken såg jag mig om på allt hvad balen hade ungt och älskvärdt. Ingen hade Elnas bukett. Senare på aftonen fick jag se på en aflägsen bänk en hopkrympt ofärdig varelse, hvars alla lemmar voro förvridna; — han höll Elnas bukett mellan sina vissnade händer och upprepade sakta, med ett uttryck af tillbedjande: »ängeln — ängeln! hon trodde, sade hon, att blommor skulle göra mig godt, ja, hon gjorde mig godt, — o den ängeln!»

Hvad de voro lyckliga, dessa så unga, så sköna och så goda syskon, hvad de voro älskansvärda och hvad de voro älskade! I hela trakten omkring berömde man sig af Edvard och Elna, som man berömmer sig af gåfvor,som naturen skänkt vårt land eller vår nejd, dem vi kalla våra, och äro stolta öfver. Man kallade dem änglarne, och i sanning, då man såg dem, då man hörde deras melodiska röster förena sig i en enkel lofsång till Skaparens ära, kunde man glömma allt annat och för några stunder tro sig vara i himmelen.

Denna ömhet, som vanligtvis tvillingar hysa för hvarannan, var mellan Edvard och Elna så djup, så innerlig, att jag tror de hade föga begrepp om en tillvarelse, den ena utan den andra. De tänkte, de handlade tillsammans och tycktes vara sälla att alltid vara hvarandras vittnen. De sade alltid vi; blott i hvarandra kände de sitt jag; detta jag, som, då man känner det rätt ensamt blott i sig, är en så tung och plågsam börda.

Utan ett moln hade tvillingarnes sköna lif framflutit. Ingen sjukdom, ingen sorg, intet missnöje hade öfver deras rena pannor kastat en skugga. Lifvet, denna så stränga uppfostrarinna, tycktes vörda sina barn, och för första gången ej våga vara hårdt. Hvar dag som gick förbi gaf något till att försköna dem. Deras ansikten blefvo mer ovala och antogo allt mer den sköna grekiska formen. Deras växt höjde sig i behaglig smidighet, lika tvenne unga träd, som sammanflätat sina kronor. Deras leenden voro mera uttrycksfulla, och ur deras stora blå ögon strålade allt klarare deras hjärtans godhet.

Nästan med dyrkan nalkades man dessa Guds och människors älsklingar; man hade velat offra till dem, och likväl, om man ville bidraga till deras sällhet, måste man emottaga något af dem. Jag tyckte i dem se unga präster vid barmhärtighetens altare, utdelande ödmjukt gudomlighetens gåfvor.

Deras mor... man har sagt så mycket, allt kanske, som med ord sägas kan, om moderskärlek och moderssällhet ... men denna mors kärlek, hennes sällhet kan ej med ord beskrifvas... liknas kanske blott vid hennes, som kring sin sons hufvud såg Guds helighets gloria.

Vid sexton år stodo de i den fulla blommsm af på en gång jordisk och öfverjordisk skönhet. För dem öppnade sig världen full af glädje, kärlek och sällhet. För dem låg en ljus, blomsterströdd och fredlig väg, på hvilken de skulle vandra tillsammans, älskade och älskande åter, lyckliga och lyckliggörande; de skulle blifva människors välgörare ochmänniskors exempel, — de skulle... ack, de skulle det dock ej, — vid sexton år skulle de dö.

På Edvards apollo-anlete började, vid vinterns annalkande, en feberrodnad brinna, som, hastigt uppblossande, färgade i klar purpur hans ungdomliga kinder och efter några timmars förlopp slocknade, lik en matt låga, lämnande efter sig en blekhet, som liknade dödens. Hans krafter började tyna, hans sköna smidiga gestalt lutade sig framåt, såsom ett vekt ungt träd, böjdt af stormen; hans andedräkt blef tung, hans förr så eldfulla rörelser blefvo matta och stilla, och hans ögons klarhet var den, som lofvar hela varelsens snara förklaring. Doktorernas dom var — lungsot och ett lif af blott få månader än.

O huru blef nu allt förändradt! Gående fram mot grafven, såg Edvard sig om efter lifvet, som tycktes för hans ögon fly, liksom fädernestranden för seglarens blickar.

»Jag är så ung», sade han under djupa suckar, »och jag måste dö! Lämna dig, Elna,... skiljas från dig, från vår mor! Och detta sköna lif, denna vackra jord, dessa goda människor, allt, allt — skall jag lämna — och dö! O, denna mörka graf, där jag ensam skall ligga — huru ryslig!»

Hvad Elna sade, hvad hon gjorde, var nu allenast till tröst och lindring för hennes bror. Och likväl var hon så djupt olycklig; men hon tänkte aldrig på sig själf.

Hon sade till Edvard: »solen, min bror, har en undergörande kraft, kom till fönstret och låt den lysa öfver dig; se här en mjuk stol, se här syrener som jag skaffat mig för dig, känn deras sköna ångor, om vintern isynnerhet gifva de likasom våraningar åt alla våra känslor.» — Eller: »hvila dig mot mig, min bror, du skall då sitta rätt bekvämt, och jag så stilla!» och med broderns hufvud lutadt mot sitt bröst satt hon orörlig hela timmar, bemödade sig att andas i samma takt med honom och återhöll hjärtats oroliga slag. Eller ock: »ser du hur skyarne dela sig, hur himlen klarnar? Den liksom öppnar sig och strålar så mild och blå öfver oss. Det är den Allgodes svar på min bön, som nyss så brinnande gick upp för dig. Vår sällhets himmel var mulnad: »den skall klarna, du skall icke dö.»

Stundom äfven sökte hon att med skämt och lek väcka hoppet i hans och hennes eget bröst. Hon dansade för honom, kastade lekande kring honom det lätta flor, som hennes händer i tusen behagliga former lät sväfva kringhennes egen etheriska varelse. Hon sjöng för honom dessa små romanser och visor, som taga lifvet så lätt, och som låta det till och med kännas lätt för dem, som lyssnande låta sig vaggas af deras lekfulla toner. Men då blott ett matt leende, melankoliskt återsken af de förra saliga sväfvade fram på Edvards bleka läppar, då slocknade hastigt alla hoppets strålar i Elnas ögon, och tvillingarne gräto tillsammans.

Ofta uppmuntrade hon honom att njuta af dessa lifsförnyande medel, som isynnerhet i lungsot användas för att hindra den svaga lifstråden att så tvärt afbrytas, och dem hon med egen hand alla beredde. Hvem kan uppräkna allt hvad hennes sinnrika ömhet uppfann för att lindra och muntra den sjuke. Hon höll sina händer, brodern ovetande, i iskallt vatten, för att sedan med dem smekande svalka hans brännande panna. Då under sömnlösa nätter hon vakade vid hans säng, läste hon ömsom och berättade för honom hvad hon visste skulle mest behaga honom, efter hans sinnesstämning, hvilken hos Edvard, som hos alla lungsiktiga, var olika och växlande. Och i dessa dystra stunder, då Edvard fasade för att dö så ung, — och att bli allena, — ty han kunde ej föreställa sig att i självfva grafven ej sakna systern, då lofvade Elna att följa honom. »Huru skulle jag kunna annat», tillade hon, »jag känner ju mitt lif blott i ditt?»

Ja, hon kunde trösta; — och hvilken kvinna, sann kvinna, kan det ej. Kvinna själf, borde jag kanske vara mera blygsam, — förlåt! — men om jag vill tro det, om jag säger det, är det därföre att jag älskar, — och att, misströstande att för varelser mig så kära kunna afvända ödets slag, har jag satt hoppet af mitt hela lif på att mildra dem. Ja, jag tror, att blott för våra blickar utvecklar sig smärtornas gåta i sina minsta delar, och att blott oss är gifvet, i känslans och godhetens inspiration, ana det dolda som plågar, det osynliga som tär. Jag hoppas och tror (må man ej neka mig det), att då vid tidens början det ondas genius i skapelsens blomstergård utsådde giftiga frön, blef af den Allgode i kvinnans händer nedlagd den mildrande balsam, som skulle göra deras kraft mindre verksam. De, som neka därtill, skola törhända en dag erfara det.

Elna hade sagt till Edvard: »jag skall följa dig!» —

och snart följde hon honom. Samma sjukdoms-symptomer visade sig vid vårens början hos henne, och hastiga voro de framsteg som det onda gjorde i hennes späda, redan af oro och vakor försvagade kropp.

Äfven för henne afkunnades dödsdomen af en redlig och uppriktig läkare, som ej med medicinska vetenskapen studerat konsten att bedraga, och som framför allt fruktade att genom fruktlösa botningsförsök lägga nya plågor till redan obotliga.

»Vi äro så unga och ändå måste vi dö!» sade nu smärtsamt Edvard och Elna. Men detta vi, som återförenade dem, var redan en droppa tröst i den bittra kalken.

Tillsammans togo de afsked af vårblommorna, som de för sista gången skulle se, af hvarje dag som så obarmhärtigt ryckte med sig en droppa af deras lifskraft. Man såg dem ofta, stödjande sig mot hvarandra, vanka omkring med matta steg och sorgsna blickar, i skogen, på fälten, i lundarne, där de förr så lyckliga lekt; de togo afsked af allt: af jorden, själfva himmelen, som ännu blott föreföll dem härlig därföre, att den hvälfde sig öfver en jord, som för dem var paradiset.

»Farväl allt hvad vi älskat», sade de, »vi måste lämna allt, vi måste dö!»

Då man i deras närvaro gjorde planer för framtida nöjen eller framtida goda gärningar, för att förströ dem, och liksom vidga den utsikt, som annalkande natt allt mera stängde, — sade de med tårfulla ögon: »vi få ej vara med. Vi måste dö!»

»Kom till mig i höst», sade en af deras grannar, »då mina vindrufvor och persikor bli mogna, och en riktig änglaföda skall då gifvas änglarne!»

»I höst kunna vi ej komma», svarade de; »i höst äro vi ej mer!»

»I nästa månad», sade en munter gubbe, deras vän, »komma till mig mina dotterbarn, Alfred och Sigrid. De äro vackra och goda, ej som änglarne, men, tro mina glasögon och mitt hjärta, nära på, rätt nära. Alfred skall bli Elnas man och lilla Sigrid, min ögonsten, skall Edvard få till hustru. Fort och lustigt i hvarann skall allt gå, som chaine i kadrilj: bli kära, förlofning och bröllop! Och ett litet himmelrike på jorden skall man då finna här.»»Ack», svarade änglarne, sorgligt leende, »vi kunna ej gifta oss, vi måste ju dö!»

Och på allt sätt och på alla sidor kom denna död emot dem, hård, sträng, all glädje förbjudande och förstörande, förvandlande allt i skymning och natt.

Denna död, som föreföll dem så fruktansvärd, skulle de likväl lära att älska.

Plågan — lifvets villkor och lifvets fasa — som hittills ej vågat nalkas dessa ljufva änglavarelser, grep nu med hyäne-klor i deras bröst.

Jag hade hört dem säga: »vi skola dö!» med ett uttryck som klagade, »vi måste lämna festen.» Kort därpå, ack, hörde jag dem säga samma ord, men med en ton, som uttryckte: »vi skola hvila oss!»

Kort var, Gudskelof, denna plågotid; hvilan kom ännu innan grafven, och blott ett sakta, nästan smärtofritt tynande rörde dem oförmärkt ned för dessa lifvets stränder, där de ännu skulle plocka några blommor.

Emellertid hade de lidit, vunnit erfarenhet, och från deras ögon försvann bleknande den prisma, som klädt hela världen i purpur.

De sågo sig om... och försvunnet var paradiset; — de sågo tårar, brott, smärtor, rysligheter, dem deras vanmäktiga händer förgäfves utsträcktes till att hjälpa. Mänskliga eländet, hvars innehåll de nu först lärde känna, uppsteg lik en mörk fantom och utbredde öfver hela den sköna jorden ett sorgedok.

»Människorna lida», sade de, »djuren lida, allt som andas lider eller skall lida, — o, här är ej godt att vara; här är lidandets hem!» och de önskade ej mer att lefva, — »blott», tänkte de, »för att kunna något litet trösta och hjälpa. Men det är ju så litet vi kunna!» och en vemodig tankens blick omfattade jordklotet.

Vid denna tid började en god och upplyst andans man undervisa dem i den religion de voro döpta till. I deras

änglarena själar, som i den goda jorden evangelium omtalar, växte den himmelska säden, och bar hundrafaldt frukt.

Deras blickar klarnade småningom med ljuset i deras inre; de sänkte dem väl ännu ofta till jorden, suckande: »denna värld är ej god», men höjde dem snart åter till himlen, gladt kännande: »det gifves en bättre!»Allt mera ljusnade natten, som en stund omgifvit dem, och härlig var den väg, som öppnade sig för dem i glansen af ett öfverjordiskt ljus. Ditåt riktades deras blickar, ditåt alla deras förhoppningar, all deras längtan. Evighetens aningar genombäfvade dem, och, blickande på hvarandra med saliga leenden, hviskade de: »vi äro odödliga!»

Efter deras första nattvardsgång blef allt frid i deras hjärtan, och glansen af deras ögon var nu blott ett svagt återsken af deras inres klarhet.

Ett bekymmer, blott ett enda, återstod dem ännu, och detta yttrade de ofta sakta under ljufva tårar, då de vid solens uppgång knäböjande tillbådo ljusets eviga källa. »O vår Gud», sade de, »när en gång din kärlekskraft skall så kringstråla och genomtränga oss, som nu denna härliga bild däraf, — huru — o, huru skola vi kunna tacka dig?»

Så förflöt sommaren, under det änglarne, glada och undergifna, dag för dag, blomma efter blomma, nedlade lifvets krona.

Hösten nalkades. Tvillingarnes jordiska förvandling äfven. Nätterna gingo för dem förbi utan sömn. Om möjligt var, tillbragte de dem ute i fria luften, där deras tryckta bröst lättare kunde andas, och den fuktiga svalkan mildrade febern, som förtärde deras blod. Där, under det augustinatten mild och lugn svepte i sorglig skymning den tysta naturen, brunno i de döende syskonens själar hoppets och glädjens klara facklor.

Jag har hört dem, dessa ord, jag har sett dem, dessa blickar, fulla af odödlighet, — för hvilka redan ingen natt mer var. — Och sedan fann jag länge allt i lifvet blekt och färglöst.

Hösten var inne. Matta sjönko tvillingarnes sköna hufvuden mot de kuddar, man bäddade kring dem på soffan, hvarifrån de ej mera förmådde resa sig. De, som älskade dem, räknade sekunderna.

Själfva lidande, sökte ännu Edvard och Elna trösta och hugsvala de sörjande, som de skulle lämna kvar. »Vi skola vaka öfver er, sedan vi blifvit änglar», sade de; »vi skola bedja Gud för er.»

Kärleksfullt blickade de på alla, då de ej mer förmådde tala, och då deras trötta ögonlock föllo tillsammans, logo de välsignelser.På den sista tiden smög sig ännu en störande oro i deras hjärtan. De fruktade att icke få dö på en gång, — att ej tillsammans få sväfva upp till detta hem af ljus, och frid, och fröjd, som de allena längtade till.

Sittande bredvid hvarandra, vaktade de i hvarandras anleten med hemlig ångest sjukdomens framsteg. »Huru klara brinna dina ögon», sade Edvard till Elna, »ditt ansikte haf intet mera jordiskt. Jag tycker att du hvart ögonblick kunde breda ut strålande vingar och sväfva upp mot den klara himmelen, långt, långt ifrån mig!» Och, omfattande hennes lif, tryckte han henne med hela styrkan af sina svaga krafter mot sitt hjärta. En annan gång var det Elna, som med darrande röst sade: »min Edvard, hvad dina kinder äro insjunkna, dina blickar slocknande, o, se på mig, se på mig! Din andedräkt försvagas, den stannar... låt mig blåsa in af min... jag har ännu kvar för oss båda!» och fattande med matta händer broderns hufvud, sökte hon under kyssar meddela något af den lifsfläkt, hon ännu kände flämtande uti sitt bröst.

Så sökte de döende syskonen liksom kvarhålla hvarandra, under det de kände sig af en mäktig, osynlig hand hastigt föras bort.

Vänner, bekanta, — allt som känt och älskat änglarne, förenade sig omkring dem. Som på ett altare nedlades i deras sjukrum allt hvad man trodde vara dem angenämt och behagligt. Man gaf ej, man liksom offrade till dem, blommor, frukter, och med detta varma önskningar, uppriktiga tårar, som af tvillingarne besvarades med tacksamma leenden och detta löfte: »vi skola snart be för er!»

Man hämtade harpor i rummen nära det, där de ledo, och spelade och sjöng dem ofta i en stilla slummer.

Betraktade man dem under dessa stunder, då själen i drömmarnes andevärld tar en friare flykt, ej mera mäter tid och rum, men, sväfvande på lätta vingar öfver underbara land, har en förkänsla af sin tillkommande friare och skönare tillvarelse, då såg man på det obeskrifliga uttrycket i deras hvilande drag, att de voro långt, långt ifrån jorden, och att för dem saligheters evighet Var redan inne.

Stundom om aftnarne sade de till hvarandra under milda leenden: »skola vi i morgon vakna i himmelen?»

Under en stormig oktobernatt sänkte sig sömnen, ovanligt mild och stilla, öfver de lidande änglarne. Räknandehvarje pendels knäpp, vakade mor och vänner i det tysta rummet.

»Hvad de sofvo godt!» hviskade de, som tordes tala. »Midnatt slår, — se hur de le under ljufva drömmar! Morgonen gryr, de sofva ännu! Stormen är lugnad, himmelen klarnar, dagen blickar skön. fram, ännu sofva de; — hör, de sucka... eller var det vinden som for förbi fönstret?»

Solen går upp, vänligt skimra de gyllne strålarne öfver tvillingarnes ängla-anleten. De sofva ej mer... de hade vaknat... men i himmelen! Rena flammor, tända af samma gnista, som förenade brunnit, skulle de höjas af samma fläkt!

Jordiska änglar hade de varit, himmelska äro de nu; och då en oväntad tröst eller hugsvalelse vederkvicker en bekymrad och bedröfvad, säger han: »de ha bedt för mig.»

Och deras mor, deras stackars mor?

Ser ni, nära kyrkogårdens mur, denna kvinnoskepnad, sittande på en sten och orörlig som denna? Vårdslöst falla länkar af grånade hår ned öfver hennes axlar, vinden leker med hennes sönderrifna kläder. Hon är gammal och stelnad, men ej blott af år. Gå ej kallt förbi, — gif henne en skärf; — länge skall hon ej besvära er... se hennes krycka... hennes slocknade ögon, smärtan omkring den tysta munnen! Hvarföre hon sitter där?... därföre att hon ej kan vara annorstädes; — hon är där hennes hjärta är, vid sina barns graf. Sorgen öfver dem har gjort hennes ögons och hennes förstånds ljus skumma. Hon märkte ej hur höstlöfven falla omkring henne, hon kände ej då vårvindar smälta snön på grafven; men alla dagar går hon dit, och sommarens hetta och vinterns köld finner henne där lika stilla, lika känslolös. Ingen, som känner henne, talar till henne, och hon talar till ingen. Hon har dock ett mål, hon väntar... hvad?... döden! Under långa år har hon sett grafvar omkring sig öppnas och i tyst och fredligt sköte emottaga jordens trötte vandrare, men ännu sitter hon, en död bland de döde, och väntar.

1 april. Hälsning till er, milda vindar, som bortsmälten vintersnön, hälsning till dig, granna vårsol, som tränger med värma och lif ner i grafvarnes mull! Från de dödas hem, från den tysta kyrkogården, har jag i dag hälsat lifvet. Jag älskar dessa fredliga ställen, där det klappande oroliga hjärtat, där allt kommer till ro. Själf kännande inom ett bröst, som tiden ej ännu hunnit härda, denrörliga fången, som, än i smärta, än i glädje, slår så oroliga och häftiga slag, gör det mig godt att bland de hvilande hjärtan tänka *mitt* en dag.

Lärkorna sjöngo, i den klara luften, öfver träden vid tvillingarnes graf. Vid grafven satt modern som förr, på stenen tyst och orörlig, öfver kyrkogården for en susande vind, jag såg en rysning gå öfver hennes kropp. Jag närmade mig henne, hon lutade hufvudet mot en af lindarne vid grafven och log stilla. Jag såg med glädje, att äfven hennes pröfvotid var slut... att hon ej väntade mera!

Vårblommor sköna, nu då majsolen kallar er upp ur den föryngrade jorden, betäcken och kläden i härlighet den graf, som ej mer af bittra moderstårar vattnas!

Majblommor sköna, milda vårgrönska, växen öfver kullen

»Som ärret växer öfver slutna sår!»

FÖRHOPPNINGAR

Jag hade en egen metod för att, utan mycken olägenhet, vandra lifvets steniga väg, ehuru jag där snart sagdt i både fysisk och moralisk bemärkelse vandrade barfotad: — jag hoppades! hoppades från dag till dag, om morgonen på aftonen, om aftonen på morgonen, om hösten på våren, om våren på hösten, från detta år till nästa år, och så hade jag under förhoppningar hoppat öfver nära trettio år af min lefnads vandring, utan att djupt känna af allt, hvad jag saknade, annat än bristen på hela stollar, hvaröfver jag ute i fria luften lätt tröstade mig, men "hvilket i en salong alltid gaf mig en orolig håg att vända hälarne, såsom det minst slitna, framåt; och den vida mer plågande bristen på allt, utom vänliga ord, att hugna i eländets kojor.

Jag tröstade mig, som tusende andra, med en förhoppningsfull blick på Fortunas rullande hjul och med den filosofiska anmärkningen: »kommer tid, kommer råd.»

Fattig hjälppräst hos en landtpräst, med knapp lön och mager kost; moraliskt möglande, mellan matmor, som trätte, och pastor, som söp, ungherrn, som sprätte, och mamseller som, med axlarne höga och fötterna in, gingo ut på besök från morgon till kväll, kände jag en egen besynnerlig ömhets- och glädjerörelse, då en min bekant skriftligen underrättade mig, att min mig personligt obekanta onkel, handlanden P. i Stockholm, låg på sitt yttersta och hade i ett raptus af släktkärlek frågat efter sin »odåga te brorson».

På en mer än vanligt stridig och hårdnackad bondkärra skakade tacknämliga brorson, med ett litet platt och smalt knyte och en million rika förhoppningar, genast upp och nedför alla backar hals öfver hufvud till hufvudstaden.

I värdshuset, där jag steg af, beställde jag mig litet bara helt litet frukost... något obetydligt... en smörgås ... ett par ägg ...Värden och en tjock herre gingo af och an i salen och sprakade. »Nå det måtte jag säga», sade den tjocke herrn, »den där grosshandlare P., som dog i förrgår, han var mig en riktig baddare!» — »Jo jo», tänkte jag, »ah ha, ah ha, en baddare som hade duktigt med penningar! Hör min vän», till uppassaren, »kunde han ej skaffa mig ett stycke oxstek, eller någon annan litet fastare mat? Hör! — en skål buljong skulle icke heller vara ur vägen... se till därom och var snar!»...

»Ja», sade nu min värd, »det var plumpt! Trettiotusen riksdaler, och det bankomynt!... Det hade väl ingen i hela staden drömt om... trettiotusen!» —

»Trettiotusen!» upprepade jag i min jubilerande själ, »trettiotusen! hör pojke! uppassare! — skynda fort, gif hit trettiotu... nej, gif hit banko—m... nej, gif hit en butelj vin, säger jag!» och från mitt hufvud till mitt hjärta sjöngo, under alla pulsars pukslag, i växlande ekon, trettiotusen! trettiotusen!

»Ja», fortfor den tjocke herrn, »och kan ni väl tro, att i den massan äro för niohundrade riksdaler kotletter, och för femtusen champagne. Nu stå hans kreditorer vackert där och gapa, i huset finnes knappt för två styfvers värde, och utanför står den enda hederliga tillgången — en kalesch!»

»Aha, det var något helt annat! hör hit, gosse! uppassare, he, kom hit! tag bort det här köttet och buljongen och vinet, och hör, tag vara på, min gunstig herre, att jag ingen smula smakat af alltsammans... hur skulle jag också... jag har ju intet annat gjort, än ätit, sedan jag fick ögonen upp i morse (en förskräcklig osanning), och kom nu ihåg att jag således ej bör betala för det här onödiga kalaset.» — »Men herrn har ju beställt det», svarade bistert uppassaren. — »Min vän», svarade jag och tog mig bakom örat, ett ställe, hvarifrån personer, stadda i bryderi, merendels hämta nödtorftiga koncepter, »min vän, det var ett misstag, som jag ej bör få plikta för, då det ej var mitt fel, att en rik arfvinge, för hvilken jag beställt frukosten, i en hast blef fattig, och fattigare än mången fattig, emedan han mistat mer än hälften af sina kreditiver på framtiden. Om således han, som ni väl kan begripa, i så fatta omständigheter, ej kan betala en dyr frukost, så hindrar det icke, att jag ju kan betala äggen,som jag förtärt, och gifva er en god drickspenning för ert besvär, emedan affärer tvinga att genast flytta härifrån.» Medelst min förträffliga logik och goda drickspenningar, slapp jag, med blödande hjärta och vattnande mun, ifrån min dyra frukost, och vandrade, med mitt lilla knyte under armen, omkring i staden, sökande efter ett rum, som ej kostade mycket penningar, och funderande hvar jag skulle få penningar till att betala mitt rum.

Jag hade fått en smula hufvudvärk af den häftiga chocken, som där hade uppstått mellan hoppet och verkligheten. Men då jag under min promenad fick se ur ett präktigt ekipage stiga en herre med band, stjärnor och kraschan,

som hade gulblek hy, djupt rynkad panna och öfver ögonbrynen ett karakteriserande drag af elakt lynne, då jag fick se en ung grefve, som jag vid Uppsala akademi något känt, gående som om han velat falla på näsan, af ålder och lefnadsmätthet; — då reste jag upp hufvudet, drog djupt in luften, som händelsevis (olyckligtvis) just på detta ställe hade metvurstparfym, - och prisade fattigdom och ett rent hjärta!

På en aflägsen gata erhöll jag slutligen ett litet rum, bättre passande för mina mörknade utsikter, än de ljusa förhoppningar jag ägde för ännu två timmar sedan.

Jag hade »erhållit tillstånd att tillbringa vintern i Stockholm, som jag hade trott på ett helt annat sätt, än jag nu hade utsikt till. Men hvad var att göra? Fälla modet var det sämsta. Lägga armarne i kors och se uppåt himmelen, ej mycket bättre. »Solen lyser fram då minst man väntar det», tänkte jag, under det tunga höstmoln sänkte sig ned öfver staden. Jag beslöt att använda allt bemödande på att förskaffa mig en hederlig utkomst med någon ljufvare utsikt för framtiden än den, som under prosten G.. .s bedröfliga beskydd öppnade sig för mig, och därunder genom renskrifning, bekymmersam utväg i en bekymmersam belägenhet, vinna mitt uppehälle för dagen.

Så lefde jag mina dagar fram under fruktlösa bemödanden att finna öron utan bomullstappar, bröstangripande renskriftling af tomma hufvudens tomma meningar, inagrande middagar och stigande förhoppningar, till den afton, vid hvilkens dato i min almanacka jag sedermera strök ett kors.Min värd hade nyss lämnat mig med den vänliga uppmaning, att betala hyran för första kvartalet på fixa morgondagen, så framt jag ej prefererade (artighetjen är fransysk) att med pick och pack ånyo anställa en upptäcktsresa kring stadens gator.

En obeskrifligt kulen novemberafton hade hunnit till sin åttonde timma, då, återkommen från ett sjukbesök, där jag kanhända — möjligtvis, något obetänksamt tömt min pung, jag välkomnades af denna ömma hälsning.

Jag putsade min sömniga och smala dank med fingrarne, och såg mig omkring i den lilla svarta kammaren, för hvars åtnjutande jag snart skulle se mig nödsakad att göra guld. Diogenes bodde sämre, suckade jag med undergifvet sinne, i det jag drog ett haltande bord från fönstret, där blåst och regn ej höllo till godo att stanna utanför. Mina blickar föllo i detsamma på en präktig eldbrasa, blossande i ett kök, tantaliskt beläget midt öfver mitt blygsamma kyffe, där spisen just var det mörkaste af alltihop. »Kokerskor och kockar äro väl lottade bland de tjänande dödlige», tänkte jag, under det jag med hemlig begärelse att leka låna eld betraktade den frodiga dam, som, bland grytor och kastruller, stod i eldskenets gloria som en härskarinna, med eldtångsspiran majestätligt hvälfvande i det glödande riket.

En våning högre upp hade jag genom ett fönster, af ingen afundsam gardin förmörkadt, utsikt in i ett väl upplyst rum, där en talrik familj var församlad kring ett tebord, fullt med korgar och skålar.

Jag var stel af köld och fukt i hela kroppen; huru tomt det var i den delen, som kan kallas magasinet, talar jag intet om; — — men, »ack herre Gud», tänkte jag, »om ändå den vackra fröken, som där midt öfver räcker en kopp te och en korg så magnifika skorpor åt den tjocka herrn, som af mätthet knappast orkar resa sig från soffan, ville och kunde sträcka sin sköna hand litet längre bort... med tusen kyssar skulle den... fåfängt — ack, den mätta herrn tar koppen — han doppar och doppar sina skorpor så evigt långsamt... just att gråta åt. Nu klappar den söta flickan honom!... Jag kan undra om det är söta pappa själf eller onkel... eller kanske... Ack, den afundsvärde dödlige!... men nej, det är ju omöjligt... han är åtminstone fyratio år äldre än hon. Se det måste vara hanshustru... en äldre fru, som sitter bredvid honom på soffan och åt hvilken fröken bjuder kringlor;... gumman ser alltför hygglig ut... Men hvem går hon nu till, som jag icke kan se:... ett öra och ett stycke af en axel är allt hvad som kommer fram förbi fönsterpelaren. Att den gunstige personen vänder mig ryggen, kan jag väl ej förtänka den; men att den låter fröken stå framför sig och niga och bjuda en kvarts timmes tid, är jag ganska stött öfver;... ett fruntimmer måtte det vara, en karl skulle ej kunna vara så ohöflig mot denna änglavarelse; det måtte då vara... man... eller... nu tar den emot koppen — och nu o ve! griper en stor karlhand i skorpkorgen;... en grobian!... och så han tar för sig, den oborst... jag kan undra om det var hennes bror!... han var kanske hungrig, fattig karl. Nu kommer turen till de två små, söta ungar,... lika systen. Jag kan undra om gunstig herrn med ena örat lämnat något kvar. Den allrakäraste flickan, så hon smeker och kysser dem, och ger dem alla kringlor och kakor, som

kommit undan munsjör Snålbergs långa fingrar! Nu har hon själf, den söta ängeln, af hela trakteringen intet mer än jag... utom lukten likväl.»

»Hvilken rörelse uppstår på en gång i rummet!... gamla herrn kommer upp ifrån soffan; personen med ena örat rakar fram och skuffar (han är född drummeldarius) till fröken, så att hon knuffar emot tebordet, som stöter tillbaka ner i soffan den stackars frun, som just ville springa fram; barnen hoppa och klappa i händerna... dörren flyger, upp!... en ung officer stiger in... fröken kastar sig i hans armar. Ja så! Ah ha! se så!» Jag slår igen mina fönsterluckor så att det brakar, och sätter mig, alldeles våt af regnet och darrande i knäna, på en stol.

Hvad hade jag väl i fönstret att göra? Se det har man för det man är nyfiken.

För åtta dagar sedan flyttade denna familj från landet in i det vackra huset midt emot mig, och det hade ännu aldrig fallit mig in att fråga hvilken och hvarifrån den var. Hvad behof hade jag väl att i afton, på olofligt sätt, göra mig underrättad om dess husliga förhållanden ? Hvad kunde det intressera mig? Jag var vid elakt lynne; kanhända kände jag äfven litet ondt i hjärtat, men lika mycket, — trogen min föresats att aldrig lämna mig till ängsliga tankar, då de ej båta till något, tog jag med stelafingrar i pennan och, för att skingra den ledsnad jag kände, ville jag försöka en skildring af den husliga sällheten — en sällhet som jag aldrig känt. För öfrigt filosoferade jag, blåsande i mina frusna händer: »är jag då den förste som i inbillningens rosengårdar sökt en värma, som tingens hårda värld nekar honom? Sex riksdaler för en famn granved, nej prosit, ej förr än december! Jag skrifver!»

Lycklig, trefaldt lycklig den innerligt förenade familj, inom hvars slutna krets intet hjärta blöder eller glädes ensamt, ingen blick, intet leende lämnas obesväradt, och vännerna ej med ord, men i gärning dagligen säga hvarandra: »din sorg, din glädje, din sällhet är min!»

Skönt är det fredliga, det tysta hem, som skyddande kringsluter lifvets trötte pilgrim, som kring sin vänligt flammande härd till hvila församlar gubben vid stafven, den kraftfulle mannen, hans älskande maka och lyckliga barn, som, i den härmade jordiska himlen, hoppa med jollrande jubel omkring, och sluta en i oskuld framlekt dag med att, tacksägelsebönen ännu på leende läppar, somna vid föräldrarnes bröst, under det moderns ljufva röst i hviskande vaggtoner berättar för dem hur kring deras läger

Små änglar gå vakt, De slå en ring, De vaka omkring Bädden, där oskulden sofver.

Här måste jag upphöra, ty jag kände något likt en regndroppa komma fram ur mitt öga, hvilket gjorde att jag ej kunde skönja redigt.

Huru mången, tänkte jag, i det mina tankar emot min vilja togo en melankolisk vändning, huru mången måste ej med smärta umbära denna jordelifvets högsta lycka, huslig sällhet! Jag betraktade mig en stund i den enda hela spegel jag ägde i mitt rum... *sanningens,* och skref åter med dyster känsla. Olycklig kan visst den öfvergifne kallas, som i lifvets ängsliga och kulna stunder (hvilka så ofta komma) ej blir tryckt till ett troget hjärta, på hvars suck ingen svarar, hvars tysta bekymmer ingen lindrar med ett: »jag förstår dig, jag ömkar dig!»

Han är modfälld, ingen muntrar honom; han gråter, ingen ser det, ingen vill se det; han går, ingen följer honom; han kommer, ingen går emot honom; han hvilar,ingen vakar öfver honom. - Han är ensam! — o, hvad han är olycklig! Hvarföre dör han ej? Ack, hvem skulle gråta honom? En graf, som inga varma saknadstårar vattna, är så kall!

Han är ensam uti vinternatten; för honom har jorden inga blommor och dunkla brinna himlens ljus. Hvarföre vandrar han, den ensamme, hvarföre väntar han, hvarföre flyr han ej, skuggan, till skuggornas land? Ack, han hoppas än, han är en stackars tiggare på glädje, som ännu vid den elfte timman väntar att en barmhärtig hand skall gifva honom en allmosa.

En enda liten jordeblomma vill han plocka, bära den vid sitt hjärta, för att sedan ej så ensam, så alldeles ensam gå ned i det tysta.

Det var min egen belägenhet jag beskref, — mig själf jag beklagade.

Tidigt beröfvad mina föräldrar, utan syskon, vänner eller släkt, stod jag ännu i världen så ensam och öfvergifven, att jag utan en innerlig förtröstan till himmelen och ett naturligt, lyckligt lynne ofta nog bort önska lämna denna snöda värld; men nu hade jag ända hitintills nästan beständigt hoppats på framtiden, och därunder af instinktlik känsla att så var det bästa, snarare än af filosofi, nedtryckt alla för mycket lifliga önskningar för det närvarandes trefnad, då de så helt och hållet voro i strid med möjligheterna. Men sedan någon tid var det tyvärr annorlunda med mig; jag kände, och isynnerhet denna afton kände jag mer än någonsin ett outsägligt begär att hålla af någon... att ha hos mig en vän,... en vän som,... som vore... kort sagdt, en som vore (för mig jordens högsta lycksalighet) min maka, min älskade, min tillbedda maka! O, hon skulle trösta mig, hon skulle fröjda mig! hennes ömhet skulle i den fattigaste koja göra mig till en konung! Att mitt hjärtas ömma låga ej skulle hindra den trogna varelsen att vid min sida frysa ihjäl, blef mig snart under ofrivilliga rysningar klart och kännbart. Mera betryckt än någonsin, steg jag upp och gick några slag (det vill säga två steg fram och så högerom återmarsch) på min kammare. Känslan af min belägenhet följde mig som skuggan på muren, och för första gången i min lifatid kände jag mig modfälld och kastade en mörk blick framåt min dystra framtid. Jag hade inga gynnare, kunde därföre på lång tidej vänta någon befordran, således intet eget bröd... ergo ingen vän — hustru menar jag.

»Men hvad i Herrans namn», sade jag än en gång allvarsamt till mig själf, »hjälper det att grubbla?» Jag sökte än en gång med all makt slå bort mina ängsliga tankar. — »Om ändå någon kristen själ ville komma till mig i afton! Hvem som helst det vara må; — vän eller fiende... allt är bättre än denna enslighet. Ja till och med om det vore en invånare af andevärlden som öppnade min dörr — han vore välkommen! Hvad var det? Tre slag på dörren! Jag vill väl icke tro»... åter tre! jag gick och öppnade; där var ingen. Blåsten allena for tjutande upp och ned i trapporna. Skyndsamt stängde jag igen dörren, stack händerna i fickorna och gick en stund trallande öfverljudt. Några ögonblick därefter tyckte jag mig höra en suck!... jag teg och lyssnade... åter suckades ganska tydligt... och ännu en gång så djupt och så jämmerligt, att jag med hemlig ångest ropade: »hvem är där?» Intet svar...

Jag stod en stund begrundande hvad detta väl månde ha att betyda, då ett förfärligt kattrakande i trapporna, som jag tyckte, ifrån vinden ända ned i källrarne, och som slutades med en förskräcklig dunk mot min dörr, gjorde slut på min obeslutsamhet. Jag tog ljuset, en käpp och gick ut. I ögonblicket som jag öppnade dörren, blåste ljuset ut. Jag såg något gigantiskt hvitt skymta emot mig och kände mig hastigt omfatjtad af ett par starka armar. Jag ropade på hjälp och stred så tappert, för att komma lös, att både jag och min motståndare slogo omkull på golfvet, dock så att jag kom öfver honom. Som en pil steg jag upp och ville springa ut för att skaffa ljus, då jag stapplade öfver något, Gud vet hvad... (jag tror nästan att någon tog fatt mig i benen); lika mycket, jag föll för andra gången, slog hufvudet mot bordshörnet och förlorade sansningen, under det jag i mina öron hörde ett förargligt buller som mycket liknade gapskratt.

***

Då jag åter slog upp ögonen, möttes de af ett bländande ljussken. Jag slöt dem åter och lyssnade till ett oredigt sorl omkring mig, — öppnade dem ånyo helt litet och sökte urskilja föremålen som omgåfvo, mig, hvilka förekommomig så gåtlika och underbara, att jag nästan fruktade att mina sinnen voro förvirrade. Jag låg på en soffa, och... nej jag bedrog mig verkligen icke! — den söta flickan, hvars bild oupphörligt sväfvat för min tanke hela aftonen, stod verkligen bredvid mig och baddade, med ett himmelskt uttryck af deltagande, mitt hufvud med ättika. En ung man, hvars ansikte föreföll mig bekant, höll min hand mellan sina. Jag urskilde äfven den tjocka herrn, en mager dito, frun, barnen, och i aflägsen skymning såg jag skymta tebordets paradis; i korthet, jag befann mig genom något obegripligt ödets hokus pokus midt ibland den familj, som jag för en timma sedan med så lifligt intresse betraktat.

Då jag fullkomligt återkom till sansning, famnade mig den unge mannen flera gånger med militärisk häftighet. »Känner du då ej igen mig?» utropade han, trött att se mig så staty till själ och kropp. »Har du då så alldeles, glömt August D., hvars lif du så nyligen frälst med fara af ditt eget? Som du så tappert fiskade upp med risk att själf för alltid dröja i fiskarnes ointressante sällskap? Se här min far, min mor, min syster Wilhelmina!» Jag tryckte hans hand, och nu omfamnade mig äfven föräldrarne. Med ett duktigt slag af knytnäfven i bordet

utropade nu Augusts far: »och därföre att ni frälst min sons lif, att ni är en i botten hederlig och bra karl, att ni svälter själf - för att ge andra äta... därföre skall ni ha pastoratet i Hal... la, ni skall bli kyrkoherde, säger jag... jag har jus patronatus, må ni veta!»

Jag var alldeles ur stånd att begripa, tänka eller tala på en lång stund, och innan genom tusende förklaringar allt kom till förklaring, hade jag ej redigt fattat något annat än att Wilhelmina icke var... att Wilhelmina var Augusts syster.

Han hade samma afton kommit hem från en resa i sjömätningskårens ärender, under hvilken händelsen förlidna sommaren förskaffade mig den lyckan att rädda honom ur en fara, hvaruti ungdomshetta och öfvermod störtat honom. Jag hade sedan denna händelse ej sett honom, och förut endast flyktigt gjort hans bekantskap, vid akademien druckit duskål, och sedan glömt min kära bror.

Han hade nu, med ungdomens lätt uppdrifna entusiasm, berättat för sin familj denna tillfällighet, samt hvadhan för öfrigt både visste och icke visste om mig. Fadern, som hade ett pastorat att ge bort, och som (hvilket jag i senare fick veta) från sitt fönster gjort några barmhärtiga anmärkningar öfver mina magra middagar, beslöt, bestormad af sin sons böner, att höja mig ur fattigdomens sköte på lyckans höjd. August, förtjust, ville på stund och timma förkunna mig min lycka, och för att med detsamma tillfredsställa sin älsklingsvurm att göra upptåg, ger han sig tillkänna i min trappa på ett spöksätt, hvars följd för mig blef en stark, ehuru ej farlig, kontusion vid tinningen, och den oförmodade flyttningen öfver gatan, från djupaste mörker till klaraste ljus. Tusende gånger bad mig den gode ynglingen om förlåtelse för sin obetämksamhet; tusende gånger försäkrade jag honom att det icke ens var värdt att tala om den lapprisknuffen. Och i sanning var pastoratet en balsam, som hade kunnat göra en större skada okännbar.

Jag igenkände, förvånad och litet flat, att örat och axeln, hvars ägare så förskräckligt grep i skorpkorgen, och öfver hvilken jag utgjutit min galla, just tillhörde Augusts far och min patron. Den tjocka herrn, som satt i soffan, var fröken Wilhelminas söta onkel.

Mina nya vänners godhet och glädtighet gjorde att jag snart kände mig hemmastadd och lycklig. Gamla herrskapet behandlade mig som barn i huset, de unga som en bror, och de båda små tycktes i mig ana en tillkommande pepparkaksvän.

Sedan jag af Wilhelminas vackra hand emottagit två koppar te, hvartill jag nästan fruktar att jag i distraktion tog ännu mera skorpor än min förträfflige patron, steg jag upp för att taga afsked. Man ville nödvändigt behålla mig kvar i huset öfver natten, men jag blef vid min föresats att under tacksägelser till mitt ödes högre ledare i mitt gamla logis tillbringa den första lyckliga natt.

Alla omfamnade mig ånyo, och jag omfamnade nu alla så rätt af hjärtans grund, äfven Wilhelmina, på erhållen nådig tillåtelse likväl. - »Det hade varit så godt att jag låtit bli det», tänkte jag sedan, »om det skall vara för första och sista gången!» August följde mig tillbaka.

I mitt rum stod min värd, midt ibland kullslagna stolar och bord, med uppsyn midt emellan regn och solsken; på ena sidan drogs munnen med ett horribelt småleende upptill örat; på den andra kröp den af förargelse ned mot isterhakan, ögonen följde samma direktioner, och det hela hade utseende af ett ryckverk, tills den ton, uti hvilken August antydde honom att lämna oss ensamma, förvandlade alltsammans i den allra vänligaste grin-min, hvars auktor under ödmjuka bockningar ändtligen försvann bakom dörren.

August var i förtviflan öfver mitt bord, min stol, min säng, m. m. Jag hade möda att afhålla honom från att gå och prygla upp värden, som ville ha penningar för ett sådant näste! Jag måste ställa honom tillfreds med en helig försäkran, att dagen därpå ofördröjligen flytta till ett annat ställe. »Men säg honom väl», bad August, »innan du betalar honom, att han är en skurk, en ockrare, en prejare, en... eller om du vill, så skall jag»... »Nej, nej bevars!» afbröt jag honom, »låt mig göra, var i god ro.»

Sedan min unge vän lämnat mig, tillbragte jag lyckliga stunder med att tänka på mitt ödes förändring, och att därför innerligen tacka Gud.

Till pastoratet gingo mina tankar sedan; och himlen vet hvilka feta oxar och kor, hvilka parker med blommor, frukter och grönsaker jag i andanom såg omgifva mig i mitt sköna paradis, där min Eva gick vid min sida stödd på min arm; och isynnerhet hvilken otalig mängd af lyckliga och uppbyggda människor jag såg strömma ur kyrkan där jag predikat. Jag kristnade, jag konfirmerade, jag vigde mina älskade sockenbor, i mitt hjärtas ifver och glädje — och glömde blott begrafningarne.

Hvar och en brödlös präst, som fått ett pastorat, hvar och en dödlig, som oförväntadt fått en länge hyst önskan uppfylld, skall lätt föreställa sig min belägenhet.

Längre fram på natten sänkte sig slutligen likasom ett flor för mina ögon, och mina tankar råkade småningom i en villervalla, som alstrade allahanda besynnerliga föreställningar. Jag predikade med hög röst i min sockenkyrka, och församlingen sof. Efter gudstjänsten kommo människorna ur kyrkan som oxar och kor, och bölade mot mig då jag ville förmana dem. Jag ville omfamna min hustru, men kunde ej skilja henne från en stor rofva, som tilltog i hvart ögonblick, och som slutligen växte öfver oss båda. Jag sökte på en stege klättra upp till himmelen, hvars stjärnor vinkade mig vänliga och klara, men potatis, gräs, vicker och ärthalm snärjde obarmhärtigt kring minafötter och hindrade hvart steg. Till slut fann jag mig gå på hufvudet midt ibland mina besittningar, och under det jag i min sömniga själ storligen undrade huru detta kunde komma sig till, somnade jag djupt från minnet af mina drömmar. Likväl måtte jag mig ovetande ha fortsatt kedjan af mina pastoratliga tankar och predikat i sömnen hela det öfriga af natten, emedan jag om morgonen vaknade vid ljudet af min egen röst, som helt högt utropade »amen!»

Att gårdagsaftonens händelse verkligen var sanning, och ej dröm, hade jag möda att öfvertyga mig om, innan August kom att besöka mig och att bjuda mig äta middag hos sina föräldrar.

Pastoratet, Wilhelmina, middagen, den nya kedjan af framtida förhoppningar, bestrålade af det närvarandes klara sol, allt öfverraskade mig ånyo med en glädje, som man kan känna men aldrig beskrifva.

Jag hälsade, ur djupet af ett tacksamt hjärta, det nya lif som öppnade sig för mig med den fasta föresats att, hända hvad som ville, jag alltid och i allt skulle söka — *göra det rätta och hoppas det bästa.*

***

Två år senare satt jag en höstafton vid spiselden i min kära prästgård. Bredvid mig satt min lilla älskade hustru, min söta Wilhelmina, och spann. Jag ville just för henne läsa en liten predikan, som jag nästa söndag ämnade hålla, och af hvilken jag hoppades mycken uppbyggelse både för henne och församlingen. Under det jag bläddrade uti den, föll ett löst blad ut. Det var papperet, på hvilket jag samma afton för två år sedan, i en vida skild belägenhet, upptecknat mina ljufva och sorgliga tankar» Jag visade det åt min hustru. Hon läste, smålog med en tår i ögat, och med en egen liten skälmaktig min, som jag tror är henne allena egen, tog hon pennan och skref på bladets andra sida:

»Auktor kan nu af sin belägenhet göra, gudskelof, en teckning i fullkomlig motsats med den, som han i en sorglig stund gjorde öfver en olycklig, som då var han själf.

»Nu är han ej ensam, ej öfvergifven. Hans tysta suck besvaras, hans hemliga bekymmer delas af en ömt tillgifven maka. Han går, hennes hjärta följer honom; hanåterkommer, hon går leende emot honom; hans tår rinner ej obemärkt, den torkas af hennes hand, och hans leenden återstrålas i hennes; för honom plockar hon blommor för att kröna hans hjässa, för att strö på hans väg. Han har familj, tillgifna vänner, och räknar till sin släkt alla dem som inga ha. Han älskar, han är älskad, han kan göra lyckliga, han är lycklig.»

Min Wilhelmina hade med trohet skildrat det sälla närvarande, och eldad af känslor, glada, ljufva som vårsolsstrålar, vill jag nu som förr med en liten tropp lätta förhoppningar voltigera ut i framtiden.

Jag hoppas således att min predikan för nästa söndag ej måtte vara utan nytta för mina åhörare; och skulle de förstockade sofva, så hoppas jag att icke låta denna, ej heller någon af de större och mindre ledsamheter som kunna möta mig, gå mig till sinnes och störa mitt lugn. Jag känner min Wilhelmina och tror mig äfven känna mig

själf allt för väl, för att ej med visshet hoppas, att alltid kunna göra henne lycklig. Den ljufva ängeln har gifvit mig hopp att snart få addera en liten varelse till vårt lilla lyckliga hushåll. Jag hoppas att i framtiden få multiplicera ... För mina barn har jag hvarjehanda förhoppningar in petto. Får jag en son, så hoppas jag att han skall bli min efterträdare ... Får jag en dotter, så... om August ville vänta.... men jag tror att han som bäst håller på att fria.

Jag hoppas att med tiden finna en förläggare till mina predikningar.

Jag hoppas att med min hustru lefva till hundra år.

Vi hoppas, min Wilhelmina och jag, att under denna tid kunna aftorka mångas tårar, och att själfva gjuta så få, som vår rang och lott såsom jordens barn kan tillåta.

Vi hoppas att icke öfverlefva hvarandra.

Slutligen hoppas vi att alltid kunna hoppas, och när stunden kommer, då den grönskande jordens förhoppningar försvinna vid det klara ljuset af eviga vissheter, så hoppas vi, att den allgode fadern skall fälla en mild dom öfver sina tacksamma, ödmjukt förhoppningsfulla barn.

DEN ENSAMMA

Vi se någon gång, på ett stelt och vildt ställe, en skön men enslig blomma stå, som där, en ensam ädel jordens produkt, kringsluten och skymd af ovänliga omgifningar, trånande, men. förgäfves, söker den sol, af hvars ljus tusende dess lyckligare systrar fröjdas, men som till henne hindras att framtränga af den kala öfverhängande klippan. Bleknande och kraftlös böjer blomman småningom mot jorden det hufvud, som var skapadt att höja sig mot himmelen, och döljer djupare sin tynande varelse bland de dystra omgifningar, som vållat dess öde.

Vårt öga, som af en händelse upptäckt den ensliga, hvilar på den med ett slags medlidande, under det tanken frågar hvartill och hvarför den står där, — så utan glädje, och till glädje för ingen? Dessa blomstervärldens ofrivilliga eremiter ha sina urbilder i en högre sfär, och en af dem tycker jag mig igenkänna i den, hvars hand tecknat följande tankar och drag ur ett lif, hvilket ej många solblickar fröjdat.

Det är ingen noggrann dagbok, ingen kvick och intressant journal som hon skrifvit, — ack, en sådan skrifver man ej utan i det tysta hopp, att någon förtrogen vän skall en dag genomögna de rader, som bevara minnet af våra öden och våra känslor, skall sucka öfver våra sorger, glädjas öfver vår glädje, le åt våra infall, älska och afsky med oss, med ett ord — känna med oss, och därigenom innerligare med oss förenas; — nej, lika de bleknade löf, som höstvinden rycker från trädet och kringströr öfver marken, kastas hennes ordningslösa tankar fram, sorglöst vanvårdade alster af känslor, som ej hoppades finna ett åter-svar från något älskande bröst på jorden.

*Den 17 maj.

Det är vår!... Jag ser, ifrån mitt fönster, skyarne, jagade af friska vindar, segla som glänsande svanor i det klara blå; jag ser örnen flyga högre än dessa, allt högre och högre upp mot ljusets banor. — Ack, jag ville kunna göra som de! — ville känna v^arm lifgifvande vårluft! Hvad det är trångt och kvaft härinne, huru friskt och härligt där borta — där morgonrodnaden står! Jag ville... ack, vet jag väl rätt hvad jag vill?

Hemliga och dunkla trånad, Upp ur själens ödemarker Stigen som ett morgontöcken, Utaf tysta vindar jagad, Utaf dolda andar manad, Drar du fjärran, drar du fjärran Mot en aldrig skådad kust.

Öfver lifvets rosengårdar, Öfver hoppets gröna lunder Far du fram; din anda sveper Likdräkt öfver hela jorden, Lik en hemsjuk själ, som tynar I det sköna främmanlandet Och ser inga blommor där.

Mäktigt fattar du mitt sinne, Låter mina tårar rinna Af en ljuf och okänd smärta. Och mitt hjärta, — hur det klappar! Ack, det fängelset vill spränga! Det vill ut till ljus och värma, Längtar till ett annat hem.

»Dit, där utur österflammor Dagen ren och mäktig stiger, Dit, där bortom västervågor Han sin gyllne fackla sänker, Dit jag ville, dit jag ville, Längtar, längtar ditåt fara, öfver land och öfver haf.Konungsliga örn, som svingar Uti ljusets gyllne kretsar, Lätta sky, som västanvindar Smeka i den fria rymden: Sälle, sägen mig, där borta Är väl allt så klart och härligt, Är väl frihet allt och frid?

O, jag ville med dig fara, Örn, på solens flammebana! Sky, jag ville med dig sväfva Bort mot kvällens purpurstränder! Där på vindars armar gunga, Sjungande min egen vaggsång Uti outsägligt väl!»

Så jag ropte — örnen sänkte Flykten till sitt bo på klippan, Skyn försvann i luften blå. Ensam stod jag, vinden lekte Med min klagan, som med sorgsna Tonerna ur eolsharpan. Uti luften de förklinga, Utan genljud, utan svar.

Jag har hört talas om ispalatser och lefver själf i ett moraliskt sådant. Grefven och grefvinnan, mina nådiga beskyddare, äro is-statyer, — — och jag — jag är en liten stackars flämtande flamma, tänd i en af lamporna i slottets salong, som så småningom slocknar ut af frost och isluft.

*

O, det måtte ändå vara obeskrifligt skönt att känna, att älska, att lefva, med ett ord: — att älska. —

*

Jag har ännu aldrig älskat annat än mina egna flyktiga idealer. Aldrig skall jag se dem förverkligade på jorden!

♦

Jag fyller i dag tjugu år; - hvem bryr sig därom? I min blomstringstid hvem räcker mig en blomma? — Ackdå ingen gläder sig åt att man blifvit född, kunde man väl önska att det varit ogjordt.

*

Faders och moders smekningar, jag skulle med mitt lif vilja köpa er! Den som aldrig rönt deras oskyldiga tjusningar, har varit utestängd från barndomens eden.

*

Då jag i romaner eller i teaterstycken läser om barn, som redan full växta återfunnit föräldrar, dem de trott sig längesedan förlorat, deltar jag med en hänryckning, som sätter mig utom mig själf..* jag ropar pappa I mamma! räcker ut mina armar och gråter... och ändå vet jag att de mina sofva för alltid.

*

Alla människor, som jag känner, ha något i världen att intressera sig för, att fästa sig vid. Man har föräldrar, man har barn, syskon, släktingar, vänner, — eller i nödfall en hund, en katt, en fågel, — någon varelse ändtligen att lefva för, som behöfver en, och som återgifver i tillgifvenhet den vård och den ömhet man ägnat den. Eller har man någon sysselsättning, något mål, något, med ett ord, som lifvar det närvarande och öppnar framtiden. Jag blott är lottlös, jag har ingen och intet i världen.

*

Jag undrar ibland rätt mycket hvarföre och hvartill jag blifvit född. Om jag skulle fråga grefvinnan däröfver, skulle hon svara: »för att sy åt mig, vara tillhands då jag ringer i min silfverklocka, hjälpa mig vid min toalett, vara den fjärde vid mitt bostonparti om aftnarna, och dessutom for att öfva mitt tålamod.» Nådiga himmel! är jag för stolt, om jag finner ett sådant mål lågt och eländigt?

*

Några människor ha ett intresse i lifvet, som jag icke afundas dem, — det är att smågräla med hvarandra. Detta är grefvens och grefvinnans nöje hvar gång de träffas på dagen; och jag tror de ofta söka upp hvarann endast för att förskaffa sig denna vederkvickelse. Blott däruti komma de öfverens, att med stränghet förebrå mig minsta förseelse

*Vore jag af ödet satt i den belägenhet att råda öfver andra, i grefvinnans ställe till exempel — hvad jag skulle akta mig för hårdhet och sträfhet i de förebråelser och tillrättavisningar, jag kunde vara nödsakad att gifva mina tjänare och underordnade, isynnerhet dem som vistades inom mitt hus! Deras försummelser vore i det hela för mig så ringa, jämförelsevis så ganska obetydliga; ty om de ock förorsakade mig några små obekvämligheter och obehag, så kunde de hvarken störa mitt hjärtas lugn, kosta mig smärtsamma tårar, eller nedtrycka och förtynga mitt sinne — då min hårdhet allt för lätt åter kan låta de felande erfara allt detta onda. Den stora frågan i lifvet är att ej gifva smärta, och de mest spetsfundiga resonemang kunna ej föra till ursäkt för den, som sönderslitit en medvarelses hjärta. Äfven för deras egen skull borde de rådande vara fulla af godhet och öfverseende mot de lydande. Man blir ofta bättre lydd i småsaker i den proportion, som man blir mera fruktad och mindre älskad; men huru liten är ej vinsten mot förlusten, och det röjer sig vid alla förefallande viktigare tillfällen. Då visar sig snart den tillgifne tjänaren som en vän, och den blott af fruktan lydige som en fiende.

Dessutom hvartill allt här på jorden — om man ej blir älskad? Spela kort från 7 till 10 hvar kväll med tre personer, som, lika grefven, grefvinnan och gamla presidenten M., oupphörligt gräla om spel och ficher (ty vi spela ej om pengar), är ett dödande tidsfördrif. Kortlekens kungar och honnörer äro för mig verkliga glädjemördare. Aftonens passerande låter mig ännu odrägligare känna, huru hela dagen är för mig lik ett boston-pass.

Stackars lilla fågel med klippta vingar! fåfängt söker du höja dig du kommer ej upp. Du känner till hvad du skapades — du ville, som dina likar, bada i den rena soliga etern, sjunga som de, din luftiga frihet — och är fängslad vid stoftet. Plågsamt, plågsamt är ditt tillstånd! Så äfven den människas, som med fullkomlighetens och sällhetens ideal i sitt bröst, snärd i medelmåttans bojor går längtande, längtande sträfvar, strider och mattas, hoppas och misströstar, och dignar slutligen under ödets obevekligt tyngande hand. Med tusende ädla verkningskrafteri sin själ, ser hon hvar väg. till odling, till verksamhet stängd...

Otålighet är en plågsam känsla. För att lida mindre, låtom oss vara tåliga.

*

Om jag kunde göra något litet godt, skulle jag ej klaga. Men jag kan — intet, intet. För att utom ett fängelses murar dock kunna vara fullkomligt fånge, måste man vara fruntimmer, och för öfrigt, som jag, fattig och beroende. Jag vet att jag i detta mitt öde har många systrar i världen. O, mina stackars vänner! hvad jag gärna skulle vilja trösta er! Ack, äfven jag är en försmäktande vandrare i öknen — jag skulle vilja räcka er en vederkvickande dryck — och saknar själf en droppa friskt vatten.

*

Om man djupt känt en enda smärta, så förstår man alla andra lidanden.

*

Jag ser tvenne taflor, tvenne sidor af lifvet, — så olika hvarandra, som dagen och natten. På den första, hvilket lif! hvilken färgprakt! Kärlekens och den husliga sällhetens altaren stå krönta med evigt friska blommor. I skygd af lagrar och palmer öfva de sköna konsterna sina ljusfulla lekar, och ur den härliga omväxlingsrika värld, som omger dem, dricka de fritt inspirationens nektar. Åt soliga höjder gå vetenskaperna sin njutningsrika lugna väg. Allt lefver, rör sig, stiger, går framåt, blir klarare, mera rent, mera betydelsefullt. Ur det störres ordning, skönhet och rikedom utveckla sig alla mindre detaljer fulla af lif, behag och friskhet. Intet är lågt, kraftlöst och tungt. Tvärtom är allt stort, rikt, allt pekar på odödlighet. Själfva olyckan har glans: den har sin ära, sina segersånger. Åskans ljungeldar och en molnfri sols lugna prakt upplysa ömsom scenen och ge den städse majestät. — Den andra — se en mulen dimmig höstdag — se trötta vandrare, som på en vild stenig hed söka ett hviloställe. De vilja göra upp eld för att värma sig, men ett sakta frostigt genomträngande duggregn släcker ut flamman och slutligen hvarje ännu i askan glimmande gnista. Se eländet bli så eländigt, att det förlorar medlidandet med sig självt, se olyckan förhärda den olycklige mot olyckliga som han. Seledsnaden, se tröttheten vid lifvet, vid allt;... se... ack nej, se hellre ej!.. . slut ögonen om möjligt, du hvars lefnads teater liknar denna tafla. Dimmor och

töcken, som hvalfven öfver oss, — ack, sänken er djupare ner, och hindren oss att se fasorna omkring oss och vår ödsliga hemska väg.

*

År efter år gå sakta förbi. För mig liknar de alla mulna höstdagar.

*

Väl att den är slutad, Ack den. långa dag: Mot min kudde lutad Stilla gråter jag.

Tårar äro vänner, Släcka sakta af Elden, hjärtat bränner Under dagens kvaf.

Heta smärtan svalkas, Och så småningom Mig en ängel nalkas, Sömnen. Kom, ack kom!

Kom, och låt mig glömma, Att jag plågad var. Låt mig le och drömma Gladt om bättre dar.

Kom, och släck hvar gnista Utaf bittert knot; Ängel, släck den sista Och min tack tag mot! *

Förebråelser!! hvarföre? dem förtjänar jag ej. Jag klagar ju ej! Intet missnöje, intet knot undslipper mina läppar. Jag är tacksam för det underhåll man ger mig - af barmhärtighet, som man säger. Jag är lydig, undergifven, jag söker i det yttersta uppfylla hvad man begär af mig. Men

jag är ej glad, säger man, jag är ej rolig, jag ser alltid hängfärdig ut. Ack, om jag skall se glad ut, gif då någon glädje åt mitt hjärtat Jag har likväl, för att göra dem till viljes, som jag ar skyldig lydnad, vid spegeln sökt att studera in den min, som mest kunde ge mitt ansikte ett gladt och tillfredsställdt uttryck. Slutligen, vid betraktandet af dessa sorgligt tvungna leenden, måste jag rätt innerligen gråta. Jag måste se rätt besynnerlig ut med mitt påsatta leende. Det vore mycket bättre att jag bar en riktig ärlig mask. Jag har lust att proponera grefvinnan det. Ah, jag känner örfiln!

*

Jag läste nyligen i en bok — en slags moralisk läkarebok, full med goda råd mot själens sjukdomar: »om din ställning är för mycket tryckande och du finner dig uti den för olycklig — så förändra din ställning.» Vore man väl olycklig om man kunde det?

Ack, jag är af börd, och de stolta aflägsna släktingar, som vid mina föräldrars frånfälle upptogo den redan i vaggan fader- och moderlösa, ha öfver mig faders och moders rättigheter, fastän de aldrig visat mig deras ömhet. Men de ha dragit vård om mig. Jag måste vara dem undergifven eller otacksam. Jag har då intet val. Dessutom, hvart skulle jag gå?

*

Gifta mig — och med M.! Aldrig! Jag är ej romanesk, men aktning och vänskap måste jag kunna hysa för min man, om jag i giftermålet skall kunna finna en skugga af lycka. M. är girig, har ett hårdt hjärta och ett elakt lynne. Horreurer, hvilka ingen, hustru, som har ett hjärta, kan fördraga. Han söker dessutom i mig ej en vän, ej en trogen följeslagarinna i nöd och lust, ej en kärleksfull maka, — blott en hushållerska — och någon som utan knot måste bära hans lynne och egenheter. Och jag skulle taga en sådan man blott för att bli gift? — Aldrig, aldrig! Därtill är jag för god — känner för högt mitt kvinnliga värde» och kan och skall ej (hvad ock andra må göra) anse mig själf för en handelsvara. Hjärtligen beklagar jag dem, som, i en ställning lik min, emottaga, blott för att förändra den, tillbud, som, kallade goda i världens mening, sakna i verkligheten del nödvändigaste till ett lyckligt äktenskap- allt, som kan förädla och lyckliggöra hjärtat. Förr eller senare erfara de förbländade att de blott utbytt ett mindre lidande mot ett större.

I Eldiga, varma själar, såsom min, måste finna i äktenskapet högsta lycka eller olycka.

Hata måste jag allt hvad jag anser lågt och föraktligt, som tillika fått makt att plåga mig. Jag känner att jag skulle kunna hata M.; och såsom hans hustru vet jag ej huru eländig och föraktlig jag slutligen skulle kunna blifva själf.

Jag påminner mig ha läst öfversatta verser af Haug, som med en liten förändring passa precis till min mening.

Han.

O kvinnor! änglar — ja — som fästmör ären I, Men blifven djäflar snart se'n vigseln är förbi.

Hon.

Förklaringen helt enkel är, min vän: Vi finna helvetet och icke himmelen.

I originalet är det hon som anklagar, han som ger svaret. Men hvad man ser alla dagar är, att en elak och omoralisk man fördärfvar sin hustrus karaktär och lynne. Man beskyller en del fruntimmer för falskhet och list, man anklagar för samma fel vissa förtryckta nationer; de förras som de senares svar innebär på en gång förklaringen och ursäkten:

»Vi ha haft tyranner till herrar.»

Hellre än att någonsin så behöfva ursäkta mig, vill jag gå fram mitt glädjelösa, enformiga, men oskyldiga lif, utan förändring till dess slut. Lifvet är ju icke så långt.

*

Ett år har förflutit sedan jag skref dessa ord: lifvet är ju icke så långt? Ack, lifvet är långt! — dess minuter tyckas täcka evigheter, då man lider, då man är nedtyngd af ledsnad vid att lefva. Och måste man ej bli det, då allt är som ett evigt nej till alla våra önskningar och innerligaste behof?

Jag känner det djupt: för att bära lifvet, behöfver ett älskande hjärta kärlek och ömhet från sina medvarelsers bröst, — nödvändigt, som kroppen till sitt uppehälle mat och dryck.O, det hjärta, som är dömdt att evigt klappa obesvaradt — af barmhärtighet, dolda väsen, som gar det rörelse — låt det stanna!

*

Aldrig borde man disputera öfver olyckan, öfver smärtan, som en annan känner. Vi lida på så många olika sätt, och genom så många skiljaktiga orsaker; vi äro så olika organiserade och de yttre omständigheternas förhållanden till vårt inre, våra känslor, våra formögenheter så mångfaldigt varierade, att det är nästan omöjligt för någon att döma om och öfver en annans ställning. Hvar som helst vi se smärta — låt oss vörda den, då vi ej äro nog lyckliga att kunna trösta den!

Jag hörde för kort tid sedan en förståndig vän moralisera en annan mindre förståndig — och ännu mindre lycklig. »Du har ju icke begått något brott? — du kan ej känna ånger — du har ju inga bekymmer! — du har ju fullt opp kläder och föda. — Hvad i all världen bör du då oroa dig öfver? Du inbillar dig blott att vara olycklig; kör bort dina sjuka inbillningar och du skall bli munter som jag! Alla människor ha sina bekymmer: — det fullkomliga har ju ej blifvit lofvadt oss på jorden? — men man skall väl förstå att bruka sitt förnuft — och slå ifrån sig — som andra människor göra.» Den sålunda tröstade vännen teg, men såg ändå mera nedslagen ut än förut. I hennes ställe skulle jag hafva svarat: »det är sant, af allt det onda du uppräknat, känner jag intet; men min olycka är icke dess mindre verklig; den är här i detta svaga och sjuka hjärta, som jag ej gifvit mig själf, och från hvilken smärtsamma gåfva himlen förskonat dig. Men just därföre kan du ej döma öfver mig; och det vore lika konsekvent att neka till möjligheten af min hufvudvärk, därföre att du ej känner den, som till mitt hjärtas plåga, därföre att du ej förstår den. — Du» — ... men hvarföre förlänga ett svar, åt hvilket min förståndiga vän ändå skulle rycka på axlarne? Jag vill hellre i tanken ta hennes roll af tröstarinna, men utföra den på ett olika sätt. Jag skulle gå till den lidande och säga: »hvila dig mot mig, vi skola gråta tillsammans!»

*

M. är sedan någon tid gift. Hans hustru är rätt olycklig. Jag hoppas dock att hennes hastigt tilltagandesjuklighet snart skall befria henne från det rysliga lif, som väntar henne i ett olyckligt äktenskap.

*

Jag kan ej ägna åt läsning någon stund på dagen. Grefvinnan tål ej att se mig läsa. Därföre använder jag därtill en

eller par timmar af natten, och dessa äro de enda på dygnet, som skänka mig någon själens njutning.

Månget mildt och tröstande ord har under dessa stunder blifvit taladt till den ensamma, öfvergifna, af rena andar, som i deras känsliga hjärtan inneslutit och förstått alla den svaga mänsklighetens lidanden. Tröstande isynnerhet därföre, att de säga åt den olycklige: »jag förstår dig!» Det är som om man, förvillad i en ryslig öken, på en gång finge höra det kära ljudet af en väns röst. Då räcker jag ofta upp mina händer till de ädla bortgångnas hemvist och ropar: »o du, som känt med mig — som med mig lidit, o, min vän, — sänd, för att hugsvala mig, en fläkt af det eviga lugn du nu njuter. Men ack, ingen lugnande fläkt kommer till oss utur andarnes värld, — och kanske ser oss därifrån intet öga. Jag tror att det är väl så. För att i en bättre värld kunna vara fullkomligt lyckliga, måste för de förklarade undandragas åsynen af dennas eländen.

*

Men o, om dessa samma röster, slocknande i döden, ännu så genomträngande ropa: »vi lida!» kunde ur öppnade skyar en gång till oss hviska: »vi äro tröstade!» huru många bittra och tviflande tårar skulle ej falla mindre.

O döde, det borde höra er till att trösta de dödlige!

*

Hvarföre finnas ej i vårt land religiösa samfund, lika dem, som i flera andra länder öppna ädla och heliga tillflykter för olyckliga, som så väl behöfva dem? De kunde ju allt för väl så inrättas, att de på intet vis strede mot vår religions och det sunda förnuftets lagar. Låt dem vara hvad de böra — heliga fristäder för de olyckliga, för de öfvergifna, — för felande som ångra och vilja vända till det goda åter, — för alla dem, som af en eller annan orsak lefva isolerade i världen, utan bestämdt mål, utan verksamhet och utan glädje, och därigenom med hvar dag blifva mera olyckliga och mindre oskyldiga.Låt alla dessa träda tillsammans och bilda stora familjer, som styrda af vissa lagar, skulle uteslutande ägna sig? att dyrka den Högste på ett honom behagligt sätt: — genom en kärleksfull verksamhet mot alla behöfvande, alla förorättade, alla öfvergifna och obeskyddade, — hvilket af dessa stora familjer, troligen till större delen sammansatta af obemedlade, endast genom förenade och klokt styrda krafter kunde åstadkommas.

Här skulle den, som är utan släkt och vänner, kunna knyta hjärtats heliga och ljufva band, kunna finna moder, syster och vänner, — kunna vid deras sida och i adel täflan med dem kläda och undervisa det öfvergifna barnet, vårda sjuklingen, trösta den bedröfvade, — med ett ord: lefva hvar dag så, att man vid dess afton kunde säga sig: »den har ej varit förlorad!» Här skulle den på villovägar förda kunna återkomma till dygden och Gud, börja ett nytt lif och känna en ny sällhet, oskuldens frid och dygdens modfulla glädje. Här skulle den olyckliga, på värld och människor förbittrade, finna ett hem, fullt af kärlek och mildhet, goda andar, hvilkas harmoniska röster snart skulle gjuta frid och lugn i det sårade hjärtat. Här skulle den ädla, som inom en lysande krets känner sitt hjärta sammanträngas af stora världens småhet och elände, stiga ned och i den tysta skuggan af ett stilla, men nyttigt lif blifva verkligt stor, — den eldiga, passionerade, som naturen gaf Alexanders själ och lyckan endast bojor, hvars exentriska kraft förtär henne och förstör andra, skulle här låta dess flammor brinna på andaktens, på välgörenhetens altaren, och känna under förfriskningen af självfvilliga försakelser; att ett helgons törniga krans är ett högre, ett skönare mål att sträfva för, än världslig storhet, världens lofsånger och denna ära, som likväl ej hinner upp till stjärnorna. Här skulle alla af naturen, lyckan eller världen styfmoderligt behandlade likasom slutas i skötet af en himmelsk mor, som, full af mildt allvar och ren kärlek, skulle föra sina barn genom ett stilla, lyckligt och dygdigt lif till det eviga hem, där kärlek, sanning och sällhet först finna sina urbilder. O sköna och saliga lif — ädla stiftelser, oskyldiga och kära drömmar! Måtten I en dag blifva verkligheter!

*Jag känner stundom rörelser af bitterhet; dem söker jag öfvervinna: — af afund; dem söker jag i deras gryning kväfva. Men ack, huru mycket kastar det icke att behålla sig god och mild, då dagligen och stundligen tusende obeskrifbara småsaker, likt aggande knappnålsstyng, reta till missnöje och harm. Jag skulle ej heller ha kraft därtill, om ej någon gång en innerlig bön om styrka och tålamod hämtade den till mitt bröst, om icke stundom läsningen af en god bok uppkallade i min själ betraktelser, som höja den öfver denna världens småhet och

eländen. Men ack, den sjunker åter!

*

Om jag dock kunde andas litet frisk luft! Solen lyser så grann — luften är så klar — snön så hvit! O, om jag kunde för några ögonblick vara på landet, se de mörkgröna skogarne, höra dem susa, — genomila snötäckta slätter, andas in den klara, lätta luften, känna den smeka mina kinder, se, med ett ord, den fria naturen och känna mig fri — hvad jag skulle vara lycklig!

*

Då man känner lifvet tungt och sin själ utan hopp och glädje, är den minsta lilla yttre eller inre ledsamma anstöt, som ännu tillkommer, t. ex. en förödmjukelse, tandvärk, nog för att väcka förtviflan.

*

Om jag ej vore så svag, skulle jag vara mindre olycklig.

*

Om illusioner, dessa tjusande bedrägliga sirener, ej hade uppfyllt min första ungdoms eldiga fantasi — om jag ej af ödet begärt så mycket, skulle jag bättre kunna bära det kulna lif, som blifvit min lott. Denna tidiga romanläsning — huru mycket förgift lägger den ej ned i unga sinnen! Hvilken ung sjuttonårig flicka, som af naturen blifvit begåfvad med blott vanliga behag, — som har ett varmt hjärta (och hvilket hjärta är väl kallt vid sjutton år), och som läser romaner, teaterpjäser och poemer — ser icke med full visshet i sig själf den tillkommande hjältinnan i en roman, ett poem, ja till och med alltför gärna i en tragedi. - En tragedi-hjältinnas död är så rysligt skön, eller så elegant, så kärleksfull, så beundransvärd och så begråten,att den synes alldeles afundsvärd, och stundom begråter den unga läsarinnan med obeskriflig smärtsam ljufhet, i den af älskarens hand mördade älskarinnan, sig själf och sitt eget sublimt rörande öde i en framtid.

Nu träder den unga flickan ut i lifvet, och väntar, med spänd otålighet, att se det ordna sig omkring henne fullt af kärlek, stora och sköna gärningar, rikt på känslor och händelser, — och finner — ofta blott hvad jag funnit, ack, i allting fattigdom, och hon är färdig att tro det en vredgad fe i en hast förvandlat det tjusande trollpalatset i ett hemskt och rysligt fängelse.

Hennes praktfulla flydda morgondröm har för henne förbittrat hela dagen.

*

Vore jag uppfostrarinna, skulle jag framför allt söka bevara mina unga elever för allt, som i förtid kunde elda och stegra inbillningen. Jag skulle på allt vis hindra dem att i fantasien pryda lifvet med blommor, som det ej äger, på det att de måtte kunna plocka de få, som det verkligen har. Därföre, mina små vänner, skullen I tidigt arbeta, öfva edra unga krafter på det som låge er nära och vore inom er sfär godt och nyttigt, såsom äldre arbeta mer ännu och med uppmärksamhet och ifver — aldrig drömma öfver lifvet, alltid använda det och med detsamma njuta det. Många full växta människor likna barnet, som grät därföre att det ej kunde få månen; men det är de, som tidigt börja söka lyckan i skyarne.

*

Mången gång,då jag hör talas om människors öden, huru för den eller den en glad förändring, en oväntad lycka inträffat — när jag ser våren följa och låta glömma vintern, solsken följa på regn, lugn på storm — vaknar inom mig en glad känsla och jag tänker: allt förändrar sig, allt vänder sig på jorden, som jorden själf; för mig skall väl äfven en gång någon förändring inträffa! Hoppet är en källa, hvars hemliga och dolda ådror evigt springa upp i människans bröst.

*

Men då jag hör talas om felslagna förhoppningar, om aldrig uppfyllda önskningar, om lifstidsfångar, då

sjunkermitt mod och jag frågar mig: »hvarföre skulle det gå mig bättre än så många andra?» Erfarenheten bygger sitt slott af aska och trasor. Hvarje dödlig måste lämna sin skärf därtill.

*

Sömnen känslor, önskningar, förhoppningar! somnen och lämnen mig i ro! God natt till er alla, kära fiender!

*

Förlora intresset vid sig själf som vid allt det som omger en, är slutligen en sorglig, men dock en slags hvila.

*

Ni säger att landet är vackert, att lifvet där är roligt, att ni är lycklig, att ni är älskad; jag tror det, jag tror det; så mycket bättre för er. Men hvad gör det mig?

*

Nej! och skulle jag tusende gånger känna djupare min saknad, så vill jag, iså skall jag ej bli kall, bli liknöjd för mina likars sällhet. O, älskens, njuten och glädjen er, måtte alla, måtte allt, ända till den minsta mask, spritta af glädje, och jag blott, blott jag ej äga någon, så skall jag prisa dig, o godhetens Gud!

*

Och *han,* som synes mig så stor och så god, han, gudomlighetens värdiga afbild på jorden — måtte han vara lycklig! — måtte mitt hela lif af försakelser köpa åt honom ett af rikedom och himmelsfröjd.

*

Och huru? skulle jag väl då vara olycklig?

*

Sedan jag ser honom, hör honom — har någon förändring föregått omkring mig. Luften är klarare — lättare!

*

Hvarföre klappar mitt hjärta då jag hör, ännu på afstånd hör, *hans steg, hans röst?* Hvarföre blir jag så plågsamt förlägen då han nalkas mig? Hvarför känner jag mina kinder brinna?

*Hans uppsyn är stolt, men mild, hela hans väsende fullt af en adel självkänsla, — den röjes i hans hållning, hans gång, hans lediga och behagfulla rörelser; — man ser, man känner, att han har medvetenheten af att på alla göra, blott genom sitt yttre, ett behagligt och imponerande intryck, och just därföre tänker han aldrig därpå — och därföre ännu verkar det dess mera obehindradt. Pannan är hög och fri, ögonen blixtra af eld och klarhet, lätt och ädelt hvälfd är näsan — uti alla anletsdragen, som i hela hans väsende, röjer sig en fri och kraftig skön naturs utveckling, som i sitt yttre blott sökt ett uttryck, en motsvarighet för sitt inre. Friskhet och lif är i hans tal som i hans ansikte, och då han talar, känner man, att det sannas och godas lågor, som synas blossa ur hans ögon, äfven bo uti hans själ. Hans röst är stark, stundom för stark och hög kanske för konversations-tonen; men den höjer sig på tankens och känslans eldvingar — och den förra skulle vara lägre och svagare, om de senare vore lamare. Den kommer ur ett bröst, hvars ingen enda känsla än blifvit kväfd eller fängslad. Det är frihetens röst och tyckes skapad att tala för den. Så ädelt, så skönt begåfvad af naturen och ödet — skulle han ej äfven vara god? — ack jo! han är god — god som jag tänker mig änglarna. Detta samma öga, som så kallt och lugnt ser faran och döden, se trotsigt och föraktfullt på tyranner och den självvilliga slafven — detta öga har deltagande tårar för ett barns lidande, för en kvinnas tysta smärta. Och skulle han ej vara god, då han är så öfverlägsen, så beundrad, så älskad! Utkorad till kung, skulle han väl glömma sin krona!

Bredvid denna härliga bild har jag, för den märkvärdiga kontrastens skull, ställt en annan, och betraktar dem ömsom. Denna bild, som förhåller sig till den första som skuggan till ljuset, är min egen. Mitt väsende är nedtryckt, det förråder min själs tillstånd; mina rörelser (i hans närvaro synnerligen) ofta besvärade och tafatta,

så väl genom den medvetenhet jag har af mina ringa behagligheter, som genom en skamfull blygsel, hvilken en dum fåfänga, den jag ej kan öfvervinna, inger mig öfver min klädsel, som är nästan torftig, i jämförelse med andras af mitt stånd. Jag vågar litet tala, och då jag talar, är min röst låg och mina ord säkert stundom otydliga, därföre att de blifvit vana vid att ofta hårdt nedtystas, kanskeäfven därföre att hans örnblick då uppmärksamt hvilar på mig och han lutar sig framåt för att lyssna. — Mina ögon — förr hade de eld, uttryck och liflighet, voro klara och blå, som himmelen, — nu äro de matta, utan färg och uttryck, — de likna slocknande flammor. Förr äfven hade mitt ansikte lif och friskhet, — nu har denna gulgråa färg, som karakteriserar mitt förflutna lif, småningom utbredt sig däröfver och förjagat alla behag. Jag kunde skratta förr — jag har glömt det. Mitt leende är sorgligt. Det är ett blekt och höstlikt solljus, som hastigt döljer sig i dystra moln. Tröttad af arbetet att ständigt bekämpa alltid vaknande begär efter ett ljusare och vänligare lif, har småningom en viss liknöjdhet och köld bemäktigat sig min själ, — jag har förlorat intresset vid mig själf och mitt eget öde. Jag har småningom begrafvit mina förhoppningar som älskade lik; och hvart och ett har i grafven medtagit något af mitt lif. Han och jag synas mig föreställa det intellektuella lifvet och döden.

*

Han är god — för god! Lik solen, som med sitt ljus äfven fröjdar den minsta blomma, vill han genom sin eld, sitt frifika mod, sin munterhet upplifva mig. Men ack, den skönaste sol kan ej återgifva lif åt blomman, som, redan vissnad, har lutat sitt hufvud mot jorden.

*

Han har läst och rest, sett, hört, känt och tänkt — ej underligt, om hans tal är innehållsrikt. Då jag med förtjusning hela timmar stilla lyssnar därtill, tycker jag mig höra en skön musik, hvars rena och växlande melodier öppna för mig en inre värld, full af rika oändliga känslor. Allt blir dessutom, så i saker som i idéer, därunder mera klart och bestämdt för mig, liksom om i ett ännu nattskumt galleri af målningar på en gång dagen inbröt och upplyste hvar efter annan de taflor, hvilkas innehåll jag förr blott dunkelt anat. Och då han, utvecklande sina rika ädla idéer, vänder sig till mig med en blick, som godhetsfullt frågar: »är det icke så? Finner ni det ej äfven?» Då läser han väl i mina ögon mitt tysta beundrande svar.

*

Han talade i går om sin barndom. Han har varit älskad och smekt af mor och far. Han har varit buren på derasarmar — vid deras hjärtan — — och jag! — såsom barn, såsom ung och ännu och alltid, alltid förskjutes min smekande hand, mitt älskande hjärta. Nå väl, förskjutna, men ändå stolta hjärta, så sök ej mer, bjud ej ut dig mera - och om ändå du måste älska — så brist förr under dina egna slag, än du förråder dig, än du utsätter dig för att ånyo förskjutas, föraktas...

*

Tysta nätter, hvarföre hämten I mig ej mera den stilla välgörande sömnen? — och du mitt hjärta, hvarföre klappar du så?

*

En slags behaglig självkänsla vaknar stundom hos mig. — Jag är då ej så ringa — så alldeles intet i andras ögon! Han visar mig aktning, ja uppmärksamhet — han sätter värde på mitt omdöme — han uppmuntrar mig att odla mina anlag! Men det är blott af godhet, af himmelsk medlidsam godhet. Gud välsigne honom!

*

Var ej för god, o Alfred!

Jag vet ej om blomman någonsin vågat älska den sol, hvars strålar kring henne sprida ljus och värme. Men det känner jag, att om kärlek uppfyllde det sköte, som blott för ett så högt föremål bort hysa vördnadsfull dyrkan, bodde äfven snart därinom en evig smärta.

*

Det är för sent, för sent, förbigående barmhärtige vandrare! ser du ej att flera nätters frost hvilat öfver plantan? Aldrig skall den höja sitt hufvud mera.

*

Min dagliga bön — den som gör mig mest nöje, är: »o Gud, gif honom allt det du funnit för godt att fråntaga mig!»

*

Hvad det är ljuft att bedja för den man älskar! Hvad det är ljuft att tänka att min känsla för honom kan taga skepnad af en skyddsängel, från honom afvända någon fara, tillföra honom någon välsignelse!

*Men aldrig, aldrig skall han ana att jag så mycket älskat honom! Aldrig skall han sänka på mig en föraktfull medlidsam blick! Den skulle vara mig ett dolkstygn.

Jag skall bränna dessa papper, mina enda förtrogna, och mitt hjärta skall vara mina känslors stumma graf.

*

O död! Barmhärtiga död, hvarföre kommer du ej? — Huru ljuf vore mig ej fläkten af din svalkande vinge!

*

Jag har i natt haft en besynnerlig men skön dröm. Jag tyckte mig gå i en trädgård full af blommor. Det var vår, fåglarne sjöngo, himlen var klar och luften mild och ren. Allt var skönt omkring mig — men jag kände mig ej lycklig. Jag vandrade sakta framåt och såg på Alfred, som gick i samma riktning som jag, men på en annan väg, skild ifrån min genom en liten flod, hvars silfvervågor hoppade lekande om hvarandra, hviskande: »hux ljufligt, hur ljufligt det är att gunga på svala böljor!»

Och jag måste därefter upprepa inom mig: hur ljufligt, hur ljufligt! Alfred såg äfven på mig oafbrutet, och mig tycktes att småningom våra blickar började stråla.

På en gång gick han ned till stranden och steg i en liten julle, som vaggade fram öfver floden och stod hastigt stilla vid mina fötter. Alfred räckte mig handen för att stiga uti. Jag ville ej, och jag grät, jag vet ej rätt hvarföre. Då tog han min hand och drog mig med sakta våld i jullen bredvid sig. Jag grät ännu, men kände mig ej olycklig.

Då började jullen, liksom förd af osynliga händer, röra sig och gunga lätt och behagligt nedför floden under det silfverböljorna hoppade smattrande omkring och melodiskt sjöngo: »hur ljufligt att tillsammans gunga på svala böljor!» Jag grät ej mera.

Alfred och jag talade vid hvarandra, och hvad vi sade förtjuste oss. Vi flöto sakta fram under balsamiska hvalf af syrener och rosor. Blommorna lossades från deras stjälkar och föllo öfver oss under det röster hviskade utur dem: »huru sällt att älska hvarandra och vara förenade!» och vi upprepade under saliga känslor: »huru sällt!» Då kom natten, men en natt utan mörker, ty alla blommorna började lysa i deras växlande färger, och hvarenda litenhoppande våg tittade upp med en liten klart tindrande diamant i toppen. Öfver våra hufvuden sväfvade ett ljust moln, hvarutur millioner stjärnor framstrålade. På en gång sade Alfred: »se där grafven!» och jag såg framför oss något mörkt, formlöst, hemskt, mot hvilket vi hastigt fördes. Jag kände likväl ingen fruktan. Då rörde något likt fläkten af en vinge vid våra ögonlock, och vi somnade. Men vår sömn hade sköna drömmar, och vi upphörde ej att se hvarann. Så tycktes mig att en sakta kyss trycktes på våra läppar, en kyss lik den, med hvilken en mor väcker sitt slumrande barn, och vi vaknade. En strålande morgonrodnad omgaf oss. Vi höllo hvarann vid handen, och sväfvade högre och högre upp uti en luft af rosendoft. Jag kände min varelse lätt och eterisk. Hvarje gnista af tyngd, af nedslagenhet, af ohehag var borta, och jag kände att det var för alltid. Uti en kristallklar sjö, som låg stilla under oss, speglade våra gestalter, och jag fann mig så skön, att det förtjuste mig. Nu först, tänkte jag, är jag honom värdig! Midt uti den hänryckande känslan af en ren och stigande förtjusning smög hastigt genom min själ den tanken: tänk om allt detta blott vore en dröm! Och jag vaknade ej mer i drömmen, men i

verkligheten. Ack, visst var allt detta blott en dröm. Jag fick på en gång höra brandvaktens rop: klockan är ett slagen! och grefvinnans ringklocka, som kallade mig. Grefvinnan tyckte sig höra en råtta i sängkammaren, och ville tilldela mig rollen af en katt, hvilken jag högst oskickligt uppfyllde.

*

Stora olyckor höja själens krafter; ur stridernas lågor stiger den mot himmelen. Det är en apotes, fastän på stormens vingar. Men dessa stundligen nedtryckande tärande sorger och ledsamheter, denna ledsnad, lifvets och glädjens kräfta, o huru trycka de ej ned i stoftet stoftets barn!

*

Jag hade nyss ett ögonblick af stilla välbehag. Hvad som vållade det vet jag ej rätt. Jag var ensam, solen lyste in i mitt lilla rum, jag kände med nöje dess värme, skuggan af ett utslaget syrenträd lekte i solskenet på den gröna väggen. Jag tänkte på honom, på hans godhet. Jagbetraktade ett litet moln, som sväfvade sakta förbi på något afstånd från solen, och jag sade mig: så skall mitt lif smyga förbi! ja, efemera varelse, snart skall du vara förbi, och din smärta, din kärlek ej lämna mera spår på jorden än detta moln på himmelens blåa fält. Jag skall ej vara till mer — ej lida mer. Fridfulla tanke!

Jag är på landet! För första gången sedan många år, och det genom hans godhetsfulla åtgärd. Jag är ibland en familj af goda, glada och på allt vis älskvärda människor. Här samlas beständigt folk från gårdarna i grannskapet. Man spelar, sjunger, dansar, pratar och skrattar hela dagen igenom. Jag är förbländad, lik en som kommer ur mörkret och hastigt blir träffad af ett starkt solljus. Ögat känner smärta då, — så gör mitt hjärta nu. Jag är ej afundsjuk — men jag är ensam — jag är ej — och aldrig blir jag lycklig!

*

Jag är en dissonerande ton i den glada harmoni här råder, och känner det själf allramest.

*

Få varelser har jag sett så älskvärda och intressanta, som den tjuguåriga Camilla. Hon och hennes goda syster söka på allt sätt muntra och upplifva mig — men de äro — ack, de äro för glada, för lyckliga — de äro oskyldiga ljusets barn, de ha ännu ej anat smärtans hemligheter... Jag har försökt att svara mot deras älskvärda Bemödanden; men mitt leende har väl ej varit rätt gladt, och af de tårar jag så ofta känner tränga fram i mina ögon har väl någon, mot min vilja, runnit ned för kinden och blifvit sedd; eller är mitt genom vanan slutna väsende frånstötande; men jag ser att de nära mig känna sig hemska och hindrade i deras oskyldiga liflighet, och skulle säkert lämna mig till mitt ängsliga själf, om ej deras godhet och artighet hindrade dem därifrån.

*

Ack, hvad skall väl ugglan göra bland lärkorna? Skrämma dem och tysta deras oskyldiga sånger. Nej, bättre ätt hon återvänder till sitt mörka näste.

*

Min namnsdag. Jag hade glömt det. Camilla och hennes systrar öfverraskade mig med blommor och sånger. Dekransade mig, de omfamnade mig, bådo mig att vara glad — sade att de höllo af mig!... älskvärda barmhärtiga samaritaner! om ock edra omsorger ej kunna läka den lidandes sår, tron att hon aldrig skall glömma att välsigna er godhet.

*

Han förebrår mig med mildhet min slutenhet. Han önskar att jag skall synas glad. Jag vill försöka.

*

I går afton sjöng Camilla. Han stod bakom hennes stol. Sedan hon slutat, vände hon sig halft, såg blygsamt rodnande upp till honom och frågade: »var det ej detta stycke ni önskade?» Jag hörde ej hans halfhögt uttalade

svar, men såg hans strålande blick möta hennes, som nedslogs. Hvarföre nedslogs den? Vackra och behagliga Camilla, se tacksamt upp till himlen, om du i hans ögon såg den känsla jag då läste i dina!

*

Hans ögon följa henne. Det är ej underligt. Hon är en ros i sin fulla blomma, vacker och god och glad. Han gaf henne nyss en bukett af heliotroper och tusenskönor; ett bi smög sig ur blommorna, flög till mig, som satt på något afstånd, och stack mig på handen. Jag återhöll med möda ett smärtsamt rop — men jag gjorde det likväl. Jag hade ej för någon del velat störa den, som skänkte den, och den, som tog mot buketten; de sågo båda så älskvärda och lyckliga ut. Jag kan ej gifva glädje, men jag skall ej heller störa någon.

*

Och därföre måste jag snart, rätt snart återvända till mitt dystra hem. Det passar mig bättre nu.

Jag har sökt att göra honom något nöje. Jag har klädt och prydt Camillas bruna hår, hvilket, af det vackra hon har, hon minst vårdar. Jag har lyckats.

*

Han är sjuk! och jag kan ej nalkas honom — ej vaka öfver honom!

*

Han är bättre. Tårar af ångestfull smärta, tårar af glädje — som jag ej kunnat återhålla! I hafven förrådtmig! men du Camilla, tror du din blekhet, dina röda ögon obemärkta?

*

Han kom in, — vi anade det ej, han tog våra händer — tackade oss för vår omsorg, vårt deltagande. Hvad jag gjorde vet jag ej, men jag såg Camilla darra.

*

Ja, jag vill bort — bort, gömma mig för honom, för hela världen, för mig själf!

*

Jag är åter i mitt förra hem, jag är bättre här — och, som jag tror, starkare.

*

Han måste veta — han har sett hvad han är för mig. — Än se’n...? Må han gärna veta det. — Han skall ej i fåfänga yfvas däröfver — han är för stor, för ädel därtill!... Han skall beklaga mig; hans medlidande skall ej, såsom världens, förefalla mig tungt att bära. Jag skall anse det såsom det af en högre ande, som blickar ner på en svagare varelse.

*

Hvarför fortfar han att besöka vårt glädjelösa hem, att upplifva det med sin närvaro? Är det af ömkan med mig, som han ej tror kan lefva beröfvad hans åsyn? — Ack, han bedrar sig! lifvet kan liksom föda sig af förnekelser.

*

Eller kanske har han förutsett, att då han skall skiljas från mig, skall jag finna mig dubbelt ensam; — och söker att stärka min själ att bära det. — Därföre kommer han åter — därföre talar han — för att höja mig till den sinnesstyrka, till det lugn han själf äger.

*

Därföre öfvar han min röst, uppmuntrar mig att odla mitt förstånd, att söka kunskaper. Men i min ställning är detta omöjligt, och dessutom hvartill allt detta?... skall det göra mig lyckligare?

*

Ja, jag förstår honom och hans änglalika godhet. Han här sett, att äfven han blef af himlen bestämd att ge mitthjärta ett stygn; — han vet det — och han söker att bereda mig därpå; — han ville om möjligt lindra det, göra det okännbart — han vill förströ mig... vill bereda mig distraktioner ... ack, han känner mig ej!

*

Det är för mycket! Jag tycker att han blott trycker dolken djupare in; — men han vet hvad som är bäst för mig — och jag kysser den hand som ger mig döden.

*

Ack, hvarföre så mycken godhet i dag, om han skall lämna mig i morgon?

*

Han har begärt min hand! himmelska makter ! ! ! han och... jag!

Jag har afslagit honom... tacksamt, men bestämdt, har jag afslagit hans hand! Mitt hjärta klappar af smärta och stolt glädje! Jag har afslagit den därföre, att jag älskar honom mer än mig själf, föredrar hans sällhet tusende gånger för min, och kunde ej lämna honom ett högre prof därpå, än att jag förskonade honom för en maka, som aldrig kunde göra honom lycklig. Ack, jag måste gråta.

*

Hvad skulle väl döden, vid sidan af lifvet, annat än sprida däröfver sina dystra skuggor? Jag gör mig rättvisa. Jag är ej uti allt ovärdig hans val. — Min vandel, mitt hjärta äro rena — och detta hjärta älskar honom — min själ brinner för sanning och dygd — jag vet ej med mig en enda låg känsla; men ack huru litet är jag för öfrigt skapad att försköna hans ädla sköna lif! Min yttre ungdom har flytt, mer ännu min inre, — denna själens vår, som ännu kan stundom återkalla den förras tidigt bleknade blommor. Kallnade och döda äro alla mina lifligare anlag. Jag känner beständigt som en tung och stel järnhand hvilade på mitt bröst. Jag har för djupt känt det ödsliga tomma, det rysliga, som lifvet har. Vissa stunders bitterhet skall aldrig gå ur mitt minne. Aldrig skulle jag kunna återvinna detta mod, denna sorglöshet, som gör att man så hjärtligt kan skratta — att man kan vara glad — med ett ord: för den närvarande stunden glömma den kommande. Vid hanssida - tillbedjande honom som nu — huru bittert hade jag ej känt min oförmåga att gifva och att emottaga glädje. Jag skulle som Abbadona känna mitt inre mörker, och därigienom mörkna ännu mer.

Min hälsa är försvagad och jag skulle mycket bedraga mig, om ej mitt bröst är angripet.

Hvad dessutom skulle jag ha varit i dessa kretsar, till hvilka hans rang, snille och talanger, äfven hans håg, kalla honom, med min ringa bildning, min hela inre fattigdom, min brist på behagligheter? - ett föraktadt noll — och mer ännu, en varelse, hvars förmätna anspråk att synas där hon ej är på sin plats, gjorde henne med rätta till ett föremål för åtlöje. En hustru utan behag, tungsint, sjuklig — och, till råga på allt, kännande allt detta och därigenom ännu mera nedtryckt se där den ljufva belöning, som lyckan hade skänkt honom för allt hans ädelmod! - se där den tillkommande trösten för hans mödor, hans lifs muntran och glädje! — Ack, hundrade gånger hade han i sitt hjärta måst ångra sitt val! Och ju mera god, ju mera öfverseende, ju mera ängel han skulle ha varit emot mig, desto olyckligare hade jag blifvit. Ja jag känner, att tryckt till hans hjärta hade jag kunnat döda mig af förtviflan öfver att ej kunna göra honom lycklig. O du, som jag så högt, så oändligt älskar, — om du kunde se in i mitt hjärta! Måtte mina beständiga, mina trägna böner nedkalla för dig den sällhet, som jag ej kunde skänka dig!

*

Han har aldrig älskat mig; det var ingen gnista af kärlek som ledde honom till mig; — jag gjorde mig däröfver blott ett ögonblick illusion — den försvann med den himmel, som den öppnade öfver min lefnadsbana — allt blef klart — jag såg hvad jag hade att göra — och Gud och min kärlek gåfvo mig styrka att handla därefter.

Blott ädelt, himmelskt medlidande var det, som förde honom till mig — blott godhet — den var belöning värd!

Något ljuft och stolt bemäktigar sig mitt hjärta då jag tänker: den ädlaste man har velat höja mig till sig, och jag har handlat honom värdigt! Ja, han har upplyftet mig!

*

Jag hyser inom mig den tro, att den intagande Camilla skall bli för honom en dag allt det, som jag ej kundeblifva. Bleka och darrande Camilla! snart nog kanske skola glädjens och kärlekens blommor färga dina lena kinder. Du skall ej veta att min hand beredde detta sköna smink åt dig. Och du, Alfred! då kärlekens och glädjens himmelska känslor hvälfva på saliga vågor inom ditt ädla bröst — då skall du ej mera komma ihåg mig; — men jag — jag skall tänka på dig.

*

Och när jag slutat min mödosamma bana, måtte jag kunna säga mig: »jag har gjort två lyckliga!»

*

Jag ser honom ej mer... Huru mörkt är allt omkring mig! Men jag har så velat — och jag är nöjd därmed.

*

Mina tankar följa honom med välsignelser — och natt och dag, morgon och afton följa de honom.

*

Min aning har gått i fullbordan. Camilla är Alfreds lyckliga brud. O sköna och själfulla ögon! hvad I nu skolen stråla och låna eld vid hvarandras flammor! O måtte de bli lyckliga — o hör mig, du all sällhets gifvare! — ingen bön för mig själf skall mera trötta din godhet — men gör dem lyckliga, tag allt hvad jag än kan hafva kvar, och tag min anda — och gif dem, gif dem allt!

*

Gif Camilla en kärlek för honom lik min!

*

Klockorna ringa, klockorna ringa! den stora dagen är inne. — Alfred för Camilla till altaret. Se huru ädel, huru skön han är, huru ljuf och förtjusande hon — huru lyckliga båda synas vara — ett ädelt par — hviskar folket — hörde jag det — eller har jag läst det någonstädes? Jag vet ej... Dagen är skön — vårsolen varm och klar — allt är klart och lugnt — äfven mitt sinne — jag är lycklig och glad! Nej, det är ej febern som färgar mina kinder så högröda — det är glädjen; den drifver mina pulsar i såtäta slag, den låter mitt hjärta slå hundrade slag i minuten hör klockorna ringa. Nu är det gjordt; prästen har välsignat dem — och jag äfven.

*

Nu åtminstone är jag lugn och ensam, och så tyst, som natten, som hvilar öfver allt, ber jag i mitt hjärta för dens sällhet, som jag så oändligt älskat. Allt är godt i Försynens styrelse, allt är vist — smärtan har sin hvila, sitt slut och det skall min finna i hans sällhet — hvars grund jag lade i en modig stund — o mitt hjärtas älskade! jag tror, jag vet det — jag kan och skall vara lycklig af din sällhet. När din glädjes sol strålar i sin fulla härliga midsommarglans, skall den äfven till mig, i skuggan gömda, sprida sin värme. Jag skall vara din fröjdesångs aflägsna eko! Känn och kalla dig lycklig! — och — äfven jag skall vara lycklig - var glad! och jag är — glad - le! och jag ler - tacka Gud! och jag tackar, tackar innerligen Gud.

*

(Arma svärmerska! dina vingar tyckas ej längre ha burit dig. — Under ett senare dato finner jag af samma hand, som skref om glädje och sällhet, tecknade dessa ord, uttryck af en stilla, men modlös känsla.)

*

Den 2 januari. En feberaktig dröm är mitt lif!

*

En bättre värld — mitt ljufvaste, mitt enda hopp!

(Och senare ännu denna rörande klagan:)

Fall, lätta snöflock, fall Och bädda grafven kall! Det bröst, som sjuder här, Det längtar svalkas där!

Och se'n jag sänkts dit ner, Fall snöflock, fall än mer, Att jag må blifva gömd, Så gömd, som jag är glömd!Ty ingen moder skall Besöka grafvens vall, Och ingen fader kär Skall fråga hvar jag är.

Dit ingen syster går Att fälla sorgens tår, Och ingen broders bröst Skall sucka där om tröst.

Och ingen enda vän Skall vända dit igen, Att på den hvita snö En hågkomst-blomma strö.

Och han, som var mitt allt, Skall gå däröfver kallt Med bruden arm i arm, Så säll och kärleksvarm,.

Ack, frusna snöflock, fall, Gör bädden dubbelt kall, Att stelnadt hjärta då Ej mera känna må!

*

(År tyckas härefter ha gått förbi, under hvilka intet blifvit upptecknadt, men af det som börjar näst beskrifna epok i den ensammas lefnad kan man sluta, att fridens ängel — hvars palmer förr eller senare kringfläta den goda, som oskyldigt lider — nalkats allt närmare hennes hjärta.)

Skriften talar om en damm, kallad Bethesda. Vid en viss tid steg en ängel ned och rörde vattnet. Den helgade böljan blef då mild och välgörande krymplingar och sjuke välsignade dess helande kraft.

Jag har läst detta i afton och har tänkt: människohjärtat liknar detta Bethesda då fridens ängel vidrör det, blir det en hälsokälla och lifsvatten utgår därifrån. Och denna ängel — skulle man väl förgäfves anropa den? O nej! den kommer vid en viss tid. Tålamod — vänta! S :t Johannes säger att de lidande väntade.

*O kärleksminnen! — minnen på en gång så bittra och så ljufva! I återkommen som om lugna aftonen vindfläkten, hvilken ånyo upprör slumrande vågor; som vårblommor på en graf — fastän allt mattare och mattare, allt blekare och blekare.

Så flyr ett doft, som kom från rosengårdar, Och blott sekunders vällust till oss bar, Så dör en ton, en sång om bättre dar I öde rymd, så omkring stumma värdar Ännu en suck till sista afsked far.

Så bleknar purpurn på de alper höga, Då solen sänks i hafvets vågor ner, Ett sjukligt sken ännu på snötopp ler, Det slocknar ut — och snart där skådarns öga En bild af kalla, bleka döden ser.

*

Då man Öfvergifvit allt hopp, alla anspråk på sällhet, kanske kommer man den närmare.

*

Du som länge med svag och förmäten hand styrt din julle på lifvets ocean, och ej förmått hinna den hamn, som var målet för dina önskningar, lämna med fullt förtroende ditt öde i en högre styresmans vård. Han skall kanske ej föra dig dit du ville; men han skall oförmodadt låta dig landa vid behagliga öar, däx du kan uppfriska dina krafter, eller vid en kust, den din blick ej upptäckt eller anat förr, och där du skall finna en sällhet och en trygghet, som du ej mer väntat.

*

Se väl på hvar dag Gud skänker, om den icke hämtar något godt.

*

Själens öga har sin starr så väl som kroppens öga sin; då vår vilja tillåter operationen, låter en barmhärtig hand hinnan affalla, och vår syn klarnar och alla de i töcken höljda föremålen omkring oss ljusna för våra nyfödda blickar.

*Den 14 maj. Nu är stilla salig hvila Nederstigen i mitt hjärta, Och bland stunder, som bortila, Ingen bär en suck af smärta.

Hvadan kommer, främling sköna, Du till mig bland plågor många, Låter tryckta sinnet röna Dina liljors rena ånga?

Kommer du som dröm om natten, Smekande bedragarinna, Att mig visa sökta skatten, Som jag aldrig dock skall vinna?

Skall du lik en norrskensstrimma För det tjusta ögat brinna, Likt ett grafvens irrbloss glimma Och i nattens djup försvinna?

Skall, som skyn vid himlaranden, Du åt trötta seglarns hjärta Först ge hopp om sökta stranden, Se'n det svikna hoppets smärta?

Eller får jag tro dig komma Lik en vårfläkt öfver norden, Som snart blomma fram vid blomma Kallar ur den frusna jorden?

Får jag tro dig komma neder Att från fridens land mig hälsa? O jag tror det! — och tillbeder Gud, som sändt dig att mig frälsa.

Tror, du vill mig låta ana Hemmets luft, dit jag skall föras, Och mitt kvalda hjärta dana, Att af himlens vällust röras.Tror, att dufva med oliven, Du mig tecknar — land är nära, Och en borgen mig är gifven Att det fridens är — det kära.

Tror, att uppå tidens vingar Sälla stunden snart skall komma, Då jag fri från bojor svingar Dit där dina liljor blomma;

Dit där ingen tår mer gjutes, Ingen värk och ve skall vara, Där i fadersarmar slutes Smärtebarnens frälsta skara.

*

Något oändligt djupt har sänkt sig i mitt hjärta. Jag vet ej hvilken känsla af frid, ja ofta af glädtighet, följer mig under min stilla vandel dagen igenom. Och ändå är allt omkring mig oförändradt, kallt, utan glädje och kärlek som förr. Förändringen är inom mig. Jag begärde min sällhet, min glädje af världen och människorna: jag blef bedragen, sårad och förskjuten; — jag har vändt mig till Gud allena och börjar känna — att hans frid är mer, är öfver all världens glädje.

*

En skön hyacint, som blommar i mitt fönster, skänker mig glada känslor och tankar. Jag ser huru den sakta böjer sig mot solen i omedveten hyllning af ljuset och värman. Solen åter strålar klart öfver den, öppnar, stilla verkande, blomma efter blomma, ger dem färg, fägring och balsamisk lukt. Detta är mig en klar bild af människan och gudomligheten. Eviga kärleks sol! jag vill som blomman böja mig — ödmjukt böja mig mot ditt ljus, för att af dig, som drager mig, emottaga det lif och den glädje du allena kan skänka!

*

Jag kommer ifrån kyrkan. Jag har mycket gråtit och ändå varit lycklig. Känslan af andakt är kanske en af de ljufvaste, skönaste vi kunna erfara på jorden. Den är ej glädje, ej sorg; men något som höjer öfver dessa båda, - det är en själens ögonblickliga återvändning till dess rätta fädernesland, — en känsla, som, mer än någon djupsinnig demonstration, öfvertygar oss om att vi äro odödlighetens barn.

Evangelium var om den Kananeiska kvinnan. Predikanten tog däraf anledning att framställa, huru brödet ofta undanhölls oss därföre att vi skulle lära att nöja oss med smulorna — och huru det ödmjuka och förnöjsamma sinnet var lyckliggörande för dess ägare och Gudi behagligt. Allt detta tycktes mig vara enkom sagdt för mig, och jag erkände det som sanning i mitt hjärta. Ack, detta oroliga hjärta, som så fordrande och så otåligt begärt så mycket af världen och människorna, — som velat så brinnande äga lifvets allt, huru har det ej måst nedstämma

sina önskningar! Det har småningom lärt att nöja sig med smulor; men det har äfven blifvit ödmjukt, tåligt, — jag hoppas bättre, — och äfven nu först njuter det den frid och glädje det så länge, men på orätta vägar, eftersträfvat. En blomma, en klar dag, ett oväntadt vänligt ord, en glad dröm, en känsla af välbehag, ja tusende små af mig förr öfversedda njutningar, dem äfven det glädjefattigaste lif ej alldeles kan sakna, — äro nu för mig oändligt dyrbära. Jag har så småningom lärt mig förstå huru människans sanna lefnadsvishet består däruti, att, likt biet, veta ur den minsta blomma suga en droppe honung.

*

Och om Du, mitt ödes högre styresman, hade lämnat mig på jorden så ensam, så frändlös, blott därföre att jag helt och hållet skulle vända mig till Dig och i Dig finna mitt allt — har jag väl skäl att klaga? Om Du, allbarmhärtige, vill vara mig fader, moder och syster och broder — bör jag ej prisa mig salig!

*

Hvarföre — ack hvarföre har jag ej förr sökt min frid där jag allena kunde finna den? Huru många års smärtor och nedtryckande tyngd hade jag ej besparat mig, om jag förr erkänt, huru dåraktigt det var att för tröst och glädje vända mig till världen och människorna!

Gif, gif du ensamma öfvergifna, gif ditt hjärta åt Gud, men med denna djupa allvarsamma vilja, som ej tillåternågot vacklande, någon svaghetsåterblick; lär att säga: Ske din vilja, o Fader! ej blott med undergifvenhet, men med kärlek, med glädje; — och misströstan och förtviflan, all tung och hopplös smärta har för alltid flytt ifrån dig.

*

Mången, som ödet i afseende på jordiska sällhetsämnen behandlat vänligare än mig, skall i dessa söka och finna tröst och vederkvickelse emot lifvets mödor — men ack, dessa nära tröster äro ofta blott lika många afledare, som hindra att söka den enda rätta. Tusende gånger skall hjärtat lisas, tusende gånger sönderslitas åter, af hvad det har mest kärt på jorden och den mest älskade och mest älskande dödlige skall kunna dö förtviflad, om under tjusningen af jordisk sällhet och kärlek han glömt att förena sitt hjärta med himmelen.

*

När om aftonen jag lägger mig till hvila, och dagens mödor och deras ovänliga bemötande, för hvilka jag bär dem, hafva nedtyngt mitt sinne, så börjar jag bedja: »Min Fader»... men knappt har jag utsagt dessa ord, och med detsamma känslan af deras betydelse genomströmmat min själ, förrän jag gråter de ljufvaste tårar, och en oändlig salighet intar min hela varelse; — så, att jag kunde tro mig hastigt förflyttad närmare den, hvars åtanke så skakar och upprör mig. Hela min bön består då ofta blott uti att flera gånger upprepa orden: »min Fader!» ty de innehålla, så som jag känner dem, allt hvad jag kan uttrycka af barnslig kärlek, af innerlig förtröstan, af undergifvet hopp, af andaktsfull glädje. Stilla somnande under sådana känslor, är det väl underligt, om jag tycker mig vaggad och söfd af änglasånger?

*

»Det finns ett mål för allt hvad hjärtat lider, Och själfva plågan gränser fått.» —

Ja jag tror det, jag behöfver tro det — — för alla finnes en tröst. Det finnes varelser olyckligare än jag varit ja, fastän mitt hjärtas känslighet för mig hundrafaldt skärpt lidandets udd; det gifves t. ex. den öfvergifne, af plågor förtärda sjuklingen, och fången, utan hopp ombefrielse, hvars enda fröjd — en spindel — af en omänsklig hand blifvit honom beröfvad. - Men kunna de ej äfven se upp till Gud och säga: »vår Fader!» Och brottslingen, som förtjänar att lida därföre att han förorsakat lidande, hvem är olyckligare än han? — men om han ångrar, är han ju förlåten — den förlorade sonen kan stå upp och gå till sin fader. — Barnet af en Far, evigt god, bör det väl någonsin känna förtviflan? Ack, den som lärde oss att kalla Gud vår Far, han allena har rätt känt det mänskliga hjärtat och vetat att gifva det en aldrig felande tröst!

*

Den döde har tröstat de dödlige — och de röster som ropat: »vi lida» — ha ropat: »vi äro tröstade». — Evangelium är öppet för människosläktet och det har öppnat himmelen — men ett knotande, ett missnöjdt hjärta erkänner det ej.

*

Men de elaka? men de till djuriskhet sjunkne? — men de millioner som lefva och dö i mörker — i eländets och okunnighetens natt? Vänliga stjärnor, som lysen så klara, — mystiska himlens ljus! hoppfullt blickar jag till er, - I ären världar för hoppet; — högre uppfostringsanstalter för jordens olyckliga barn — tänker jag mig i er — o ja, tryggt kan man hoppas... Gud är ju allgod!!!

*

När vår tro är fast — och vårt hopp grundadt på ett säkert ankare — då är mycket lugnadt hos oss, och isynnerhet står vår framtids himmel klar; men likväl kan vårt hjärta ännu mycket lida, och dagens börda synas oss ännu odräglig. Det tillhör den mänskliga visheten att afhjälpa. Vaktom oss för modlöshet, för inbillningens fantasmagorier — och sökom hvar och en för sig den oskyldiga förströelse, de möjliga små tröster och nöjen, som ofta ligga oss nära, om vi vilja vara uppmärksamma därpå. Den stora frågan är att bibehålla sig god och ren — och sedan att lida så litet som möjligt. Medlen därtill äro på en gång lika och olika för alla — men ingen skall sakna dem, som blott har ögonen öppna för att se dem.

*

Att barmhärtigt öppna dem på de blinda borde vara deras sak, "hvilkas lott det blifvit att vara så till sägandesmänniskosläktets ögon; — som se för det och skola lära det att se.O jordens vise, jordens ädle och upplyste! varen mindre våra skolmästare och mer våra tröstare! Visen oss trösternas hemligheter, gifven smärtan dager — lären hvar och en, huru han i sin yttre ställning och efter sitt inres beskaffenhet skall finna lindring för sina plågor. Ädle själens läkare! tröttnen ej att söka botemedel för alla dess sjukdomar, — huru många välsignelser skola ej följa era fjät, era gudomliga bemödanden!

*

Åren, som jag förr fann så länga, flyga nu snabba som svalor förbi. Det är därföre att deras dagar ej synas mig tunga mer, att ingen dagens timma går förbi, som ej hämtar mig någon glad, någon upplyftande känsla. Denna stundliga, denna min förnämsta tröst har jag funnit i bönen, i en beständig påminnelse af det högsta väsendets närvarelse. Jag vandrar och handlar ständigt under en Faders ögon, och så som jag "känner att jag lefver, så känner och vet jag att hans blick följer mig, att hans ande är mig nära och omger mig med en frid och inger mig en glädje, som man kan känna, men ej beskrifva.

*

Jag ansåg mig förr genom min ställning alldeles onyttig i världen. Erfarenheten, och en mig dyrbar erfarenhet, har lärt mig — att blott man med trohet och omsorg verkar i det lilla, som blifvit oss anförtrodt, verkar och arbetar man just efter den ordning, som är grund för allt godt, och förr eller senare röner man däraf angenäma följder.

*

Tiden går sakta framåt. Min hälsa aftager. Mina skyldigheters uppfyllande inom den familj, som upptagit mig, blifva mig med hvar dag tyngre; men jag söker i det yttersta fullgöra dem. Mitt hjärta har frid, är gladt och stilla.

*

»Sitt icke där lat, och se salig ut, medan jag går och söker min snusdosa!» sade till mig nyss min förtörnade grefvinna. Jag påminner mig en tid, då jag fick förebråelser för hängfärdiga miner. Nu är mitt hjärta så gladt, att mitt ansikte ofta får uttryck däraf. Grefvinnansmissnöje var ej nu heller ogrundadt; ty om man bör taga sig till

vara att störa andras frid, genom röjande af egen ofrid, så bör man ej mindre akta sig att visa en tillfredsställelse, som kan göra ett plågsamt intryck på den, för hvilken den är främmande.

*

Jag har återsett honom — — henne — tryckt deras barn mot mitt hjärta! Denna familj är en bild af sällheten. De båda lyckliga makarne kände knappast igen mig. Det var ej underligt — jag är så förändrad. Jag hyser inom mig en önskan — ett svärmande hopp — som jag ej vill förjaga, — det, att snart osynlig få vara omkring dem och vaka öfver deras sällhet!

*

Hvad den är skön, blicken af en man, som verksam i sin fulla kraft, och i en sfär där hans formögenheter i frihet arbeta och under arbetet stiga ännu högre, känner sig lefva gagnelig för sitt land, aktad af medborgare, ömt älskad af maka och vänner, tillbedd af sina barn — sådan är Alfreds! Hvad det är ljuft och rörande, anletsuttrycket hos en kvinna, hvars hela hjärtas kärleksbehof är uppfylldt, som lefver i och för dem hon älskar — så är Camillas! O I lyckliga små — deras barn, deras älsklingar, i edra ögon fulla af oskuld och lefnadsglädje ser man, huru klar den står — er barndoms himmel!

*

»I höst... när löfven falla af»... sade i dag halfhögt till grefvinnan en läkare, sedan han med betänklig min betraktat mig, och underrättat sig om mitt hälsotillstånd. — Detta lifs slut låter ju helt romantiskt I — och mitt lif har dock varit så litet roman som möjligt. Nå väl då — i höst! — I höst skall ett asplöf, som länge darrat för växlande vindar — ej darra mer!

*

Jag nyttjar en kur för mitt bröst — må den hjälpa eller icke hjälpa — så är jag lugn. Jag önskade förr mycket att dö; jag önskar det mindre nu, sedan jag bättre lärt mig bära och begagna lifvet. Jag har lärt att tillbedja Gud i alla hans verk. — Det finnes intet så litet, somej förenar sig med någon stor idé — och blir mig därigenom viktigt och intressant.

*

Höstlöfven falla af — och jag lefver ännu — och höjer ännu glad min blick mot den mulna himmeln, —

Afton stundar, höstlig dimma Sänker sig från himlen ner, Inga klara stjärnor glimma, Intet vänligt månsken ler.

Fritt må likväl dimmor dröja Öfver jorden för min syn, Blott jag själens blick kan höja Hoppfullt ofvan låga skyn.

Nej det hemska jordens töcken Ängslar, villar mig ej mer; Bortom lifvets kulna öken Edens vår jag knoppas ser.

Stig du moln, som storm bebådar, Himlens stjärnor döljen er! Lugna hemmet dock jag skådar, Vägen dit dock klart jag ser!

*

Jag har stora kroppsliga plågor — och lider ändå så litet — min själ är så lycklig!

*

»I vår — när löfven spricka ut!» — säger läkaren nu. Och jag skulle nästan tro det, om jag vågar lyssna till den tysta aning, som bor inom mig, och som hviskar mig, att i vår, när allt vaknar till lif och glädje, när blommorna utur öppnade kalkar sända mot himmelen sina balsamiska ångor: då skall äfven min frigjorda ande sväfva upp och känna eviga vårars luft; då skall min trånad nå sitt dunkelt anade mål.

*

Han har kommit med sin hustru, för att se mig ännu en gång — det var ädelt och godhetsfullt af honom. Jagfann

honom förändrad. I hans blick låg en dyster eld, och i hans panna, förr så slät och klar, bildade sig stundom fåror så lika missnöjets. Ack, äregirigheten har smugit sig in i hans hjärta! — den jämte hans talanger har på örnvingar lyftat honom upp till den världsliga storhetens höjder. Han har blifvit en stor man — men upphört att vara lycklig. — Hans älskvärda hustru såg nedslagen ut, och den mest eleganta toalett kunde ej dölja förändringen i hennes så behagliga ansikte. Det gjorde mig ondt att se dem — ack, vore de dock lyckliga och lugna som jag!

*

Jag har lefvat nära 40 år. Så ensam jag låg i min vagga, så ensam står jag ännu vid min graf. — Som en skugga har jag gått genom lifvet, och mitt lif har varit som en skugga. Allt mer försvinner den för mina blickar — men den evige Fader, hvars vilja jag lydt, öppnar för mig ett nytt, ett härligare lif, emot hvilket jag med obeskriflig glädje går! Ljufva böner, som jag uppsänder och känner att de äro hörda, stunder af himlaaning, känsla af änglafrid, som följer mig, lugn, som inga smärtfulla plågor förmå störa, ljufva glädjebäfiiingar, vällustfulla tårar, som jag ofta gråter — o kära, o heliga budskap! Hvad sägen I mig, om ej att jag snart skall skåda all kärleks, all fullkomlighets urbild; — att den trånande gnistan snart skall förena sig med den heliga eld, som var dess ursprung! —

*

Här har den matta handen upphört att föra pennan... Det hjärta, som så länge klappat af kärlek och smärta, hvilar nu.

Den ensamma har gått till sin faders hus... Lycklig hon.

TRÖSTARINNAN

Hvem har lidit — hvem har i stunder af djup och dyster smärta känt i sitt hjärta en världs elände, som icke erfarit behofvet, som icke innerligt önskat att tröstas af en varelse ifrån en högre värld! Som icke någon gång i svärmande vemod hoppats att se en ängel nedkomma, som med barmhärtig helande hand skulle vidröra det sårade hjärtat, och i klarheten af ett himmelskt ljus tyda lifvets och smärtans dunkla gåtor!

O! när naturen ler omkring oss i sin härliga midsommarskrud, — när, lik en tjusande älskarinna, ljuf, strålande, varm, hon kringsluter människan, sin brudgum, med rena välluster, — när då människans hjärta förblir kallt och slutet och hemskt som en graf, — när hon ensam ej kan blanda sin röst uti jordens jubelkör, när dess ädlaste barn tycker sig vara det enda förskjutna; huru väl behöfdes ej att en röst ifrån himmelen försäkrande hviskade till den olycklige: »Äfven du är älskad! Smärtans son, lid med tålamod, äfven du skall en dag dricka ur sällhetens bägare!»

Bittra lidanden, misströstan, förtviflan, — jag har känt er! Himmelska röst, full af nåd och tröst, jag har hört digl och dig skall jag aldrig förgäta. Ännu i dag ljuder du till mig ur andarnes värld. Min själ hör dig — mitt hjärta förstår dig! I denna stund, då minnets vindar bläddra uti bladen af min lefnads bok och min penna går att återkalla hågkomsten af längst förflutna stunder, har den tysta natten fört allt till ro omkring mig. Jag vakar ensam, och med mig plågorna, som hindra mig att njuta hvilan. Min lampas bleka ljus låter mig se, på muren nära mig, skuggan af en ryslig skepnad, påminnande om den som sagan skänker gnomerna, dessa stoftets och mörkrets barn. Denna fasansfulla skepnad är min — är min kropp. Och denna kropp, full af vanskaplighet och plågor, är fästad vid ensjäl, tillbedjarinna af det sköna och älskvärda, så väl i dess inre väsende som i dess yttre former.

Ensam med mig själf och med min skugga, omgifven af natten och tystnaden, känner jag dock leendet sväfva kring mina vissnade lappar, — lyssnar med stilla glädje till de harmoniska röster, som ur djupet af min själ höja sig i ödmjuka lofoffer till himmelen, och jag kan likna den ljufva klara frid, som omsluter mitt inre, blott vid det milda månans ljus, som i detta ögonblick gjuter sig öfver mossrosorna i mitt fönster.

Det var en tid, då allt inom mig var mycket annorlunda, då jag hatade världen och mig själf — då jag önskade att jag ej blifvit född.

I lifvets maj, under dessa vårdagar, då i hela den organiska naturen några droppar glädje tilldelas alla skapade varelser, då milda vindar vagga människan, och himmelen öfver henne hvälfver sig så hög och så klar: — då redan lärde jag att känna olyckan, och bitter var då min klagan.

Det var i min tynande själ som i den yttre världen, då i våra nordliga klimater mot vintern dagarne hastigt aftaga, nätterna bli längre och solen tyckes lik en döende blott resa sig upp för att vinka ett afsked och sjunka åter. Jag hyste ej det hopp att något för mig, likt ett nyår, skulle gifva tingens ordning ett omvändt förhållande; jag såg tvärtom bortom det aftagande ljuset blott en allt mera mörknande, sig öfveralit utbredande natt.

»Lycklige de döde, de lida ej mer! Lyckligare ännu de ofödde, hvilka aldrig lidit! Lycklige äfven I, beklagade dårar, som skratten under ert elände, som af era halmbäddar dragen stram för att fläta er kronor, som drömmen er stora och sälla. Med orätt beklagar man er! Ack, I kännen ju ej, — och er olycka är höljd af er galenskaps blommor. Lycklige I!»

Så tänkte, så klagade jag under det jag en afton med långsamma steg släpade mig fram i en af parkens mörkaste alléer på mina föräldrars gods.

Jag var ung och jag var olycklig — och aldrig, nej aldrig kan man känna olyckan så bittert som i ungdomen! Vid äldre år förslöas känslorna, — blodet flyter stillare, man är redan van vid att lida, — vägen är ej mer så lång till målet för alla lidanden. Men då smärtan hemskoch hopplös öfverraskar oss i våra unga dar, är dess rysliga nyhet förhöjd af känslornas ännu otämda kraft, hvad som väcker i hjärtat denna vilda fruktlösa strid emot ödet, hvars följd är misströstan och förtviflan.

Det är bojan som för första gången fängslar den fria handen, och smärtelifvets unga oerfarna slaf, som ser hastigt i bedragna förhoppningars afgrund försvinna skönhet, hälsa, kärlek, glädje, står ensam och tröstlös, — för andra likgiltig, för sig själf en fasa. Han tycker jorden sjunka under sina fötter, ropar till himlen om räddning eller åtminstone om tröst, och i dessa rysliga stunder är det förlåtligt om man väntar på underverk för att åter kunna hoppas.

Sjuklig krympling vid nitton års ålder, smög jag mig genom lifvet, skygg och dyster som en osalig skugga. Jag hade varit lycklig, därföre led jag nu mer. Ända till mitt sjuttonde år var jag full af lif och hälsa, — och så älskad, och ack! — så lycklig. Då kände jag mig god, tyckte världen så skön, trodde människorna vara änglar, och Gud allas fader. En långvarig sjukdom kastade mig vid denna tid på en plågobädd, hvarifrån jag uppsteg lytt och vanställd på det rysligaste sätt. Man ömkade mig i början, men snart vände man sig ifrån mig; — äfven min mor, mina syskon. Mitt hjärta blef bittert, — jag kände min inre försämring, och började tro mig öfvergifven af Gud som af människor.

En vårdad uppfostran, en mera förfinad bildning, som blifvit skänkt åt mina unga år, tjänade nu blott att för mig skärpa känslan af min olycka. Aldrig klappade ett hjärta inom människobröst med mera brinnande kärlek för frihet, verksamhet och de heroiska dygder, som historien i lysande exempel framvisar. Aldrig lågade mera entusiastisk täflingsandan i en ynglings själ. Cato, Brutus, Scipio, Regulus, dessa voro mina förebilder — jag skulle likna om ej öfverträffa dem alla — och mitt namn skulle, likt deras, äras af en ädel eftervärld. Ära och glädje under ett rikt, dygdigt och gagneligt lif - så var min första ungdoms hastigt flydda dröm. Fattigt medlidande, förakt, glömska - under ett onyttigt, sjukligt och glädjelöst lif — voro de rysliga verkligheter, som vid mitt uppvaknande slöto mig i järnhårda armar, — som ryckte mig ned ur min himmel — och förmörkade för mig hela världen — ochGud — och hans sköna sol — och hans barmhärtighet öfver hans skapade varelser.

Tviflet med sina knotande, aldrig besvarade frågor uppsteg i min själ, — och midnattligt mörker omslöt mitt oroligt klappande hjärta. En oändlig smärta rörde sig i mitt bröst tillika med andedräkten, som, motvilligt rosslande, steg fram och åter inom dess tryckta sköte.

»Och hvad har jag väl förskyllt för att så grufligt, så hårdt straffas? — Hvarföre skall jag vara så djupt olycklig?» frågade jag högt knotande, under det jag med tårfulla ögon såg mig omkring i den blomstrande natur, som stod så skön och rik omkring mig.

Det var en härlig juniafton. Solen var i nedgången. Allt var lugnt, — blott ett sakta sorl smög likt en hviskad kärleksförklaring då och då mellan löf och blommor genom lundarne. Allt tycktes njuta — jag ensam ledt — Jag önskade mig vara fågeln, som kvittrade, tanklöst gungande på gröna kvistar; blomman, som strålade så härligt, doftade så skönt; — fjäriln, som hvilade i dess sköt; — snarare ännu den mosslupna, lyckligt känslolösa sten, mot hvilken jag stödde mig: — allt utom människa — blott icke den lidande beklagansvärda människa jag var!

Vid stranden af en sjö, som på denna sida begränsade parken, och rundt om kringslöts af de skönaste stränder, hvilade jag.

O, huru ofta hade jag ej förr med ungdomslust och glädje på dess dansande vågor gungat min lätta julle! Huru ofta med kraftiga armar delat dess svala bölja, kysst den med varma läppar och i det klara djupet, som återspeglade en molnfri himmel, skådat bilden af mitt rena hjärta, af mitt friska lif! Som förr kransade ännu leende gröna stränder den stilla sjön, — som förr speglade sig i dess djup himmelens dunkla blå, — min julle låg vid stranden, allt var sig så likt, så vänligt likt! — Men jag var mig olik jag var ej mer densamme; allt återfann jag här, utom mig själf.

»Stilla bölja», tilltalade jag den i dystra tankar, »du kan ej mer bjuda mig glädje, ej mer smekande svalka den eld, som tär mitt hjärta, — dock än en dyrbar skatt vinkar mig ur ditt djup... I ditt sköte, som bar min första glädje, kunde jag finna min sista tröst förgätenhet, känslolöshet!Dö... hvila ... sofva ... om ock för alltid — i evighet — upphöra att känna — upphöra att lida — o huru ljuft!»

Jag lutade mig ned för att med brännande läppar vidröra det svala vattnet, men studsade hastigt tillbaka vid åsynen af min egen afskyvärda bild, som, lik min olycksgenius, mer än vanligt förskräckande steg upp emot mig ur det dunkla djupet. Jag kände mig såsom stungen af en orm. Det förekom mig som hade min brottsliga tanke oskärat den rena böljan, och en straffande ande stigit upp för att förebrå mig att vilja bädda en självmördares gral i det, som hade varit snart sagdt min oskuldsdags vagga.

Under orediga och plågsamma känslor fästade jag stirrande blickar på stranden midt öfver. Glada människoröster skallade därifrån, och snart kunde jag skönja huru i lustig midsommardans svängde sig brokiga par. Skratt och sång genljödo från klipporna rundt omkring. Jag steg upp, vände mig bort och gick djupare in i skogen.

Genom öppningen af en allé strålade mot mig de grant upplysta fönstren i mina föräldrars slott. Man gaf där denna natt en fest för att fira min äldsta systers återkomst till fädernehemmet. Skild därifrån sedan barnaåren för att uppfostras hos nära släktingar uti hufvudstaden, återvände hon nu, en älskvärd fästmö i blomman af sitt lif, och emottogs med festligheter, dem jag flydde — lika ifrigt som jag förr hade sökt dem.

»Ingen skall sakna mig, ingen skall komma ihåg mig», tänkte jag med bitter känsla under det jag aflägsnade mig, sökande mörkret och tystnaden, — »föräldrar, syskon, roen er, dansen, sjungen! — Aldrig skall jag sjunga, aldrig skall jag dansa, aldrig skratta mer!»

Nu danade musik ifrån slottet, och lät höra förtjusande toner af min älsklingsvals — de glada rösterna från stranden höjde sig starkare; — jag gick och gick och gick, - de förföljde mig. O, I alle olycklige vänner, som lika mig känt er utan glädje, utan hopp i världen, sägen i hvilken stund I djupast känden ert elände? Var det ej då vid andras oskyldiga glädje afund och bitter harm insmögo sig i era hjärtan ? Om det är smärtsamt att tycka sig oförskylldt lida, är det dubbelt smärtsammare att anse sig förtjäna det, då man för första gången finner sig låg och föraktlig. Jag kan ej beskrifva hvilken känsla af oändlig smärta för några ögonblick intog hela min varelse. Hela min kraft varsammanträngd på en enda punkt — i känslan af mitt lidande. Den var mig odräglig. »O min Gud, trösta mig! o min Gud, trösta mig», upprepade jag med en ihålig röst, för hvilken jag själf ryste. »Om du är barmhärtighetens Gud — så se till ditt lidande barn! Återgif mid hvad du fråntagit mig... eller öppna din himmel, — sänd mig en ängel, — en ängel, som skall säga mig hvarföre jag lider, — hvarföre jag blef till... eller förinta

mig... jag är ett stoft inför dig... upplös mig... förmäng mig med stoftet... förströ mig i vinden;... låt mig blott upphöra att känna... att plågas!» Denna vilda osammanhängande bön — ack, jag kände det! — var blott ett djärft och bittert knot. Alla jordens röster hade i denna stund kunnat ropa till mig, och jag hade ej hört dem. Blott en änglaröst, en omedelbar uppenbarelse, tyckte jag, kunde hämta mig lugn,— kunde återgifva mitt slocknande hopp, min tro på det som förr hade varit mig så heligt, så visst, så kärt — och som nu, för min känsla vacklande och höljdt i dunkel, lämnade mig utan ett enda stöd!

Hvar och en likt mig hastigt och oväntadt störtad i olyckans djup, skall känna som jag. Man skulle ej vara så olycklig, om man ej med förlusten af alla jordiska förhoppningar äfven ofta förlorade tron på en vis och barmhärtig Gud. Denna röst, denna nådefulla röst, som ropar till oss, att en sparf ej faller obemärkt till marken, mycket mindre en af oss; — att våra hufvudhår äro alla räknade: — denna röst är ej hörd under passionens storm; — och om än den banar sig väg till vårt bröst, förmår den ej alltid stilla de upprörda vågor, - ty det vilda, otåliga hjärtat fordrar till borgen för dess sanning att erfara däraf en ögonblicklig verkan: — och då vid vårt knot ingen tröstande känsla stiger ner i det upproriska hjärtat, — ingen himlens röst låter höra sig - då vårt öde ej förändras, vår plåga förblir densamma... då förtvifla vi, — då... ack, huru olyckliga äro vi ej då!

Jag gick med blicken stirrande i natten, och jag förekom mig såsom ett nattens barn.

På en gång föll det mig centnertungt på hjärtat att hvad jag led, hvad jag kände, var blott ett upprepande af hvad andra före mig och med mig ledo och kände. Millioner människors blodsvett, millioners tårar hade före mig sköljt och skulle ännu efter mig skölja den smärtoban jagvandrade; och under rysningar såg jag i tanken, som grinande spöken, mörkare än natten som omgaf mig, tåga förbi alla människosläktets lidanden och eländen, — kroppens, hjärtats, inbillningens lidanden, dessa aldrig tröttade harpyer, som ej lämna den olycklige förrän han som benrangel räcker döden en broderlig hand... och i mitt eget, i alla lidandes namn upphof jag ett genomträngande, smärtfullt knotande rop och höjde anklagande mina blickar till stjärnorna. I stilla ostördt majestät tågade dessa klart tindrande öfver mitt hufvud, och denna obevekliga ordning, detta himmelens eviga orubbliga lugn, så stumt för smärtan uti jordiska bröst, väckte uti mitt iskall förtviflan.— »Låtom oss dö!» ropade jag i tanken till mina olycksbroder; »låtom oss dö!... Då blir allt slut... vi ha ingen vårdande Fader i himmelen.»

Förlåt, o högsta godhet, högsta barmhärtighet, de svage förblindade, som, i smärtans yra, tro att ingen sol finnes bakom sorgemolnen, — som, förvillade af plågornas eld, tvifla på att du i din eviga barmhärtighets skatter har balsam nog äfven för de sår, som ej läkas förrän i döden.

Förlåt dem deras otålighet, deras knot! Förlåt dem! — Ack, de lida, — och stundens helvete är dem närmare än evighetens salighet.

Jag hade satt mig ned och kände med ett dystert välbehag, huru nattfukten trängde igenom mina kläder; — jag hoppades att min försvagade hälsa ej skulle motstå detta — och min enda önskan var nu döden. Antingen såsom förare till vänligare öden eller som tillintetgörare af min plågade varelse var den mig välkommen, mig kär, och innerligen af mig påkallad. Ingen skulle gråta öfver mig, — alla de mina skulle lika med mig anse min död för en vinning. Jag visste det, jag visste det för väl!

Emot midnatten tystnade musiken, och jag hörde huru de dansande på stranden under gladt sorl småningom aflägsnade sig. Allt blef slutligen tyst. Det hade mulnat, och stjärnorna, hvilkas skimrande prakt hade tyckts mig gäcka min smärta, voro skymda af moln. Hela nejden låg insvept i dyster skymning, och på afstånd hördes åskan sakta mullra. Detta allt, mera öfverensstämmande med mitt inre, gjorde mig obeskrifligt godt. Jag kastade mig ned mot jorden och grät bitterligen. Jag grät länge, och kändedärunder en välgörande lättnad. Mildare känslor trängde in i mitt hjärta och stredo mot de bittra. Åter och åter kommo de tankar, som voro mig så kära, om en lön bortom tiden för tåligt burna lidanden, — om en vis, allt vårdande Fader. Till honom förmådde jag efter en stund med ett mera undergifvet hjärta bedja. Jag bad... bad om tröst — om ljus och styrka, med denna brinnande outsägliga bön, hvars kraft tyckes kunna öppna himmelen och tränga med hjärtats suck fram till den Eviges tron. Jag hade rest mig upp under det jag bad, men sjönk snart af känslor! och smärta utmattad till jorden åter, nästan lika beröfvad tankar som krafter, och blott dofva jämmertoner trängde sig i bedjande mening ur mitt flämtande

bröst.

Natten var varm och så lugn, att ingen vindfläkt andades; dock förekom det mig stundom som hade en darrning gått genom löfven på popplarne, under hvilka jag låg med ansiktet mot jorden, och hvar gång gick en ofrivillig rysning genom min kropp. Trenne gånger tycktes mig att en hand lätt och smekande strök öfver mitt hufvud, och vid den ljufva rörelse jag däraf kände, vaknade hos mig med liflighet ett älskadt barndomsminne. Så var det som Maria, mina barnaårs lilla älskarinna, smekte mig då vi, trötta af lek och språng, hvilade bredvid hvarandra i det mjuka gräset. Så var det jag kände, då den lilla ängeln från sin dödssäng höjde sin matta hand och förde den (då hon ej kunde tala mer) liksom välsignande öfver mitt hufvud.

Var hon i denna stund nära mig? Var den förklarade jordens ängel af den Allbarmhärtige sänd att hugsvala mig? O huru klappade mitt hjärta, då dessa tankar uppstego i min själ.

Jag trodde med visshet att något öfvernaturligt var mig nära, men ehuru håren reste sig på mitt hufvud, kände mitt hjärta ingen fruktan. Hvad fruktar man väl för, då man är djupt olycklig? Ja, själfva andevärldens dystraste uppenbarelser förskräcka då ej mera. De rysningar, de inge, äro välkomna... de vederkvicka, de höja oss öfver den jordiska smärtan... och synas mindre fasliga än denna. Men då det är trösten, som vi ana uti en älskad skepnad nalkas oss ur det okända riket — vid hvars port alla människosnillets facklor slockna — då blir allt tyst i det stormande bröstet, och det är i tillbedjande väntan som alla pulsar slå. Så verkade tanken på Marias närvarelse imin själ. Jag ropade henne sakta vid namn — bad henne att lägga sin hand på mitt hjärta; — och under en känsla af frid och ljuf ro, som jag aldrig förr erfarit, sjönk jag i en slags drömmande dvala. Jag tyckte därunder mig se Maria hvitklädd och obeskrifligt skön sitta bredvid mig, hållande i handen en palmkvist, med hvilken hon fläktade på mig... medan jag, ur stånd att tala eller redigt tänka, nöjde mig med att för några ögonblick endast känna huru väl mig var.

På en gång kände jag Maria fatta mig vid handen, och tyckte mig under rörelser af obeskrifligt välbehag sväfva vid hennes sida öfver jorden upp mot himmelen. »Jag är död!» tänkte jag, och en outsäglig känsla af glädje genomströmmade därvid min själ.

Jag ville vända mig om för att än en gång se denna värld, där jag så mycket lidit; men töcken skymde min syn.

Allt tjockare flöto kring mig molnen och drogo kring min varelse en allt tätare slöja. Jag kände hur deras kylande fukt svalkade mitt bröst och mattade elden, som dref hjärtats oroliga slag. »Det är godt!» tänkte jag, »dessa äro grafvens svepningar, dödens omfamningar;... huru skönt de kyla! Snart... snart skall jag förvandlas!» Jag tyckte åter dunkelt att jag ej än var död, blott döende. Mina sinnen förslöades med hvart ögonblick... för min syn hvälfde allt oredigare molnen... sakta som från aflägsna skogar susade det för mina öron. Klart och lugnt bibehöll jag dock känslan af den mig ledande handen, äfven i den stund då jag tyckte mig nästan helt och hållet förlora medvetandet af min egen varelse.

En hastig känsla af plåga, som lik ett dolkstygn for igenom mitt hjärta, väckte mig åter till sansning och känsla af mitt lif. Jag fann mig liggande mot jorden som nyss förut, och skulle ansett mig haft blott en dröm, om jag ej ännu känt den lena varma handen som omslöt min. Jag var matt och kraftlös. Utan att upplyfta hufvudet ropade jag med smärta: »o Maria, hvarföre tog du mig ej upp till ditt ljusa hem? Hvarföre är jag ännu på jorden, där man lider så mycket och så hopplöst... hvarföre, ack hvarföre måste jag lefva ännu?» — »Gud vill det!» svarade en röst ljuf och melodisk som vi föreställa oss änglarnes. Otåligt knotande frågade jag: »och till hvad ändamål skall jag lefva och plågas?» — »För att bli bättre själf, att gagna andra.»»Usla mask, som jag är, genom hvad skall jag kunna gagna andra?» — »Genom ditt tålamod, genom exemplet af din undergifvenhet.» — »Ack, jag har kraft att känna mitt lidande... ej att bära det!» — »Bed!» - »Guds bild är skymd i mitt bjärta... jag kan ej bedja! Jag har sett plågans afgrunder... förstått mänsklighetens eländen... och jag ser ej mer... jag förstår ej Gud! O, vredgas ej, du rena, heliga ängel! Du som sett hvad som är doldt för oss... du som lefver i ljuset... se barmhärtigt till mörkrets son... upplys mig... trösta mig!...» — »Ja, jag skall trösta dig!» — — »Säg, förbarmande ängel,... har den evige sändt dig till mig ?» — »Han har sändt mig till dig.» — »Hans öga ser den krälande plågade masken? Jordens lidande varelser äro då ej af honom obemärkta?» — »Han ser, han räknar dem alla!» —»O Maria, säg... om Gud

är allgod och barmhärtig... hvarföre, hvartill alla människoeländen och smärtor?» ... »Vare det dig nog att veta, att han skall trösta och utplåna dem alla.» — »Jag kan ej fatta denna tröst... jag förstår ej huru någon sällhet kan uppväga smärtan!... Lyckliga ängel, som redan i barndomen togs bort ifrån jorden,... ack, du har ej känt dess plågor... du förstår dem ej!... Hör deras offer tala genom min mun... hör! Och om detta okroppsliga väsende än kan hysa människokänslor... om detta hjärta, vigdt med himmelens salighet, ej blifvit kallt för främmande lidanden, så rys!» Och ur djupet af mitt upprörda hjärta ropade jag; »vi lida... vi lida! Vi ropa om hjälp... och jorden öppnar sina afgrunder, och himlen ser kall ner och gäckar oss... och hånskratt skallar i rymden! Förtviflans natt betäcker oss... rofdjuret sitter vid vårt hjärta och sliter stycke efter stycke... och gnager och gnager... vi ropa på döden — men döden kommer ej... vi förbanna vårt lif... vi häda»... jag teg, genombäfvad af rysningar.

Allt förblef ett ögonblick tyst, och jag sökte med ett krampaktigt bemödande döfva alla mina sinnen,... af fruktan att höra detta hånskratt, att se dessa afgrunder, att känna dessa sönderslitningar, dessa marter.

»Hör!» sade, på en gång stark och ljuf som harpoklang» änglarösten, »hör ifrån mig de jordiska lidandes segersång uti de ljusa himlar, där de alla en gång skola samlas!» Och jag hörde änglasången på en gång som röster ur skyn och likväl mig helt nära:O jordiska smärta, Hur kort var ej du!

O frälsade hjärta, Hvad salighet nu! Af plågorna renadt, Med Gud nu förenadt!

Mot himlen den höga, Ur sorgernas dal, Lyft, broder, ditt öga Och glöm dina kval. Se hemmet det klara, Där godt är att vara!

Se hemmet! Ack jorden, Det främlinga-land, En stig blott är vorden Till ljusvärldens strand, Och fäderne-huset Här strålar i ljuset.

I stormande plågor Förtröstande *där,* På salighets vågor Nu gungande *här,* Vi segern ha vunnit Och målet vi hunnit!

Ej mer genom tårar Mot himlen vi se, I eviga vårar Vi lefva och le, Och *kärlek* är lifvet, Som här oss är gifvet.

Ej tviflet, det grymma, Här skakar vår tro, Här töcknar ej skymma, Här villor ej bo; Men sanningen rena Här strålar allena.Ja,flyktad är natten, Af vintern blef vår, Och lefvande vatten I lifsfloden går, Och frukten af striden Är himmelska friden!

Sången tystnade, men jag tyckte mig höra den ännu. Smärtan i min själ teg stilla. Jag kände alla mina bittra känslor småningom upplösa sig och gifva rum för milda och tröstande. Ljufva tårar runno utför mina kinder, och någonting likt den nyss besjungna friden intog för ett ögonblick min varelse. Snart likväl återvaknade plågan, och tviflen stego åter ur djupet af min själ. Jag knäppte ihop mina händer och bad: o förbarmande, milda ängel! — förlåt min svaghet; — öfvergif mig ej, fortfar att ge ljus åt min själ! Detta lif, för hvilket vi här kämpa och lida, o säg — hvad är det väl? — »Det rätta lifvet, det sanna, hvaraf detta jordiska blott är skuggan. Ett evigt stigande, ett evigt närmande till Gud, sanningens och salighetens källa. Detta ljus, denna frid, den helgelse och rena glädje, som vi här förgäfves söka — se! vi skola finna dem där!» — »Ack», svarade jag dyster, »natten omger mig — jag kan ej fatta ljuset.» — »Se morgonrodnaden gryr», utropade rösten, »se hur den sprider ljus omkring oss, hur i klarhet, skönhet och sanning stå fram alla föremål, nyss höljda i nattliga skuggor. Så skall äfven vid evighetens morgon dess sol låta uppgå ljus öfver alla lifvets gåtor. Då skall du förstå hvarföre du lidit; förblif blott god, förblif blott undergifven — och allt skall bli godt. Smärtans son, äfven du skall en dag dricka ur sällhetens bägare!»

»Och de arme förvillade, som olyckan gör till brottslingar, som olyckan förnedrar — hvilket öde väntar väl dem?» — »Gud är barmhärtig och rättvis, tillbed honom!» »Och de onda — de som ett rysligt öde tyckes ofta från vaggan ha bestämt till bröders plågoris ?» — Ängeln teg en stund, men sade slutligen med mildt och högtidligt allvar: »hvartill dessa frågor, denna oro, stoftets barn? Gud är! tillbed Gud!» Det ljusnar i min själ. »O», sade jag sakta, »jag förstår dig, Gud är Gud, och det säger allt; - äfven min Gud», tillade jag med djup och ljuf känsla; »och din Fader!» sade änglarösten, »Ja - min Fader — och en Fader somförlåter! O Maria, säg, —

om jag, för svag att bära min plåga, självfilligt nedlägger ett lif, som jag känner odrägligt, skulle ej denna Fader mot sitt olyckliga barn räcka förbarmande armar?» — »Låt icke förvilla dig», svarade rösten, »den som sjunker tillbaka för pröfningen, kan ej förtjäna att belönas. O, lid med tålamod, hoppas med förtröstan! Beröfva dig ej den sköna lön som väntar dig — Guds välbehag, ditt eget samvetes goda, rena vittnesbörd, deras välsignelser, som du på jorden styrkt och hugsvalat!» »Men om jag ser mig vara en börda för andra som för mig själf, om...»

»Gör det rätta och tillbed Gud!» svarade rösten med strängare allvar. Jag kände smärta. Nedslagen sade jag slutligen: »lifvet är långt — oändligt långt för den olycklige, som på jorden ej har att vänta förändrade och bättre öden, och det slutliga målet för lidandet synes honom för aflägset att kunna verka till beständig lindring för alltid återkommande smärtor. Du, som under njutningen af evigt stigande saligheter ej mäter, ej märker arenas lopp, du kan ej tänka dig dagens, timmans, ja minutens oändlighet för den olycklige, som räknar sina plågor med sina pulsslag! — Om du, himmelska tröstarinna, alltid vore nära mig, skulle jag ej klaga; — men då du åter uppfar till det ljusa hem, hvarifrån du af barmhärtighet nedsteg — ack, hvad skall det blifva utaf mig? Huru skall jag kunna bära dessa långa, tunga stunder, som själens och kroppens förenade plågor göra så odrägliga?»

»Jag skall ej öfvergifva dig!» svarade ängeln, hvars röst blef åter oändligt vek och mild, — »jag skall hjälpa dig att bära dessa stunder, att mindre känna dessa plågor. Gud har öfverallt utsått tröstens och glädjens frön, vi skola söka dem tillsammans. Undergifvom oss — och allt skall bli godt! — undergifvom oss och friden skall nedstiga i våra hjärtan! Tillsammans skola vi bedja Gud! — tillsammans söka dina smärtors lindring, och då du behöfver gråta, skall du ej mer gråta ensam.» Och här liksom kväfdes af rörelse ängelns röst.

Gjuta äfven de odödliga tårar? tänkte jag, och öfver all beskrifning förvånad så väl öfver orden som öfver rörelsen, som åtföljde dem, reste jag mig upp och vågade för första gången fullt betrakta den hvita gestalt, som satt vid min sida. Darrande sökte jag Marias kära och välkändadrag. Jag fann dem ej. Ett skönt, mig främmande anlete, öfverhöljdt af medlidsamma tårar och bestråladt af den gryende morgonrodnaden, böjde sig mot mitt, och en varm, mjuk purpurmun tryckte på min panna en ömhetsfull kyss. »O. min bror, min älskade bror!» hviskade samma änglaröst, som så hade trängt till mitt hjärta, »känn igen din syster, som Gud har låtit komma till dig för att älska och trösta dig, som aldrig mer skall öfvergifva dig!» - och jag kände mig tryckt i hennes armar.

Min förvirring var en stund så ytterlig att jag trodde mig ha förlorat mtna sinnens bruk.

På det innerligaste, mest ömhetsfulla sätt sökte min syster stilla spänningen i min själ. Hon slöt mig i sina armar, lät mitt hufvud hvila mot sitt bröst och liksom söfde med ljufva smekande ord mina upprörda känslor. Jag blef småningom lugnare, men kunde på länge ej öfvertyga mig om att blott min uppdrifna inbillningskraft hade låtit mig anse för en ängel — dock, hvad säger jag, — var det ej en ängel, fastän ännu i jordiska höljen, som Gud hade sändt till min tröst! — o, hon var det i ordets skönaste bemärkelse, och med hvart ögonblick kände jag det djupare. För att sprida fullkomlig klarhet i min själ, sade hon mig med få ord hvilken händelse fört henne till mig. Underrättad om min sjukdom, dess följder och min olyckliga sinnesställning, hvilken mina glada och lyckliga bröder beskrifvit såsom gränsande till vanvett, hade hon genast vid sin ankomst till fädernehemmet frågat efter mig, och fått veta att jag, dyster som vanligt, släpat mig ned i parken. Då hon tämligen sent på natten åter underrättade sig efter mig och hörde att jag ej ännu var återkommen, smög sig denna älskvärda syster, under förevändning att gå till hvila, ifrån balen och ned i parken för att där i nattens tysthet uppsöka sin lidande bror. Hon ville ropa mitt namn, då ljudet af mina jämmertoner nådde hennes öra och förde hennes steg till det stället, där jag, förkrossad af smärta och nästan vanmäktig, hade dignat ner. Hon nalkades mig sakta, dröjde tyst vid min sida, hörde mig ropa Marias namn, bedja henne att hugsvala mig, och hennes klokhet och godhet ingåfvo henne att begagna sig af den förvirring, min häftiga sinnesrörelse och upprörda fantasi förde mig uti, för att bibringa mig tröst på ett sätt, som på mitt öfverspända sinne skulle göra största intryck. Mot slutetaf vårt samtal, djupt upprörd af mitt lidande, trodde hon att den jordiska, älskande systern skulle kunna förmå, mer till min tröst än den till andevärlden hörande älskarinnan, och hon lät sin känsla för mig tala. »Min bror» - så slutade hon sin förklaring — »var ej missnöjd med mig därföre att jag var din ängel! Maria skulle dock ha lämnat dig — och jag skall aldrig, aldrig öfvergifva dig!»

Jag kunde ej komma ifrån min förvåning. »Och dessa orakelsvar som du gaf mig?»

»Du skall finna deras grund i evangelium; där är tröstens och vishetens källa;... vi skola lära hvarandra att hämta därutur.» — »Och denna ljufva tröstefulla sång», — sade jag med tårfulla ögon »den var då endast en dikt?»

»Den var sanning — som, ehuru svagt af mig uppfattad, fördes i den form, uti hvilken du nu hörde den. Då vi en gång uti bättre världar skola höra de jordiska lidandes segersång, då vi själfva däri skola blanda våra röster, — o min bror, huru olika — huru hänryckande olika, skola dessa evighetens harmonier synas oss, jämförda med svaga, jordburna toner! — Himmelska saligheter, dem intet jordiskt öga sett, intet öra hört, intet människoförstånd är gifvet att begripa — o huru skulle väl en dödlig röst sjunga er värdigt? Tålige lidande! er blir det gifvet en gång.»

»Ja», svarade jag innerligt rörd, »jag skall kanske en dag med dessa få förena min röst, — men du min syster skall sjunga än skönare hymner bland jordens lyckliga uppståndne, — salig här och salig där — du Guds ängel!» Min syster svarade ej, men såg upp till himmelen med en blick så uttrycksfull af tålig undergifvenhet, som om hon förutsett att hårda öden skulle träffa äfven henne och på förhand frambure offret af sin vilja.

Hon hade tagit min arm under sin och förde mig sakta mot hemmet tillbaka. Allt mera ljusnande dager skingrade skuggorna omkring oss; morgonvindar spelade bland löfven, och det ljufvaste fågelkvitter höjde sig i den friska, balsamiska luften. Bilder syntes mig alla dessa af rörelserna i min själ. Äfven i mitt nattomhöljda inre hade dager uppgått; jag kände tröstens milda fläktar, jag hörde hoppets sång. Tigande gingo min syster och jag bredvid hvarandra, men hennes strålande blick, ömsom fästad på mig, ömsom sväfvande öfver de behagliga föremålen omkring oss,och därifrån lyftad mot himmelen, tycktes mana mina känslor att följa hennes i deras heliga flykt.

Solens första strålar förgyllde slottets fönster då vi nalkades det, — samma fönster, hvilkas skimrande ljus för några timmar sedan hade gjort på mig ett så plågsamt intryck. Nu betraktade jag dem med helt förändrade känslor, och vändande mig mot den stigande dagens fackla med djup och ljuf rörelse uttalade jag sakta Thomsons härliga bön : »Ljusets och lifvets Fader! Du högsta goda! O visa mig hvad som är godt — uppenbara dig själf! Fräls mig från dårskap, fåfänga och last, från hvarje låg känsla, — och föd min själ med kunskap, dygd och samvetsfrid, helig, sann, aldrig slocknande lycksalighet!»

Jag kände med förtjusning mitt hjärtas förändring. Det nattliga uppträdet hade gjort på mig ett djupt intryck, och ehuru naturligt allt därvid hade tillgått, måste jag dock tillskrifva det en öfvernaturlig ledning. I smärtans och förtviflans stund hade jag påkallat en ängel, och en ängel var till mig nedstigen med tröstens och hoppets vänliga, länge saknade ord. Den förklarade Marias röst hade knappast hos mig kunnat verka en större förvandling än min milda systers.

Hon var en af dessa få varelser, som synas vara ställda på jorden enkom för att mildra dess eländen, och i hvilkas rena själar himmelen liksom intryckt sin bild. Mild, ljuf, vis, allvarsam gick hon genom världen, en högre ande lik, som deltager i lifvet endast för att förljufva det för andra. Hon hämtade sin sällhet endast ifrån andras, och om hon aldrig bittert kände andras smärtor, var det därföre att hon hade sin blick nog stadigt fästad på målet för resan genom lifvet, för att icke låta besvärligheterna under vägen dit störa hennes sinnes klarhet. Och just detta lugn i hennes själ gjorde att hon klokt och rådigt kunde fatta och använda de rätta medlen för att mildra dem.

Jag erfor snart det välgörande inflytandet af hennes hulda och visa ledning. Hon lät ej den ögonblickliga lyftning, som hade blifvit gifven min själ, återfalla till modlöshet, utan uppehöll den och sökte förvandla den till lugn och sansad, självständig kraft.

Hon insåg innan kort, att äregirighet var min hufvudpassion, och tillintetgörandet af allt, som tycktes kunna lofva den framgång, en af de förnämsta orsakerna till mindjupa svårmodighet. Hon dömde klokt att denna affekt såsom alla själens starka, — svårligen skulle kunna hastigt kufvas, och sökte blott gifva den en annan riktning, ett bättre, ädlare, mindre egoistiskt mål, och hvilket för mig ännu var en möjlighet att uppnå.

»Du kan ej», sade hon under våra förtroliga samtal, »blifva en Scipio, en Camillus, en Leonidas, men du kan blifva en Sokrates, en Plato, eller, hvad ännu bättre är, du kan likna en af dessa kristendomens apostlar, hvilkas

namn och hjältemodiga dygd ha förtjänt den jordiska odödligheten. Tro mig, min bror, världen behöfver för sin lycka flera vise än hjältar; och den lycklige ädle, som skänkt människosläktet någon tröst, någon vederkvickelse, kan dö med ett skönare medvetande, än det som förljufvade Epaminondas sista stunder.»

»Du har af naturen fått utmärkta förstånds gåfvor, minne, tankekraft, — öfva och odla dessa. Du har kunskaper, — arbeta på att förvärfva dig flera och grundligare. Bildningens fält är omätligt, och de blommor det bär äro ädla eterneller. Ju rikare din skörd blir, ju mera (för att fortsätta min liknelse) moget och kärnfullt du insamlar, ju mer skall du med frukten af ditt arbete kunna rikta den stora, behöfvande, hungrande mängden, och förtjäna närvarande och kommande släktens välsignelser. Låt oss blott aldrig förgäta att allt hvad vi företaga och utföra, om det skall vara verkligt godt och välgörande, bör vara till Guds rikes nytta.»

Så talade min goda syster, mindre, som jag tror, i öfvertygelse om min förmåga att uppnå de härliga förebilder hon för mig framställt, än för att upplifva och elda min sjunkna själ. I samma mån som min jordiska framtid åter öppnade sig för mig, vaknade mitt mod och mina krafter. Horisonten liksom vidgade sig för mina blickar. Hoppfullt sträckte jag åter ut mina armar mot den uppgående solen, uti hvilken jag nu som förr såg bilden af det ljus, som skulle bestråla mitt jordiska lif.

Jag började arbeta för mitt nya mål med all den ifver, som min svaga hälsa tillät, och hade väl gjort därutöfver, om ej min milda och kloka syster äfven här stått vakande och varnande vid min sida.

Hon förmådde mig att söka förströelser, och genom angenäma lätta sysselsättningar eller tidsfördrif muntramitt sinne och stärka mina krafter. Jag hade fallenhet för teckning. Hon uppmuntrade mig att öfva denna sköna, allvarsamma konst, som, under det den ger oss förmågan att föreviga kära minnen, låter oss glömma den närvarande, oss tryckande stunden. Huru många gånger, då jag på papperet sökte fästa hennes milda drag, har jag ej förgätit mig själf, hela världen, tiden, och allt som kunde vara obehagligt och tungt, under det hela min själ med njutning lefde i mitt kära arbete! Huru många gånger vid aftecknande! af landets behagliga och friska föremål, de lummiga träden, den lugna sjön, de djärfva höjderna, de skuggrika dalarne, de betande kreaturen, den snygga kojan med torflagdt tak, och öfver detta den med genomskinliga skyar betäckta himmelen, ha ej känslor af frid och stilla välbehag genomträngt mitt inre!

Det stora villkoret för all ren njutning är, att hjärtat måste vara fritt från hvarje bitterhets rot, hvarje harmens och afundens känsla, och utur mitt voro dessa sällhets-störare inom kort alldeles utplånade.

Jag hade läst historien med samma sinne, i hvilket barn betrakta ett grant spektakel, med beundran för det lysande och stora, utan att sammanbinda och omfatta något i helhet. Jag läste den nu åter, sedan åren, och ännu mera olyckan, hade mognat och utbildat mitt förstånd, och erfor vid denna läsning ganska förändrade intryck.

Vid betraktandet af världens öden försvann för mina blickar mitt eget. Då min tanke genomfor seklerna, tycktes min lifstid förlora sig i dessa såsom droppan i hafvet, — och då millioner olyckor låga blottade för mina blickar, rodnade jag att tänka på mina egna. Jag lärde med ett ord att glömma mig själf. Och då i dessa häfdernas taflor mitt svaga öga blott kunde skönja ett oredigt hvimmel, då jag där förlorade spåren af en vis och vårdande försyn, då jag på jorden endast såg ett ordningslöst växlande af villor, oreda, elände, då förde min syster min blick upp mot himmelen.

Jag såg till himmelen och lyssnade till rösterna från de gode och helige på jorden, som i striden, i smärtorna, i döden hafva upphöjt sig med förtröstan, glädje och öfverjordisk kraft, för att förkunna oss ett högre mål än sällheten på jorden, ett annat hem, ett högre ljus; — lyssnande till odödlighetens löften och till aningarne i min egensjäl, lärde jag att djupt i mitt hjärta omfatta den hugsvalande tro, som redan här i lifvet sprider klarhet i dess dystraste natt.

Jag såg upp till himmelen. Ljuset kommer ofvanifrån. Det strålade neder i min själ. Jag förstod att här nere allt var blott begynnelse, och hoppfull och glad fattade jag åter min vandringsstaf, lugn för mitt öde, viss om mitt mål. Från denna stund erhöll mitt hjärta en stadig frid, och det blef mig ej svårt att omkring mig finna många sällhets- och glädjeämnen, af hvilka jag kunde bygga min trefnads hydda på jorden. Bland dessa har jag nämnt

angenäma och förströende sysselsättningar, och jag skall tillägga — sällskapslifvet, — ej det stora, hvilket alltid förblef mig motbjudande, och uti hvilket jag, i anseende till mitt yttre, äfven blott kunde väcka motbjudighet; men det inom min familj och med mina vänner, hvilka ej allenast fördrogo, utan med godhet sökte mig, då jag småningom lärde att ha roligt af deras glädje och äfven bidraga därtill, fastän ofta nog blott som en blind musikant till dansens nöje.

Min syster och jag använde båda möda på att göra mitt af naturen häftiga lynne mildt och gladt. Hon genom varningar, vänliga råd, men förnämligast genom sin ömhet, sin omsorg att omgifva mig med små njutningar, dem ingen förstod bättre än hon att framlocka och krydda. Jag genom vaksamhet öfver mig själf, kufvande af all retlighet och ömtålighet, och för öfrigt genom fullkomlig hängifvenhet till hennes ledning.

»Den», sade hon, »som saknar yttre behagligheter, och som beständigt behöfver andras omsorg och vård, bör ännu mer än andra beflita sig om att förvärfva detta milda, vänliga, älskvärda lynne och sätt att vara, som allena är nog för att vinna andras tillgifvenhet, — och som gör dem alla små omsorger så angenäma, alla större så lätta att bevisa.»

Jag följde hennes råd. Jag bemödade mig att vara älskvärd, — jag blef älskad, och kände djupt sällheten att vara det.

Den första stora smärta, som träffade mig efter min återgång till lifvet och glädjen, förorsakades genom den, som förr så ömhetsfullt tröstat mig. Ack, min änglalika syster måste, som hon anat det, själf på jorden erfara sorgens bitterhet. Hennes man, — en man på allt sätt hennevärdig, och med hvilken hon lefde ett änglalif, — dog hastigt, och honom följde kort därefter hennes späda och enda barn. Så lugn, så mild, som hon fordom till mig hade sagt: »undergifvom oss!» upprepade hon nu för sig dessa ord, — och var fullkomligt undergifven. God och vårdande, som förr, bibehöll hon den klara fridfulla blicken, uppmärksam på andras önskningar och behof, men man kände att något var förändradt hos henne, — hennes glädje var borta, — den var i himmelen. Hennes lif på jorden var blott därefter ett sakta sjunkande, ej det af en flämtande och slocknande flamma, men af en nedgående sol, som, då den med klara, fastän döende strålar, lyser sitt farväl öfver denna värld, går att tända dem med nyfödd kraft och renhet i en annan.

Hon var ej mer!... och ensam — och öfvergifven af henne — fruktade jag en stund att ha förlorat mig själf — men snart kände jag att hon och hennes tröster lefde kvar i mitt hjärta som skyddande änglar. Jag samlade mina krafter och förblef himlens vilja undergifven.

Ifrån det eviga hem, där hon lefver salig och återförenad med sina älsklingar, kanske kastar hon stundom en blick på den tacksamma bror, hvars goda ängel hon var på jorden. O att denna blick aldrig måtte finna mig ovärdig! — att denna rena blick måtte ej utan välbehag se ned i ett rent och helgadt hjärta! Mitt lif har väl ej svarat emot den lysande bild vi däraf tillsammans på förhand utkastat. Jag har ej blifvit en Sokrates eller Plato, men ändå vis nog för att ej gråta däröfver. Vi — isynnerhet jag, — hade alltför mycket trott på mina förstånds och snilles krafter. Jag kände snart att min förmåga att uppfatta och tänka i stort var ganska begränsad. Något — jag vet ej hvad — jag tyckte min egen hufvudskål — bildade för mina tankar, komna till en viss punkt, en mur, lika oöfverstiglig för dem, som för min fot väggen i mitt rum, och mitt snille var, tyvärr, af den beskaffenhet, att dess flykt förde mig snarare uti molnen än utur dem. Jag måste således äfven här sänka mina äregiriga förhoppningar, och fann mig, då jag efter någon fruktlös strid och sträfvan ändtligen bekvämade mig därtill, dess bättre däraf.

Min syster hade framför allt vändt mitt sinne till religionen, och denna lugnarinna af mänskliga passioner göt äfven sin stillande olja på min äregirighets och världsligafåfängas vågor. Och i sanning, då vi erkänna oss vara blott redskap i försynens hand, af henne skapade, huru dåraktigt är det ej att vilja vara annat än det hon ämnat oss till!

Erkännande således min oförmåga att höja mig öfver medelmåttan i all kunskaps och förstånds väg — har jag upphört att sträfva därför; ocli försakar därföre lugnt en ära, som ej blef mig ämnad, — och den värdigare än jag skolat njuta. Dess mera möda använder jag på att förädla den del af mig själf, för hvilkens fullkomnande ingen

mur, »hit skall du gå och ej längre», blifvit satt, utan tvärtom oändligheten blifvit öppnad. Hvar och en, som allvarligt börjat detta arbete, skall finna att han bildar sin egen sällhet.

Inom den krets min inre syn "kan öfverse, söker jag noga och klart uppfatta allt, använda och tillämpa det så, att det verkligen blir gagneligt för andra och för mig. Jag är efter min förmåga verksam i det yttre lifvet; — och aldrig lindrar jag en kroppens eller själens plåga för en af mina likar utan att däraf erfara en tillväxt i min egen lycka. Då min kropps sjuklighet tvingar mig till overksamhet, — är jag stilla, och sysselsätter mina tankar mera uteslutande med den sköna framtid, som religionen öppnat för oss bortom sorgernas värld. Genom mitt tålamod under plågorna, och mitt, om ej alltid glada, dock ständigt vänliga lynne, söker jag göra de omsorger man ägnar mig ej obehagliga för mina goda vårdare, och låta mina syskon isynnerhet känna, för deras eget väl, huru lätt ett i Gud gladt och undergifvet sinne kan bära yttre vedermödor. De äro goda och älskvärda och jag är lycklig nog att kunna anse mig vara för dem en kär börda. Jag vet, och säger det med glädjetårar, att ingen bland dem är, som ej gärna gåfve några dagar af sitt lif för att förlänga mitt. Och likväl kan jag ej gifva dem annat än min — uppriktiga vänskap... föga göra för dem annat, än någon gång tänka för dem, och alltid känna med dem. Mitt sjukrum är ömsom deras biktstol, ömsom deras konselj-sal och ofta äfven deras glädje-tempel, — ty då de äro lyckliga, vilja de lika gärna glädja mig genom åsynen af deras sällhet, som jag gärna vill se den och deltaga däri.

Mina föräldrars kärlek är mig återskänkt, sedan jag ej mera förbittrar deras dagar genom otåligt knot öfvermitt öde. Ack, har jag nu väl skäl att klaga öfver mitt öde! Min framtids himmel står klar och mitt närvarande lif är angenämt. Jag älskar flera dygdiga och älskvärda människor, intresserar mig i deras öden, och är af dem älskad åter. Jag kan göra något godt, — mitt hjärta har frid, — men allt hvad jag nu är, hvad jag nu äger, o min goda syster, det har jag ifrån dig. Du väckte mig ur förtviflans djup, tryckte mig till ditt älskande bröst, gaf tröst åt min själ, lif åt mitt mod, — nytt mål åt mina krafter, mildhet åt mitt sinne! När jag anropade himmelen att sända mig en ängel — huru barmhärtigt blef jag ej bönhörd! Du kom, min syster! O, ljufva tröstarinna, milda lärarinna! — fastän försvunnen för mina blickar, lefver du evigt i mitt hjärta kvar: — och hvarje välsignelse, som jag har ifrån dig, hembär jag ödmjukt tacksamt till dig åter!

BREF ÖFVER STOCKHOLMS SUPÉER

Stockholm d. 19 nov. 1828.

Bästa Amalia!

Hvad jag gör, frågar du, i den stora staden Stockholm, under det riksdagen svänger sina stridshviftande fanor, under det hufvudstadens kloka och okloka hufvuden stöta tillsammans, och alla oinvigda vänta, att ur den väldiga chocken se uppstå, i nyskapad Minerva-form, det Allmänna Bästa... hvad jag gör under allt detta? — Ack, min vän, jag superar och gäspar! Jag var på supé i förrgår, på supé i går, är på supé i dag, och om jag i morgon ännu lefver, skall jag gunås ännu i morgon supera.

»En supé!» — hör jag dig fråga, »hvad, är det då så fasligt?»

Landets lyckliga dotter, min Amalia, sköt du din söm och dina blommor, låt den rena luften smeka dina kinder, sjung dina enkla visor, låt spinnrocken surra, sluta din dag i frid och glädje, ät din lätta kvällsvard, gå klockan nio till sängs, tacka Gud och bed honom bevara dig från stadslif och supéer.

Men vill du på långt håll göra närmare bekantskap med dessa den stora och fina världens nöjen, så följ mig i andanom på några ögonblick, och du skall vigas in i supéernas mysterier.

Krönom våra hufvuden med blommor! För åtta dagar sedan bjudna att dela nöjets fest, framkallom, för att hälsa den, våra friskaste leenden!

Klockan är åtta, och vi lämna spegeln med en afskedsblick, för att stiga i den färdiga vagnen, som dånande

genom stadens gator för oss fram dit, där, ur en lång rad af fönster, strålande ljusskens vinkar oss att stiga trapporria uppföre.

Intet ord om nerfallna lockar, skrynklade klädningar och tusen andra små reseäfventyr... man måste väl kunnaglömma något. I hast och brådska ställer man sin elegans i ordning och tar igen sitt behagliga leende, som man lämnat i trapporna.

Salongsdörrarne öppnas och vi sväfva in. Är det Samum eller Sirocco, som andas emot oss ur massan af folk och ljus? Endera... och vid dess hemska fläkt känner du redan en allmän dofhet och lamhet sprida sig öfver dina intellektuella krafter.

Vi ha hälsat, och vi sätta oss... Gud ske lof för god ro! Kommer ingen jordbäfning, så stiga vi ej snart upp. Sittande den ena tätt vid den andra, granska damerna hvarandra, komplimentera och kajolera hvarandra. Munnarne spetsas som till karamellers sugande, och artighetens sockergryn trilla fram ur allas läppar, ögonen plira, hufvudena röras, fjädrarne vagga, sidenklädningarne frasa, det hälsas och frågas och svaras; det mumlar och susar, småningom allt svagare som en döende storm — det stannar — det börjar åter, det domnar — och allt blir tyst.

Man sätter spelborden i ordning, man bär omkring te, man lägger fram gravyrer. Man spelar och tiger, man blåser och dricker, man betraktar och gaspar.

Det är varmt och kvalmigt. Långsamt skrider tiden. Hettan i rummet tilltar, lockarne räkna, en och annan näsa rodnar, öronen hetta, ögonen tåras; man oroas, man vrider sig, man pustar och småler och pinas.

Man söker att börja en konversation. Flödande idéer skulle, liksom friska vattukällor, uppfriska våra försmältande känslor, men ack, idéerna ha liksom smält upp i våra hufvuden, såsom pomadan i håret, och vi finna oss knappast kvicka och kloka nog, för att rätt redigt tala om väderleken. Och piskar du dig till att säga något särdeles, så får du ditt besked med ett artigt ja eller nej, eller hå! — eller ja så — som vill säga så mycket som: »kära Nalle bjud ej till!»

Se där en herre med hatt i handen, som nalkas dig, för att göra diversion och konversation. Hvad var det han sade dig? Du log så mildt. Var det en artighet? »Nej,» Något kvickt? »Nej.» Något dumt då? »Nej.» Något ändå? »Ja, men något som var platt ingenting. Stackars karl, han var något sömnig, hade förlorat penningar vid spelbordet, och var dessutom under supé-siroccos inflytande; hvadkunde han väl ha att säga annat än: »här är förskräckligt varmt!»

För att väcka dina, mot din vilja inslumrande sinnen, ser du dig omkring i det talrika sällskapet, för att i dina anmärkningar finna förströelse; fåfängt — allt är så likadant. Goda tonen och fina bildningen ha så slipat och putsat inom donna krets, så borttagit alla utsagda former, all originalitet, att man på dess individer ej märker annan skillnad, än den lilla som existerar i kläderna, och den, som den barmhärtiga naturen, fiende till tungsint mono-tonie, sörjt för att alltid bibehålla mellan näsor, munnar och ögon, som här äro stora, där små, här peka uppåt, där draga neråt m. m., men det är också allt!

Glacer och sockerbröd bjudes omkring. Någon förfriskning märkes i salong och sinnen. Man trär sin tesked i munnen och njuter och tiger.

Från sidorummen hör man bullret af trumfarne, som spelarne dunka i borden. Sällskapet i salongen rör sig; man vänder sig, man lyfter sig, man sätter bort sina glaceassietter — man andas.

Pianot slås upp. Godt I musikens trolltoner skola väl jaga ledsnadens dämoner på flykten. Man trugar fram en halft rädd, halft djärf amatör. Han försäkrar att han intet kan, — men han sätter sig dock till instrumentet. Han rodnar, han bleknar, han darrar, men han slår duktigt an på den tåliga klaviaturen, och stämmer upp en sång... Nå Gudskelof att det blef slut, och att det ej gick mera bredvid.

En verklig talang låter därefter höra sig, anspråkslöst men lugnt, i känsla af sin kraft. Det är sånger ur Frithiof som tona. Musik, poesi äro sköna. Sångarns röst är säker och behaglig, fastän värme och folkmängd i det lilla

rummet förtaga dess klang. Sista ackordet slutar att ljuda, döende dallrar sångens sista ton, — hvarför denna tystnad i sällskapet, denna orörlighet — är det förtjusning — hänryckning, betagenhet? Återhållna gäspningar och sömniga ögon svara. Sångarn har sjungit för väggarne. Supésirocco har förlamat alla känslor.

Allt dunklare brinna ljusen, allt starkare blir hettan, allt tyngre blir luften. Man känner sig sjunka i dvala, man håller sig pigg för skams skull, och talar om moder, middagar, riksdagsmän m. m. m. m., man pressar sig, manskarfvar, man ljuger, förtalar, nödtvunget och i ångesten att icke säga något, - och önskar man vore därifrån.

Men långsamt skrida timmarne; minuterna liksom räcka och sträcka sig. Man känner behof att göra så med.

Man ser ännu om på gravyrerna, men vänder dem upp och ner. Man talar ännu, men säger ja för nej och nej för ja; man sväljer gäspningarne med rara af indegestion, finner sig tråkig, andra odrägliga, men grinar allt vänligt och ler.

Från åtta till nio, från nio till tio, från tio till elfva, från elfva till tolf, ha vi suttit stilla och tåliga, i detta lilla helvete af hetta och höflighet.

Vår kraft är slut, midnatt är inne, och nu skulle man säkert dåna eller dö, — men matsalens dörrar öppnas, matos verkar, eau de cologne likt, på våra nerver; — en röst ropar: »det är serveradt!»... Och man är räddad!

Sällskapet reser sig skyndsamt och i massa. Man tågar ut, två och två, eller en och en i matsalen, där ett ofantligt: bord, nytt Kanaans land, bjuder de ur öknen tågande, försmäktande vandrarne alla öfverflödets och lyxens kräsliga håfvor. Man radar sig kring bordet, man skrufvar sig, man jämkar sig, den vill inte sitta bredvid den, och den vill sitta bredvid den... Man sitter ändtligen.

Nu äter man med största och allvarsammaste ifver, all konversation afstannar, utom den som knifvar och gafflar, måltiden igenom, bullrande fortsätta.

Fat på fat, fulla med mat, bäras omkring. Man äter och äter, och äter. Man känner ett slags förtvifladt behof att genom en verksamhet, hvilken som helst, göra sig skadelös för den långa o verksamhet och ledsnad, man måst underkasta sig, — och man tar vid den enda man har tillfälle till. Man är mätt, mer än mätt, öfvermätt, men äter ännu med ohämmad ifver. Desserten bärs ändtligen omkring, och mammorna, själfva mätta, skrapa friskt från tallrikarne i sina ridikyler och näsdukar, för ungarne hemma, kan tänka, under det döttrarne med mycket intresse läsa pullstrutarnes deviser, som alltid hålja sig vid samma höjd af makalös dumhet, och öfva sitt genie på gissande af calembourer.

Måltiden har ett slut som alla andra, Gud vare lof!Värdfolkets penningar, förvandlade i kalfstekar, krokaner och viner, hvila i våra magar. Med denna börda återtaga vi i salongen, stå ännu en stund kvar pour Thonneur, och tala om ingenting; taga ändtligen afsked och fara hemuttröttade till själ och kropp, för att klockan 1 eller half 2 om natten gå till sängs med en öfverlastad mage, ett tomt hufvud och hjärta, som af nyss förflutna timmar ej bevara andra minnen än sådana, som för morgondagen alstra gäspningar och vapörer.

Emellertid gå supéens ämabla värd och värdinna, mellan slocknande ljus, lyckönskande hvarann att upptågat är slut och tröstande sig öfver supéens kostnad därmed, att den varit briljant, och att man mycket roat sig hos dem. Bedragne, kortsynte dödlige! — vänten — snart skola edra tacksamma gäster, med andra supéer, tacka er för sist och i fullo kvittera den ledsnadsräkning, som de voro er skyldiga.

Se där, min Amalia, en liten teckning af en Stockholmsk supé, och med få undantag af Stockholms supéer. De äro en mängd sömniga systrar, hvilkas mor hette Lättja, och hvilkas fostermor, Vana, fortfar att under djupa nigningar föra omkring i husen. Man har tusende gånger kallat dem odrägliga, men man dröjer med att bannlysa dem, emedan -- Lättja och Vana äro styfva damer, som förstått att sätta sig i respekt, och dem man ej ostraffadt chokerar.

Gör man narr af deras styfkjortlar, så löper man fara att kallas narraktig och näsvis.

Om du tror att någon doft af november-spleen öfver denna supé-beskrifning kastat en dystrare skugga, — så

säger jag ej precis nej därtill — men i hufvuddragen är sanning och ej karrikatyr.

Obegripligt är det mig, att så många vettiga människor vilja komma tillsammans för att ha så ledsamt.

Om nöjets genius till sina dyrkare i Stockholm ville ställa en proklamation för att uppmana dem att roa sig, föreställer jag mig att dess innehåll skulle vara ungefär följande:

»Vänner af nöje, af lif och glädje, gamla och unga, som viljen njuta lifvet, dess korta hvilostunder, dess flyende minuter, flyn, flyn supéerna!»

»För att under långa vinteraftnar förjaga ledsnadens mörka andar, sen här mitt recept.»

»Församlens släktingar, bekanta och vänner, men ej för många. Af trängsel och värma uppstår supé-sirocco.»

»Varen få, men varen glada! Tänden ljusen i edra rum, men förr ändå vettets och det fina skämtets i edra hufvuden! Låten glädjens lätta eldar lysa för hvarandra.Än en gång, varen muntra, varen goda, om I kunnen, varen kvicka! Dansen, spelen, sjungen, men i allt detta roen er! Låten intet börjas trögt, intet slutas tungt! Fläten med lätta händer oskyldiga nöjens krans och till denna! räcke hvar och en, anspråkslöst, sin lilla blomma fram.»

»Konversationens nöje vare er dyrbart. Lånen eld vid hvarandras idéer, kasten till hvarandra skämtets gnistor, som lysa, men bränna ej. Låten tanke svara på tanke, känsla på känsla, leende på leende, likt melodiska ekon, eller snarare som dessa milda och granna toner, den minsta kallande knäpp framlockar ur den stämda harpan!»

»Den väl undfägnade anden bör ej heller glömma djuret, själen ej kroppen. Gifven den någon förfriskning, men äfven det lätt och i förbigående, likasom ett nöje. Sätter man sig till bords med allvarsam viktig min, knif, gaffel och servett, för att äta — så är det ett göromål.»

»Man äter för att lefva, men lefver ej för att äta, sade en vis. I viljen roa er, — äten och dricken blott för att hjärtligen kunna skratta.»

»Då den all vise Skaparen tillät natt och dag att på vårt lilla jordklot ömsom i 12 timmar härska, var säkert hans afsikt att människan, dess ädla, men svaga barn, skulle hvila i den förras sköte, för att under den senares strålar rätt kunna verka och njuta. Därföre låten aftonens slut bli dagens och nöjenas. Gån till hvila, att midnatten måtte finna er tysta och lugna som den. Och slutande dagen i tid och i frid, sjungen med den ädle och älskvärde skalden: Franzén.

»Efter en kväll, måttligen njuten, hjärtligen sluten, sofver man rolig och vaknar man säll.»

O himmel, klockan slår åtta, den förskräckliga supétimmen! Vagnen är framme, min man är färdig, och jag har ej ännu en enda blomma i håret. God natt, lyckliga Amalia, du går snart till sängs, och jag skall rusta mig till campagne. I morgon, om jag orkar sjunga, vill jag kväda:

Efter supén, ätande njuten gäspande sluten, sofver man osundt och vaknar man klen.

MINIATYRER

Porträtter.

I.

Hör du stormen stiga Uti morgonstunden Och med anderöster Rymden genomsusa; Ser du örnen fara Upp mot höga himlen; Ser du vågen resa Sig att kyssa skyn; Ser du ändtlig solen Bryta fram ur molnen, Uti djupet spegla Lugna kraftens stråle, öfver jorden breda Ljusets cherubs-vingar — Känn uti allt detta Blott en bild af *Honom!*

II.

Men när i ditt hjärta Varma himla-flamman Lif och kärlek tänder; När Zefirens ande Kysser dina kinder Och på klara böljor, Där sig stjärnor spegla. Lätt din julle för; När på brända slätterDaggens pärlor falla, När en harpton ljuder Uti hemska natten, När en blomsterånga Tyst som hjärtats offer Upp mot himlen stiger - O, då tänk dig *Henne.*

*

Våren

i prosa.

Våren kommer! Re'n sätter hon ut sina skildtvakter och utsänder sina kurirer. Kråkor sitta på taken, flaxa och ropa deras hesa kråak, kråak! Frossor och flussfebrar, snufva och hosta svärma omkring i stad och på landsbygd. Människorna nysa, flugorna vakna, hönsen värpa.

Smuts betäcker marken. Himlen är grå — och gråter. Nässlan sticker upp ur jorden. Rädisor och persilja finnas till salu på torgen. Eja, den ljufva vär är inne! Låtom oss ägna den härliga en skål — uti en nässelsoppa!

*

Våren

i poesi

Vinterhufvan träden fälla, Luftens muntra resande, Svalorna, på vingar snälla, Vårens förbudssedlar ge.

Spann af västanvindar susa Genast öfver sjö och land, Hvart de flyga, böljor brusa, Fri blir bäcken, grön dess strand.

Snart i knoppfull lund med gamman, Under vårklar himmel blå, Till *sångöfningarne* samman Träda alla fåglar små.Tjust af deras sköna kväden Öppnar sippan ögon blå, Applåderande i träden Unga löfven sammanslå.

Myggsvärm högt i luften hurrar, I den danssaln är så ljust! Om sin njutning biet surrar, Af sin blommas sötma tjust.

Allt som andas våren njuter, Människan med nyfödt hopp Sig till himlens löften sluter, Ser mot klara höjden opp.

Ty den korta vår på jorden, Detta lifvets klara ny, Är oss profetia vorden Om en evig ofvan sky.

Efter lifvets vinterdagar Upp till denna vårnejd klar, Enligt evigt milda lagar, Himmelska flyttfågeln far.

*

Ett misstag.

Med förvirring, hemsk och stor, Emma skyndar till sin bror: »Himmel, hjälp! hvad har jag gjort! Edvard! broder! skynda fort... Gå till Arvid, gå... ack gå!... Hindra... rädda... skynda då!» ... — »Hindra, rädda... säg då hvad?» »Ack gå genast»,... Emma bad, »Rädda Arvid... trösta mig, Han helt visst gör af med sig!» — »Hvarför — säg — jag vet ju ej!» »Ack då... jag gaf honom nej! Han såg så förtviflad ut,Svor att ge sitt lif ett slut, Och han slog i dörren... ja, Och for ner för trapporna Som en ljungeld... ack jag ber... Skynda... jag förmår ej mer...»

Och hon gråter. — Edvard går, Snart vid Arvids dörr han står; Öppnar den — och repar mod, Ännu ser han ingen blod. I sin soffa Arvid satt (Kanske var han endast matt). Ve! han har i hand en knif, Sluta vill sitt unga lif! O

hvad fasa! Edvard varm Störtar fram med uträckt arm, »Håll, olycklige»... Arvid ser Sig förvånad om — och ler, Fortfar se'n med sömnig min Skära... i en apelsin!

*

Ett Dito.

B. Hvarför suckar du — hvad hemlig smärta?

D. Hvarför har man ett sensibelt hjärta?

B. Du är kär igen?

D. Jag! Nej, nej, min vän, Icke jag, men... men...

B. Nå hvad då... men... men...

D. (suckar) Man är kär i mig!B. I dig?

D. I mig!

B. I dig!

D. Jag min ömkan ger Henne... kan ej mer.

B. Arma flicka! — nå, Hennes namn... är då...

D. Är du blott diskret?

B. Som du själf.

D. Annett.

B. Är du väl vid vett?

D. Som du själf.

B. Annett!

D. Ja, — din systers vän Som...

B. Min systers vän!

D. (suckar) Ja den flickan är Uti mig så kär, Att hon säkert dör, Jag rår ej därför!...

B. Ha ha ha ha ha!D. Nå, hva' nu... hva' ba ?

B. Lugn för henne var, Det ej fara har, — Sedan åtta dar Är hon...

D. Död? gif svar!

B. Nej — hon är — min fru.

D. Kors! - min kära du!

*

Vårlöften.

»Se, löfven re'ns pricka ur svällande knopp, Snart kommer den härliga våren!» Så ropte ett barn, till modern det lopp Med krans i de ljusbruna håren.

Och modern ljuft log mot den grönskande knopp Och dottern så hjärtligt hon kysste; Den skönaste vår, det

gladaste hopp För henne ur barnögat lyste.

Hon kysste och log, milda vårsolen sken I rummet så klart öfver båda; Det var dem så väl, — en moder allen Får öppnade himmelen skåda.

När strålande maj uti löflunden stod, När kommen var härliga våren; Då log än Sofi, en ängel så god, Låg hvit som en lilja på båren.Och modern hon stod vid sin vissnade vår, Sin bleknade fröjd, och teg stilla, Hon klagade ej, hon göt ej en tår, Men prydde med blommor den lilla.

Väl vännerna talte om muntran, om hopp, Om tiden — och tröstgrunder flera; Väl återkom vår med löfvande knopp, Men modern hon log aldrig mera.

*

Eländets son.

Så enslig en koja vid skogskanten står, Mot åldriga tallar den murknad sig lutar, Och dödssuckar höras kring glesnade knutar, Och stormvind med hvinande vingar den slår.

En flicka, på gods och glädje så arm, Låg sjuk uti stugan på halmbädden hårda, Men ingen kom dit att den lidande vårda, Tills döden tog henne i hyllande arm.

Han lugnade hjärtat, som oroligt slog, Ett felande, svagt, men ett älskande hjärta, Och kväfde den suck, som i kärlek och smärta Bad Jesus förlåta den henne bedrog.

Ett svaghetens foster, en eländets son, Allena i stugan vid sjukbädden leker; Re'n kallnade lemmar han leende smeker, Den moders, som ensam om honom var mån.

Men gul var hans hy och förvirrad hans blick, Han frös och han svälte, men tungan var bunden; Och svagsint och stum, icke ens han som hunden En skärf kunde tigga, — och ingen han fick.

Jag såg detta barnet, dess anlet var täckt, Ar känsla där röjdes en skymtande daning,Gudomliga gnistan, så sade en aning, Än kunde uppblossa vid kallande fläkt.

När söndag är inne, då modern på bår Bärs bort i det tysta och lugna att sofva, Och fritt från den ädla men smärtfulla gåfva — Förnuftet — gladt barnet vid likkistan går.

O Gud! han ej anar att mer han ej har Ett moderligt ömmande hjärta på jorden, Att hon ifrån honom nu tagen är vorden, Som honom i smärta till smärtolif bar.

Re'n kistan är lyft från den svartklädda bår, Re'n sänkes hon djupt ner i svartgråa mullen, Ack, ingen skall gå till den ensliga kullen Att offra en blomma och gråta en tår!

Snart grafven är fylld och snart korset står där, Ett tecken, som säger oss syndare alla, Att Herren, som synderskan bort ville kalla, En Gud full af nåd och förbarmande är.

Mot kyrkmuren lutar sin gulbleka kind Det bortglömda barnet och lyssnar till sången, Som än för den slumrande höjs sista gången Och sakta bortsväfvar i aftonens vind.

Då nalkas en gosse så putsad och grann, Med blickar, som hälsa och ysterhet lifva, »Följ mig», säger han, »jag vill kvällsvard dig gifva, Och sedan till herrgår'n vill föra dig an!»

Han för honom bort i den susande skog, Där blänka så vänligt bland lingonlöf gröna De saftfulla bären så röda och sköna, Och barnen de plocka och få aldrig nog.

Hör! Ekorren knattrar i högstammigek, Så vig ifrån träd och till träd han sig kastar, Och efter med fröjdskri den ungherre hastar Och glömmer sin vän för att följa sin lek.Hans jubelrop höras allt mer fjärran från, Allt tystnar i skogen blott talltrasten gungar På kvisten och sjunger till ro sina ungar, Men ensam i skogen är eländets son.

Han irrar omkring, — re'n har solen gått ner, Men vänliga stjärnor den fånige skydda Och lysa hans tröttade själ till en hydda: Hans moders det är — ack, hon finns där ej mer!

Men gossen han känner så grant den igen, Så glad uti ensliga stugan han träder, Åt moderlig omfamning stilla sig gläder; Men modern har gått till de ångrandes vän.

Och ensam i stugan, så tålig och still, Är gossen nu mera och väntar om dagen, Af irrande tanken barmhärtigt bedragen, Att modern till barnet snart hemkomma vill.

När dagen är lyktad och kvällen blir natt, Då kväljer en plågande oro den lilla, Han vankar omkring, han kan ej bli stilla, Så rastlöst den girige söker sin skatt.

Han letar i sängen och letar i vrå, Där fordom vid rocken satt modern den arma, Han längtar i famnen, den hyllande varma, Han räcker förgäfves ut armarne små.

Han vidrör de kläder, som fordom hon bar, Han tycker — han anar de äro desamma, Han gråter och stammar ett jämrande *mamma!* Men aldrig — men aldrig han röner ett svar.

Re'n hungern, den grymma, känns isa hans blod Och rösten allt svagare klagar och kvider, Han skönjer ej mera, — det lider, det lider Mot slutet - - då nalkas en frälsare god.

En kvinna vid murknade stugdörren står, Och lyssnar till klagande ljuden därinne,Och rådig till mods och öm till sitt sinne, I eländets boning beslutsam hon går.

Det var om en höst, och långt lidet det var På kvällen — men, lyst af de nattliga blossen, Hon ser uppå mullen den kvidande gossen, Och honom i hyllande sköte hon tar.

Väl kall är hans kind, dock är hennes så varm, Till lifvet hon barnet så ömt kallar åter, Han vaknar och småler, af glädje hon gråter, Och honom hon bär till sitt hem på sin arm.

Här vårdar hon honom så öm och så mån, Han smeker — han tackar, fast icke med orden. »Du arme», hon säger, »har ingen på jorden, »Din mor vill jag bli och vill kalla dig son.»

»Väl är jag re'n gammal och fattigt mitt bo, Men Herren mitt arbet' väl täckes benåda; Min spånad skall räcka att kläda oss båda Och mjölk för oss båda nog gifver min ko.»

»Om äfven ej du kan en tack åt mig ge — Än se'n! — skall för lön blott man hjälpa en broder! Blif lyckligt, mitt barn, — må din bortgångna moder Det skåda, och saligt i himmelen le!»

Nu sofver hon gossen vid psalm-sångens ljud, Han slumrar så sött och så fri från all smärta; Till ro går den gamla, och glad i sitt hjärta Hon släcker sin lampa och tackar sin Gud.

*

Vagga och graf.

Första och sista Människosläktet Helgade hvilor, Vagga och graf!Fredliga hemvist, Stormfria hamnar, Höljda af lätta, Flyktande dimmor, Där uti natten Eviga stjärnor Tindrande vaka Vinkande uppåt, — Eder, I stilla, Sorgfria läger, Himmelska bäddar Sjunga jag vill. Tvillinge-bröder, Jordbarnets änglar, Sömnen och döden Stå vid er vakt: Stå där och fläta Kransar af vallmo, Kransar af sköna Evighets-blommor; Trycka dem sakta Än uppå gubbens Silfvergrå hjässa, Än uppå barnets Gullgula lockar, Än uppå mannens Tänkande panna, Hviska: »sof sött!»

Människan sofver, Smärtorna hvila, Stunderna ila, Allt är nu godt. Leende klara, Strålande syner! Änglar och himmel! Aldrig I hälsen Vandrarn på jorden, Om ej i vaggan, Om ej vid grafven. Där är han nära Eviga hemmet,Där ser han ljusa Fäderne-huset, Saligt han ler. Kärleken vakar öfver de sälla Sofvandes läger, Blommor där strör. Gjuter sin milda Helgande anda Kring dem, att ingen Giftfläkt från världen, Samum ur öknen, Måtte

dem hinna. Vaggsången tonar, Hoppet den sjunger, Leende hoppet Sjunger vid vagga, Sjunger vid graf:

»Hvila en stund, Sof blott en blund, Morgonen stundar... vyss vyss Den timmen snart slår, Då slumraren får Väckas af kärlekens kyss!»

*

Bladet vänder sig!

Lifvet är en bok, och ödets vindar kasta om dess blad. För ingen af oss blir samma sida beständigt uppslagen. Bladet vänder sig, vi läsa en ny sida, och åter en, och åter en, — och så fort, ända till den sista.

Tröstfulla och glada sanning! Tron därpå leder att fatta, denna föresats: »förtvifla aldrig!»

Du gråter nu, — se bladet vänder sig — och du ler! Du lider — bladet vänder sig, och du njuter!

Och du, som är lycklig nu, äfven du skall någon gång se din sällhets blad vända sig för att visa dig sorgens.

Men blif icke modfälld; har du ej hört stormen resa sig och lugnas åter, har du ej sett åskmoln uppstiga på ensommarhimmel och åter försvinna? Se bladet vänder sig — och du har din fröjd, din klara himmel åter.

Hvilar äfven för någon tid vinden stilla, och du måste länge dröja — kanske vid en sorglig episod, så — förtvifla aldrig! Evig stiltje finnes ej under himmelen. Tålamod blott. Hör vinden spelar åter — bladet vänder sig, — och med svällande segel förs du åter framåt på dansaude böljor.

Och efter att ha genomläst många, många blad, efter att ömsom ha lidit och njutit, gråtit och skrattat — när du tröttnat vid dessa evigt växlande uppträden — när ditt öga matt och utan intresse hvilar på den för dig bleknade skriften — då, ännu en gång vänder sig bladet — och du hvilar!

Natten är inne — vindarne tiga. Dödens blad! hvi höjer det sig dock såsom rördes det af okända andekrafter? Var icke allt slut? Nej. Se den nya morgonrodnad, — se solens eldstråle — känn lifvets friska andedräkt — — dödens blad har vändt sig — du ser det eviga lifvets.

*

Moster Rebeckas vishet.

Säg *nej* så sällan som du kan — (utom åt friade, kära barn!).

*

Din roll i sällskap, kära gosse, är lätt uppfylld. Var bara höflig, trygg och snygg.

*

Kära flicka, då du är i samkväm, se ej ut som om alla dina knappnålar skulle sticka dig.

*

Om du är dum i sällskap, — haf vett att trifvas ensam.

*

Vill du besegra den blyghet, som en persons imponerande yttre väcker hos dig . . . föreställ dig honom i nattmössa!

*

Man bör icke säga: »det bättre folket, det sämre folket», i den mening man vanligen gör, utan: »det förmögnare,

det fattigare.»

*

En lat människa kan ej vara välgörande, blott frikostig.

*

Fåfängan, den prålande påfågeln, är likväl ett ödmjukt kräk. Den håller till godo äfven de minsta smulor, plockar upp dem var den kan, och är i valet mindre grannlaga än en höna.

*

Hvar och en här i världen har sitt ägg att ligga på, — men mången får aldrig därutur fram en kyckling.

*

Mitt barn! då begäret griper dig att blifva något stort, något ovanligt och omtalsvärdt — så tänk: att ingenting nytt gifves under solen — endast modulationer af redan kända temas; — du, såsom en af människosläktets tusende små — sök allenast att blifva en harmonisk.

*

Stora världens (snarare småvärldens) lif dödar själens lif.

*

Den minsta, obetydligaste blomma, då vi uppmärksamt betrakta den, framvisar för vårt öga några intressanta och beundransvärda detaljer. Så äfven finnes ingen människa, ehuru skenbart noll, som ej äger något anmärkningsvärdt, — något som ingen annan har på samma vis.

*

Det gifves stunder i lifvet, då man är färdig ätt fråga sig, om man någonsin varit olycklig, — andra då man tycker hela sitt lif ha varit en tung och mulen dag. Fantasien är en pappersdrake, som föres af vinden.

*

Du säger dig hata människorna! Betänk att bland dem alla finnes icke en, som ej skall lida! . . . o, beklaga och älska dem!

*

Den unga ålderns nöjen fästa människan mindre vid lifvet, än den senares bekvämligheter och stilla njutningar. När jag var ung och vacker, ville jag gärna dö — oaktadt mina nöjen och min älskare: — och nu, ack, min länstol — min kära kaffepanna!

*

Då du går till hvila, släck ditt aftonljus, att det ej må tända an dina sänggardiner; men tänd eftertankans fackla i din själ, att den må lysa öfver din nyss förflutna dag.

*

Det är godt att med friskt mod säga åt lifvet: »*God morgon!*» Bättre ännu att kunna med lugnt mod säga det »*God natt!*»

*

Sällheten och glädjen verka på människans själ såsom solstrålarne på pärlmusslan: de öppna det slutna skalet och låta komma i dagen pärlorna, som doldes inom dess sköte.

*

För gåfvan att tala — tacka din mor, men för gåfvan att tiga — — den nådiga himlen!

*

Skulder och skoskaf, kära barn, akta dig för. De äro ondt af ihängsen art.

*

Intet är mer ofta gifvet, Ofta sagdt och ofta skrifvet, Ingenting är mindre lydt, Mera sökt och mera skydt, Sökt i vankelmod och skydt i öfverdåd, Än den himla mannan *goda råd*.

*

Godhet är den olja, som förmår motverka mycket af lifvets gift.

*

Man hem ej bli Makad af hvem mæn vill. Det är sorgligt, men det är sant. Vi kunna ej mera styra människors hjärtan att vara oss bevågna, än vi kunna styra väderleken att vara oss gynnande. Var viss därom, min vän, och rättadig därefter. Underkasta dig och spjärna ej mot udden. Underkasta dig att bära de personers obevågenhet eller likgiltighet, som du värderar, beundrar och älskar, liksom du underkastar dig att molnen skymma den himmel, som du gärna vill se klar. Den osynliga vind, som styr molnen på himmelen och känslorna i människornas hjärtan, rör sig efter högre makters vilja. Undergif dig.

Din kärlek, dina uppoffringar, din dygd, ditt tålamod skola ofta ej kunna vinna det hjärta, hvars ägande du öfver allt annat skattar. Och en person, mera vacker, mera kvick, mera behaglig än du, skall inom få stunder och utan möda vinna den kärlek, för hvilkens förvärfvande du gärna hade gifvit ditt lif. O, huru många bittra känslor skola ej då stundligen bestorma ditt hjärta, om du ej söker att bevara det. Denna blick, som icke söker din, som undviker den — denna älskade röst, som blir först ljuf då den talar till en annan — denna uppmärksamhet, detta leende, som endast skänkes åt denna andra mindre värdige, men lyckligare — dessa steg, hvilkas ljud du så väl känner och som icke nalkas dig — o, hvilka dolkstygn!

Du som älskar, du som lider, hör mig! Om inga pliktens band fästa dig vid föremålet för din beundran, din kärlek, din obesvarade tillgifvenhet — aflägsna dig — om du det kan; låt en ädel stolthet resa sig i ditt bröst och bevara dig från förödmjukelsen att beklagas — och föraktas. Känn ditt värde — du är människa, Guds barn och en gång änglars like — hvarföre skulle du utsätta dig för bröders föraktfulla medlidande? Slit dig lös från kära, fastän plågsamma villor. Haf mod att ett ögonblick lida mer för att sedan lisas. Gör dig fri innan fruktlösa förhoppningar ha förbittrat ditt sinne, innan du förnedrat dig i egen känsla. Försaka och haf frid.

Och du, som pliktens lagar binda vid otacksamma älsklingar! »Om dina fötter äro fästade vid den brinnande jord du bebor» — om du måste älska och lida . . . o, haf ännu ett högre, ett skönare mod, och du skall närma dig gudomligheten.

Dig egnar det att älska utan återvändo. Haf mod att älska utan hopp, utan fordran på genkärlek. Gör mer än hvad moralen kan befalla, hvad ensamt en himmelsk röst kan hviska till ditt hjärta. Sätt din stolthet uti att allt fördraga, allt försöka — och vara trogen in i döden!Efter långa pröfvotider skall kanske för dig, ännu på jorden, belöningens stund nalkas. Och om äfven först i lifvets sista stunder den otacksamme älsklingen med kärlek och förtroende skulle luta sig till det bröst, som har andats allena för hans väl . . . är det ej en stor, en rik belöning? Och skulle för allt hvad du ger, du röna blott otack . . . »genom kärlek och trohet har du närmat dig gudomligheten»; dess rena frid skall belönande nedstiga i ditt hjärta. Då ingen uteslutande känsla fäster vid vissa föremål vår hela själ, lefver dock i denna ett behof af andras tillgifvenhet, ett begär att af älskvärda och ädla människor erhålla bifall, vänskap eller välvilja: ett begär, lifligt nog att förorsaka oro och modlöshet, då dess uppfyllande uteblifver; billigt nog att i alla fall rubba själens jämnvikt och låta vår sällhet mera bero af andra än af oss själfva. Hvem skall neka därtill: det är skönt, det är ljuft, att på jorden älskas af många, att mera allmänt vinna aktning och tillgifvenhet; men det är merendels en fåfäng möda att sträfva därefter och alltid en farlig, då den sätter på spel både vår själfständighet och vårt lugn.

Det vore väl, om man kunde äga en viss köld, en viss filosofisk liknöjdhet därför, och anse intet af vikt att förvärfva, utom sitt eget samvetes goda vittnesbörd.

Ganska ofta vinner man genom detta lugn, denna anspråkslösa, stilla värdighet, detta sträfvande efter sant värde allena just det, som alla våra bemödanden, all vår oro förgäfves hade fikat efter. Och skulle vi äfven ej vinna något hos andra, så ha vi vunnit mycket för vår egen frid.

På denna jord, där allt växlar, allt förändras och förvandlas, låt oss ej bygga vår sällhet och vårt hopp på människo-tillgifvenhet, det blir alltid blott chataaux en espagne! — Låt oss älska, göra väl, icke räkna på, icke begära tacksamhet och genkärlek, och för vårt lugn, för vår sällhet . . . icke behöfva det!

DEN RÄTTA

ELLER

'HUSTRU MIN'

(Ur »Nordstjärnan», 1844)»Men vet man med visshet, på hvad språk Adam gjorde sin kärleksförklaring till Eva?» frågade jag en dag en språkforskare af mina vänner med ett allvar, som han lika allvarligt besvarade med: »ja, ganska visst! Det var alldeles precis detsamma språk, på hvilket hon svarade!» Djupsinnigt sagdt! Skada blott att jag icke blef mycket slugare därpå. Skada öfverhufvud, evig skada, att man så litet vet om kärleksförklaringarne före syndafloden. Kunde man fiska upp en kärlekshistoria från denna tid, så skulle den ha färskhet och friskhet mer än någon af våra allra nyaste romaner. Och den där allra första i den morgonfriska tiden, i paradisets lunder — hvad den måtte ha varit — särdeles!

Ack, ännu i denna, flera tusen år gamla värld andas en fläkt af paradisets vår genom hvar människas lif, i den stund hon säger: »jag älskar! jag är älskad!»

Kläder och föda, ämbete och hushåll, mitt och ditt, stora och små omständigheter och svårigheter, som vår ordnade värld (bra litet lik förra paradiset, misstänker jag!) städat upp omkring oss för att tämja vår vilja och stäfja vår gång samt göra oss förståndiga och ledsamma, allt är glömdt i detta ögonblick, eller rättare allt är förvandladt, idealiseradt; en lefvande anda är inblåst i stoftet; nej, det finnes intet stoft, bara blomsterdoft. Dessutom går och står man då ej på jorden: man sväfvar, man dansar, man flyger! Ja, så blomstrar lifvet än i dag för hvarje lycklig Adams son, i den stund han funnit sin Eva. Men Adam hade det bäst, han! Ty som det på hans tid fanns blott en Eva, så kunde han ej misstaga sig; och hon på sin sida kunde ha hvarken val eller kval. Men vi, legio! vi ha icke lätt att i den stora sväarmen af Adams barn urskilja hvilken för oss är den rätta. Om hvar och en ville uppriktigt bikta sina erfarenheter på detta gebit, så vore det ganska lärorikt — och säkert ganska roligt med. Och som jag ickeär viss om att på annat vis kunna hvarken lära eller roa världen, så vill jag här passa på tillfället och uppriktigt bikta mina förirringar under sökandet af den Eva, som jag en gång dyrkade i — Rosa Grön.

Ack, hvad hon var skön! Nej snarare, hvad hon var söt, tjusande, förtrollande — ord felas mig att beteckna henne. Hon tjusade mig redan då jag var kadett, hon hänryckte mig allt ifrån fjärde klassen. Och aldrig fanns väl ett farligare fruntimmer för en ung man med lifliga känslor. Hennes koketteri var så naturligt, så förenadt med godhet och barnsligt behag, att man omöjligt kunde se däruti annat än den mest änglalika oskuld. Vid krigsakademien läste jag i mina böcker blott hennes namn. Skulle jag rita fortifikations- och fästningsplaner, stod Rosa där midt ibland cirklar och kvadrater, och den enda linje jag klart såg, var vägen, som förde mig till hennes hem. Och när jag kom dit, till det blomrika Gröndal, och hennes mor på sitt långsamma men vänliga sätt sade till mig: »min kära baron, ni skall vara här, precis som hemma!» då sade jag: »ja bevars, jag tackar!» Och var precis som hemma, och kär var }ag, så att jag ingenting såg och ingenting visste och ingenting tänkte utom: »Rosa!»

Gladt var där alltid på Gröndal, fullt af främmande och tillställningar. Och när de unga i huset ville ha något sjöparti eller annan lustfärd, då var det alltid jag som skulle tillställa det, samt framföra saken för gamla friherrinnan, modern, för hvilken alla barnen hade en betydlig och hälsosam fruktan. Hon sade vanligen då: »min kära baron, om ni är med, så får jag väl lof att säga ja, ty då litar jag på att ni ser efter och aktar barnen!» — »Ja bevars!» sade jag, men kunde gunås icke akta mig själf, och gaf ej akt på någon eller något utom »Rosa!»

Många voro förtjusta likasom jag, men jag trodde mig med visshet vara den ende lycklige. Och hon hade ett sätt, när hon skulle spela på sin harpa och sjunga, som alldeles kunde göra en galen. Hon bad då att man i en liten grön notbok ville anteckna det stycke man bäst tyckte om. Och var det t. ex. *N:o 5,* se då frågade hon nästa gång med en liten förtjusande min: »var det icke *N:o 5,* som ni tyckte om?» — »Ja, min nådigaste!» — Och då sjöng hon *N:o 5* så, att man både brann och smälte. Och när hon talade om »hjärtats inre känslor», ja, då kunde man svärapå ait hon var ett djup af himmelsk känslighet. Och när hon dansade, ja, då blef man så betagen, så fördjupad, så förlorad i hennes åskådande, att man var nära att falla framstupa.

En gång blef jag grufligt svartsjuk. En viss herr T. (en slags språkmästare, tror jag) kom en dag ut till Gröndal, spelte och sjöng och slamrade fransyska. Vipps glömmer fröken Rosa mig för att prata och musicera med herr T. och vara mot honom lika charmant, som förr för mig. Jag var desperat, gick ut öfver åker och äng, såg icke grindar och gärdesgårdar, klef ned i diken och bäckar, kom hem bister som ett muskedunder! Men se, då var herr T. borta, och fröken Rosa var åter förtjusande mot mig, och jag var strax lika förtjust som förut och öfvertygad, att allt fel låg hos mig och att jag var en turk, ett odjur, ja en riktig Othello af svartsjuka.

Länge hade jag suckat och brunnit, och nu hade jag beslutat att fria. Väl var jag ännu ganska ung, knappast fyllda tre och tjugu år, men jag tyckte mig alldeles gammal nog, var en väl beställd löjtnant och därtill son af en far, som alltid talade om »hustru min» som om sitt lifs högsta goda, och jag hade från mitt fädernehem de ljufvaste intryck af huslig lycka. Och af allt detta kom, att jag alltid tänkte mig lifvets högsta goda under bilden af »hustru min.»

Hemligen öfvertänkande åtskilliga former af kärleksförklaring, reste jag en vacker dag ut till Gröndal med en mossroskruka vid mitt hjärta, eländigt skakande på de allra eländigaste vägar. Sköna Rosas leende skall belöna mig för alla utståndna mödor. Jag hörde mig ständigt säga: »jag älskar dig!» Och hörde henne beständigt svara: »jag älskar dig!» I afseende på bosättning och hushåll hade jag icke en gång tänkt så mycket som en af vårt lands älsklingsskalder, hvilken vid sitt giftermål hade inköpt en tunna mjöl, ett voffeljärn och en kaffepanna. Jag hade blott tänkt på »en koja och ett hjärta», och omkring hyddan skulle vara en mängd rosor, och inuti den min Rosa och jag. Allt det andra skulle min förträffliga far sörja för.

Vid min ankomst till Gröndal drabbade jag oförtänkt samman med tvenne herrar, lika betagna, lika förtrollade som jag, af samma tjusarinna. Det gjorde mig ondt om de suckande unga männen, och att de skulle dåra sig med hoppet om en lycka, som jag visste mig allena ägarätt till. Dessutom, med goda bekanta vill man icke just sätta sitt ljus under skäppan, man vill icke bli ansedd för sämre än man är, man — — ja, kortligen, man vill gärna låta sitt ljus lysa för människorna, isynnerhet när detta bestrålar en själf, och jag beslöt att ge mina herrar rivaler en liten vink om mina utsikter. Jag lyftade således en vacker dag något litet på slöjan, som dolde min blygsamma tillförsikt. Men — då förefö llo rätt kuriösa meddelanden. Mina rivaler lyftade äfven på sina utsikters slöjor, och där stodo vi nu alla tre alldeles i samma belägenhet. Alla suckade vi, alla hoppades vi, alla hade vi suvenirer, dem vi i tysthet kysste, och alla voro de ormar, och alla beto de sig i stjärten.

Vid dessa oväntade uppenbarelser sade vi alla: »aha!» och reste alla på samma dag åt hvar sitt håll från Gröndal. Min far blef något förundrad då han såg mig så hastigt återkomma och sade: »men, min käre Konstantin, du hade ju tänkt att stanna en längre tid borta!» — »Ja», sade jag med en djupsinnig min, i det jag bet mig in i en stor smörgås, »ja, men — jag tänkte se'n annorlunda.» Och därvid blef det. Förtrollningen var nu och för alltid bruten.

Men bruten var nu äfven en länk af mitt lifs rosentid. Jag började att betrakta alla rosor, så med som utan ögon, med bistra misstänksamma blickar, att tala om »lifvets illusioner» och om att ge dem »god dag» o. s. v. Och

heligt lofvade jag mig att nästa föremål, jag skulle utkora till »hustru min», skulle i allt vara motsatsen till den tjusande men bedrägliga Rosa. Jag var bedragen på poesien i lifvet, trodde jag, och ville nu hålla mig till rena prosan.

Ack, i hvilken ädel gestalt trädde ej detta mitt nya ideal för mina blickar, då jag en afton kom in i den gästfria lagmanskan A:s salong. Hennes dotter Abla stod vid tebordet, sysselsatt med dess anordnande. Allt hos henne, anletsdrag, växt, hållning, var rakt och regelmässigt. Hon såg ut som den personifierade sanningen, sådan åtminstone som jag tänkte mig henne i motsats till den fantastiska, tjusande Rosa. Jag blef strax betagen af den sköna Minervabilden, och tänkte på »hustru min». Men Abla tycktes endast tänka på teserveringen, och såg hvarken till höger eller vänster i sällskapet. Nu voro alla kopparne islagna, och nu vände hon långsamt sitt sköna hufvud och meddetsamma hörde jag en basröst utropa: »Lundholm!» — Himmel! var detta verkligen härnes röst? Var det icke snarare domens ängel, som midt ur fru A:s aftonsällskap ropade den syndaren »Lundholm» till ansvar? Allt syntes mig troligare, än att en sådan röst skulle komma ur fröken A:s mun. Men när nu »Lundholm» steg fram till tebordet, för att på sin bricka emottaga kopparna, då insåg jag att den nyss skallande basunarösten icke tillhörde någon annan än den sköna dam jag nyss beundrat och redan i mitt hjärta kallat »hustru min».

Det varade en stund innan jag kunde taga mitt parti häröfver. »Lundholm!» skallade länge hemskt i mina öron. Men efter allt (tänkte iag vidare), då nu naturen hade utrustat fröken A. med en basröst, var det icke vackert och redbart af henne att ej söka dölja eller försköna den? Var det ej ett stort bevis för hennes sanningskärlek, hennes karaktärsfasthet och storhet? Huru lätt hade hon icke kunnat ropa sitt »Lundholm» i falsett? Men hon ville icke vara falsk en gång i detta. Ovillig att behaga genom någon förställning, ropar hon ut sitt: »Lundholm!» just med den röst, som vår Herre gifvit henne. Är icke detta till och med *skönt?* Den som så ropar ut sitt »Lundholm», den skall icke bedraga en hederlig karl med några skenfagra ord och känslor, utan låta honom snart se hvar han är hemma med henne; hon skall spela rent spel.

Jag lät presentera mig för den sköna Abla. Nå, rösten var icke vacker, men så stötande var den icke heller på nära håll, och orden, de voro enkla och redbara, och ansiktet, ja, det var vackert, så vackert att jag småningom förbländades däraf; mina öron liksom kröpo in i mina ögon, och, blickande dag efter dag på Ablas sköna profil, kom jag oförmärkt in på kärlekens gebit, och, hänförd af mina ögon, frågade jag den sköna Abla om hon ville blifva »min hustru!» Hon svarade »ja!» med en styrka i tonen, som nästan förskräckte mig. Men vi blefvo förlofvade, och i det jag nu fick komma den vackra profilen närmare, kände jag mig obeskrifligan belåten. — Men icke länge.

Förlofningstiden är en ganska besynnerlig tid, en tid af halfhet och ofullständighet, men på det hela en ganska förnuftig inrättning — när den icke räcker för länge. Man preludierar då till den förening, som intet utom döden *bör* upplösa; och visar det sig, att man omöjligt i harmoni kanutföra den påbegynta duon, så kan man ännu i stillhet afbryta densamma.

Det första missljud, som störde min fästmös och min påbegynta duett var, — icke hennes basröst, men, ty värr, — just det som skulle försona mig med den, nämligen hennes sanningskärlek eller rättare de skoningslösa yttringarna däraf.

Det förstår sig (och ingen är villigare att erkänna det än jag), att man är en »syndare i tankar, ord och gärningar», men att jämt bli påmind därom af sin bästa vän, det är icke behagligt och länder en sannerligen icke till förbättring, helst när den sanningssägande vännen aldrig vill betrakta sig själf såsom syndig och felande i någon mån. Och det allra värsta var att Abla aldrig felade. (Ack! hade hon dock gjort det, och, bättre ännu, tillstått det! Jag hade då legat för hennes fötter!) Nej, hon var felfri, regelrät och fullkomlig, som hennes figur; hon hade rätt på ett sätt som gjorde mig rasande. Jag kände att Ablas rättfärdighet, och i synnerhet hennes uppfostringsmetod för mig, med tiden skulle kunna föra mig åt helvetet, särdeles som hon i ingenting ville foga sig efter mina önskningar. Äfven föreföll det mig, att denna själfrättfärdighet och skoningslöshet mot andra väl i grunden var ett af de största fel, som en människa kan ha, och en vacker dag utvecklade jag för min fästmö, rätt allvarsamt, mina tankar i dessa ämnen, och då uppstod emellan oss följande duett:

Hon. Jag kan ej vara annorlunda än jag är. Kan du ej tycka om mig, så får du låta bli.

Jag. Om du ej vill vara älskvärd för mig, så måste jag upphöra att älska dig.

Hon. Det får vara. Jag går min väg för mig.

Jag. Men jag kan också — gå min väg!

Hon. Adjö då, min herre!

Jag. Adjö, min fröken!

»Och Gud ske lof att det ej kom för sent!» tänkte jag, i det jag med mitt afsked reste bort till min lilla gård på landet. Jag kände just icke mycket sveda i hjärtat, men betydlig förtret i sinnet och en hemlig fientlighet mot hela kvinnosläktet.

För denna sinnesstämning kom särdeles väl till pass att en af mina grannar hade just densamma. Han hade för någon tid sedan, efter ett stridfullt äktenskap, blifvit skildfrån sin hustru, och åkte nu omkring i ett ensitsigt åkdon, på hvilket han låtit måla i gyllne bokstäfver:

»Mieux vaut seul que mal accompagné.»

Jag fann devisen dråplig, och min granne och jag sågo hvarandra ofta och kommo förträffligt öfverens i att tala illa om fruntimmer.

Däremellan sysselsatte jag mig med böcker och åkerbruk.

Jag har en stor aktning för böcker och — lärdom! Åh, mjukaste tjänare! Jag bugar mig i stoftet därför: men hur det är, så har det förblifvit vid aktningen och vördnaden; kärleken har aldrig velat växa i den marken. Åkerbruket förde mig ut i naturen, och den är härlig. Men Adam hade icke nog af själfva paradiset; han vaknade ej till lif och sällhet förr än med Eva; och jag, som i mitt »Stenbacka» visst icke ägde ett paradis, kände mig ofta där rätt ensam. Träd äro ändå träaktiga, när det kommer an på sympatier, och klippans sympati, eko-svaret, är det ledsammaste återsvar jag vet. Nej, hjärta mot hjärta, öga mot öga, det är lifvet, och att under ett friskt landtlif tillsammans verka för underhafvandes väl, tillsammans ordna hemmet, tillsammans lefva, tänka, älska, njuta, ack! . . . »Hustru min» lekte mig ännu alltjämt i hågen.

Men mina rön på kärlekens gebit hade gjort mig misstrogen. Jag misströstade om att bli lycklig enligt mitt ideal af sällhet (och hvilket en min vän kallade »att komma till ro i skuggan af en toffel»): jag blef vid dåligt humör, och se'n jag hade gjort ända på sex dussin cigarrer och grälat med min granne, i trötthet och motsägelseanda öfver hans eviga jeremiader öfver »fruntimmer», reste jag en vacker dag ut, i ensitsigt åkdon, för att roa mig.

Min kosa ställde jag till en man, som varit min vän allt sedan Karlbergstiden och som ofta bedt mig besöka sig. Han var nu gift och fader för åtta barn. »Det var mycket!» tänkte jag. Men för mycket var det dock ej. En dag tillbrakt i denna familj var nog att visa mig det, och att gifva mig intrycket af ett himmelrike på jorden. Husfrun var den tysta själen i allt. »Det är hon, det är hon, som gör all min sällhet!» sade den lycklige mannen. Men hon sade: »det är han!»

»Min vän», sade jag en dag till denne man, »huru har du gjort för att bli så lycklig i ditt giftermål?»»Jo», svarade han leende, »jag har haft ett hemligt knep för mig.»

»Ett knep! För all del, bästa bror, tala om hvilket det var!»

»Jo, jag har allt se'n min ungdoms dagar bedt vår Herre att gifva mig en god hustru.»

»Se så där», tänkte jag, »där står jag nu ogift för all min dar, ty det knepet har jag aldrig kommit underfund med. Och utan vår Herres speciella ledning vågar jag mig aldrig att utkora »hustru min».

Min väns fru hade i huset en ung syster. Ingen kunde just fästa sig vid henne för yttre behags skull. Men under sammanlefnad med henne fästades man ovillkorligt af den godhet och själfullhet, som låg i hennes väsen, af det

vänliga och oändligt *trefliga* i hennes umgänge. Alla i huset älskade henne, och mot alla var hon vänlig och älskvärd, ja, mot alla utom mig; ty mot mig var hon alltid något kall och förbehållsam. Jag blef nästan illa vid, när jag märkte att detta gjorde mig ondt och att jag — verkligen hade fäst mig vid denna flicka.

Men förhållandet var här olika mot mina förra kärleksaffärer. Vid dessa hade jag låtit blända och leda mig af yttre behag, af blinda ingifvelser, här hade jag fäst mig vid en *själ,* och ensamt själens skönhet hade vunnit mitt hjärta. Men denna förträffliga själ, hvarföre var den så kall för mig?

Min vän sade att det kom sig af att Maria hört mig omtalas som en ganska flyktig person, en person som roade sig med att slå upp förlofningar. Rättvise himmel! Var sådant väl mitt fel? Jag flyktig, jag, som kände mig skapad till ett mönster af trofasthet! Omöjligt kunde jag lida en så grym orättvisa. Nej, så sant mitt namn var Konstantin, så visst måste Maria ännu göra mig rättvisa! Och från den tiden begynte jag att, när hon gick ifrån mig, gå efter henne. Jag måste ju söka öfvertyga henne att jag icke var den flyktiga, lättsinniga figur, man skildrat för henne. Det var minsann icke så lätt att lyckas däruti, men slutligen — lyckades det. Och efter att ha satt mig på ett prof, som jag ärorikt bestod, samtyckte hon, på min proposition, att ännu ytterligare pröfva mig genom — en förening för lifstiden.

Under vår förlofningstid utbrast hon ett par gånger helt förtjust: »ack, hvad jag är glad att du också har fel!Jag kännor mig då mindre ensam, mindre olycklig med mina!» Detta tyckte jag mycket om, isynnerhet som jag såg att, under det Maria i kärlek upptog mina brister, hon alls icke klemade med sina egna.

Vår bröllopsdag utsattes, jag beställde mig en tvåsitsig vagn. Det bjöds främmande, Maria och jag sammanvigdes. »hustru min» och jag, kommo öfverens om att vi skulle taga vigselakten på skarpa allvaret och göra den verklig, göra den lefvande i vårt lif. Resultatet har blifvit, att vi nu, efter 25 års giftermål (vi fira i morgon vårt silfverbröllop), älska hvarandra högre och äga med hvarandra en vida innerligare sällhet, än vid morgonstunden af vår förening. Vi ha däraf gjort den slutsats, att olycka i äktenskap icke kommer af *den oupplöslig vigseln*, som några påstå, utan däraf, att *vigseln i äktenskapet icke* förverkligas.

Man tale ej med mig om smekmånadernas sällhet! Det är dufvokutter! Nej, törniga vägar skall man vandra tillsammans, tränga in tillsammans i lifvets fördoldaste djup, i lust och nöd, under fröjd och smärta, måste förlåta och förlåtas, och se'n älska bättre, älska mer! . . . Då sker småningom något förunderligt. Det sker att man liksom förskönas för hvarandra, ehuru skrynkor plöja kind och panna, och föryngras, fastän man lägger år till år; då sker det att världsliga ledsamheter, olyckor, missräkningar icke mera kunna skymma vår lyckas sol, ty den strålar klar ur vår väns hjärta och blick; då sker det att under det vårt jordiska lif går mot sitt slut, vi allt starkare känna att vårt lif och vår kärlek aldrig skola sluta. Och detta öfvernaturliga är åter ett alldeles naturligt, ty ju djupare, ju innerligare man ingår i lifvet, ju mer öppnar det sig i sina djup af evig skönhet.

Många lyckliga makar skola besanna detta. Men ingen har skönare beskrifvit den trofasta kärlekens makt, än — *Shakspeare.* Ingifvelsen har han tagit ur sitt eget äktenskapliga lif med sin trofasta hustru Anna Hathaway. Må den store skalden förlåta mig den fria öfversättning, i hvilken jag försökt återgifva hans verser:

»För äktenskap emellan sanna själar Jag kan ej låta några hinder gälla. *Som vänder sig när lyckans vindspel vänds.När den förändring eller brister finner, Som vänder sig när lyckans vindspel vänds,* O nej! Den är ett evigt fästadt märke, Som ser på stormarne mem skakas icke. Den är en stjärna klar, som visar vägen Åt hvarje farkost irrande i natten. *Sann kärlek är ej tidens narr. Ovansklig, Fast röda läppar eller kinder vissna För härjarna andedräkt, den vissnar ej. Den växlar ej med tidens korta dagar, Men håller ut utöfver domedag Och bär sin himmel uti himmehis sköte.* Om man bevisar mig att här jag vilse far, Än ingen man var klok och ingen älskat har.»